

CONCEPT-BESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE VITAAL PLATTELAND (AAC VP)

Vergadering : 28 november 2013
Tijdstip : 13.30 – 15.30uur
Locatie : Herman Gorterstraat 5, Utrecht

Agpt. Trekker Onderwerp Omschrijving Besluiten

1.		Opening		Aanwezig: Gerard Beukema (IPO), art 5 1-2e (I PO), art 5 1-2e (IPO), art 5 1-2e (IPO), art 5 1-2e (IPO), art 5 1-2e (IPO), art 5 1-2e (Ov), art 5 1-2e art 5 1-2e (Lb) , art 5 1-2e (FI), art 5 1-2e (Ut), art 5 1-2e (Gld), art 5 1-2e (NB), art 5 1-2e (Gr), art 5 1-2e (Fr), art 5 1-2e (NH) en art 5 1-2e (Zld) Afwezig: art 5 1-2e (Dr) en art 5 1-2e (ZH)
1.a		Buiten reikwijdte Woo-verzoek		
2.		Mededelingen		
2.a		Buiten reikwijdte Woo-verzoek		
3.		BESPREEKPUNTEN		
3.a	Buiten reikwijdte Woo-verzoek			

CONCEPT-BESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE VITAAL PLATTELAND (AAC VP)

Vergadering : 28 november 2013
Tijdstip : 13.30 – 15.30uur
Locatie : Herman Gorterstraat 5, Utrecht

Agpt. **Trekker** **Onderwerp** **Omschrijving** **Besluiten**

3.b	Buiten reikwijdte Woo-verzoek			
3.c				
3.d				

CONCEPT-BESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE VITAAAL PLATTELAND (AAC VP)

Vergadering : 28 november 2013
Tijdstip : 13.30 – 15.30uur
Locatie : Herman Gorterstraat 5, Utrecht

Agpt.	Trekker	Onderwerp	Omschrijving	Besluiten
		Buiten reikwijdte Woo-verzoek		
3.e				
3.f				
3.g		NDFF		1. De AAC VP stemt in met de definitieve organisatievorm NDFF en stemt in met de beoogde rol voor GWO, mits goede afspraken zijn gemaakt met de andere partijen. 2. De AAC VP stemt in met de definitieve begroting en de dekking NDFF 2014 t/m 2016. 3. De AAC VP stemt in met het toevoegen van 0,5 fte incidenteel (2014 t/m 2016) aan de begroting van GWO vanuit de dekking van de NDFF. 4. De AAC VP stemt in met het voorstel om voor de dekking van financiële risico's op de structurele kosten een bedrag van maximaal €10.000 incl. BTW per provincie vast te stellen. 5. De AAC VP stemt in met het voorstel om voor de kostenverdeling van de incidentele kosten in 2014

CONCEPT-BESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE VITAAL PLATTELAND (AAC VP)

Vergadering : 28 november 2013
Tijdstip : 13.30 – 15.30uur
Locatie : Herman Gorterstraat 5, Utrecht

Agpt. Trekker Onderwerp Omschrijving Besluiten

				<p>maximaal €170.000 incl. BTW te dekken uit de GWO-begroting uit de post 'incidentele kosten doorontwikkeling SNL en DKN'.</p> <p>6. De AAC VP stemt in de directeur IPO en directeur GWO a.i. te mandateren om binnen de gestelde kaders onderhandelingen te voeren met consortiumpartijen en de samenwerkings-overeenkomst te tekenen.</p> <p>7. N.a.v. opmerkingen van Friesland en Zeeland zal richting de bestuurders duidelijker worden aangegeven wat de problemen zijn en wat geen problemen zijn. Hierop zal de toelichting worden aangepast.</p>
<p>3.h</p>	<p>Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>			

CONCEPT-BESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE VITAAL PLATTELAND (AAC VP)

Vergadering : 28 november 2013
Tijdstip : 13.30 – 15.30uur
Locatie : Herman Gorterstraat 5, Utrecht

Agpt. **Trekker** **Onderwerp** **Omschrijving** **Besluiten**

Agpt.	Trekker	Onderwerp	Omschrijving	Besluiten
3.i		Buiten reikwijdte Woo-verzoek		
3.j				
3.k				

CONCEPT-BESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE VITAAL PLATTELAND (AAC VP)

Vergadering : 28 november 2013
Tijdstip : 13.30 – 15.30uur
Locatie : Herman Gorterstraat 5, Utrecht

Agpt. **Trekker** **Onderwerp** **Omschrijving** **Besluiten**

Agpt.	Trekker	Onderwerp	Omschrijving	Besluiten
			Buiten reikwijdte Woo-verzoek	
3.l				
3.m				
3.n				
3.o				
3.p				

CONCEPT-BESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE VITAAL PLATTELAND (AAC VP)

Vergadering : 28 november 2013
Tijdstip : 13.30 – 15.30uur
Locatie : Herman Gorterstraat 5, Utrecht

Agpt. **Trekker** **Onderwerp** **Omschrijving** **Besluiten**

3.q	Buiten reikwijdte Woo-verzoek
3.r	
3.s	
3.t	
3.u	
4.	
4.a	
5.	

DATUM, TIJD & LOCATIE VOLGEND OVERLEG:
16 januari 2014 van 14.00 uur tot 16.00 uur, Locatie GWO, Leidseveer 2, Utrecht (Movares gebouw)

CONCEPTBESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE VITAAL PLATTELAND OP 10 JULI 2014

aanvang	:	14.00 uur
einde	:	16.00 uur
plaats	:	zaal In de wei, BIJ12, Utrecht
aanwezig	:	Gerard Beukema, voorzitter art 5 1-2e
leden	:	art 5 1-2e Groningen) art 5 1-2e (Fryslân) art 5 1-2e (Drenthe) art 5 1-2e (Overijssel) art 5 1-2e (Gelderland) art 5 1-2e (Flevoland) art 5 1-2e (Noord-Holland) art 5 1-2e Zeeland) art 5 1-2e (Noord-Brabant) art 5 1-2e (Limburg)
overigen	:	art 5 1-2e BIJ12) art 5 1-2e (IPO)
verhinderd	:	art 5 1-2e (Utrecht) art 5 1-2e Zuid-Holland)

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE REGIONALE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14.00 uur
aanvang : 16.00 uur

pagina 2 van 14

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

1. Opening

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

2. Mededelingen

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE REGIONALE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14.00 uur
aanvang : 16.00 uur

pagina 3 van 14

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
			<p>Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

3. Bespreekpunten

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
		<p>Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>	

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE REGIONALE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14.00 uur
aanvang : 16.00 uur

pagina 6 van 14

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
--------------	------------------	-----------------	----------------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE REGIONALE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14.00 uur
aanvang : 16.00 uur

pagina 7 van 14

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE REGIONALE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14.00 uur
aanvang : 16.00 uur

pagina 8 van 14

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
			<p>Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE REGIONALE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14.00 uur
aanvang : 16.00 uur

pagina 9 van 14

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
		Buiten reikwijdte Woo-verzoek	
4.	Hamerstukken / ter besluitvorming		

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE REGIONALE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14.00 uur
aanvang : 16.00 uur

pagina 11 van 14

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

d.	Gewijzigde begroting 2014 BIJ12 (bijgevoegd)	Buiten reikwijdte Woo-verzoek	Conform. art 5 1-2e meldt aan Limburg uit welke budgetten betaling plaatsvindt voor de NDFF.
----	--	-------------------------------	--

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Conform.

art 5 1-2e meldt aan Limburg uit welke budgetten
betaling plaatsvindt voor de NDFF.

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE REGIONALE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14.00 uur
aanvang : 16.00 uur

pagina 13 van 14

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

		c. het integraal opnemen van de door de consortiumpartijen vastgestelde begroting NDFP 2014;	
--	--	--	--

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE REGIONALE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14.00 uur
aanvang : 16.00 uur

pagina 14 van 14

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

5.	Rondvraag		
6.	Sluiting		

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE VITAAAL PLATTELAND OP 17 SEPTEMBER 2015

- aanvang : 13.30 uur (kennismaking en Meerjarenagenda, vanaf 16.00 uur reguliere vergadering)
einde : 18.00 uur
plaats : Princess Hotel Loosdrecht – Amsterdam, Loosdrecht
- aanwezig : Gerard Beukema, voorzitter
art 5 1-2e s ecretaris
- leden : art 5 1-2e (Groningen)
art 5 1-2e (Fryslân)
Drenthe)
art 5 1-2e (Overijssel)
art 5 1-2e (Gelderland)
art 5 1-2e (plv., Flevoland)
art 5 1-2e (Utrecht)
art 5 1-2e (Noord-Holland)
art 5 1-2e (Zuid-Holland)
art 5 1-2e (Zeeland)
art 5 1-2e (Noord-Brabant)
art 5 1-2e (Limburg)
- overigen : Johan Osinga (Overijssel, portefeuillehouder Kring provinciesecretarissen)
art 5 1-2e BIJ12)
art 5 1-2e (IPO)
art 5 1-2e (IPO)
art 5 1-2e (BIJ12, agendapunt 0)
- verhinderd : -

**CONCEPTBESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 17 september 2015
aanvang : 13.30 uur

pagina 2 van 17

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Annotatie
-------	-----------	----------	-----------

0.

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

**CONCEPTBESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 17 september 2015
aanvang : 13.30 uur

pagina 3 van 17

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Annotatie
			<p>Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>

**CONCEPTBESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 17 september 2015
aanvang : 13.30 uur

pagina 4 van 17

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Annotatie
			<p>Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Annotatie
			<p data-bbox="1205 341 1858 495">Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p> <ul data-bbox="1205 495 1858 657" style="list-style-type: none">- til de discussie zo spoedig mogelijk op een hoger niveau. Daarbij gaat het om thema's als open data, inclusief positie van maatschappelijke partijen, omgevingswet in relatie tot natuur en de NDFF; <p data-bbox="1205 657 1858 917">Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>
1.	Opening		<p data-bbox="1205 974 1858 1396">Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>

**CONCEPTBESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 17 september 2015
aanvang : 13.30 uur

pagina 6 van 17

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Annotatie
-------	-----------	----------	-----------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

2.	Mededelingen		
-----------	---------------------	--	--

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

3.	Bespreekpunten		
-----------	-----------------------	--	--

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTBESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 17 september 2015
aanvang : 13.30 uur

pagina 7 van 17

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Annotatie
-------	-----------	----------	-----------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTBESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 17 september 2015
aanvang : 13.30 uur

pagina 8 van 17

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Annotatie
		<p>Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>	

**CONCEPTBESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 17 september 2015
aanvang : 13.30 uur

pagina 9 van 17

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Annotatie
-------	-----------	----------	-----------

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

**CONCEPTBESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 17 september 2015
aanvang : 13.30 uur

pagina 10 van 17

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Annotatie
-------	-----------	----------	-----------

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Annotatie
		Buiten reikwijdte Woo-verzoek	
4.	Beslis-/Hamerstukken		
		Buiten reikwijdte Woo-verzoek	

**CONCEPTBESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 17 september 2015
aanvang : 13.30 uur

pagina 12 van 17

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Annotatie
-------	-----------	----------	-----------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTBESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 17 september 2015
aanvang : 13.30 uur

pagina 13 van 17

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Annotatie
-------	-----------	----------	-----------

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

**CONCEPTBESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 17 september 2015
aanvang : 13.30 uur

pagina 14 van 17

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Annotatie
-------	-----------	----------	-----------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTBESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 17 september 2015
aanvang : 13.30 uur

pagina 15 van 17

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Annotatie
		Buiten reikwijdte Woo-verzoek	

**CONCEPTBESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 17 september 2015
aanvang : 13.30 uur

pagina 16 van 17

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Annotatie
-------	-----------	----------	-----------

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

**CONCEPTBESLUITENLIJST
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 17 september 2015
aanvang : 13.30 uur

pagina 17 van 17

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Annotatie
5.	Rondvraag		Buiten reikwijdte Woo-verzoek

CONCEPTVERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE VITAAAL PLATTELAND OP 8 EN 9 SEPTEMBER 2016

- 8 september aanvang : 13.00 uur (lunch vanaf 12.00)
einde : 17.00 uur
plaats : Provinciehuis Zeeland, Abdij Middelburg (Abdij 6)
- 9 september aanvang : 8.30 uur
einde : 9.15 uur
plaats : Hotel Roosevelt, Middelburg
- aanwezig : Johan Osinga, voorzitter
art 5 1-2e
- leden : art 5 1-2e (Groningen)
art 5 1-2e (Fryslân)
art 5 1-2e Overijssel)
(Gelderland)
art 5 1-2e (Utrecht)
art 5 1-2e (Noord-Holland)
art 5 1-2e (Zuid-Holland)
art 5 1-2e (Zeeland)
art 5 1-2e (Noord-Brabant)
(Limburg)
- overigen : art 5 1-2e (IPO)
art 5 1-2e (IPO)
Jolinda van der Endt (BIJ12)
art 5 1-2e (BIJ12, 8 september)
art 5 1-2e (IPO, agendapunt 3a)
art 5 1-2e agendapunt 3b)
- verhinderd : art 5 1-2e (Flevoland)
art 5 1-2e (Gelderland)
art 5 1-2e (Drenthe)

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
1.	Opening		Buiten reikwijdte Woo-verzoek
Buiten reikwijdte Woo-verzoek			
2.	Mededelingen		Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016
aanvang : vanaf 13.00 uur

pagina 3 van 24

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
3.	Strategische besprekingen (8 september)		

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016
aanvang : vanaf 13.00 uur

pagina 4 van 24

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016
aanvang : vanaf 13.00 uur

pagina 5 van 24

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
			<p>Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016
aanvang : vanaf 13.00 uur

pagina 6 van 24

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016
aanvang : vanaf 13.00 uur

pagina 7 van 24

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
4.	Bespreekpunten (9 september)		

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016
aanvang : vanaf 13.00 uur

pagina 8 van 24

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016
aanvang : vanaf 13.00 uur

pagina 9 van 24

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016 pagina 10 van 24
aanvang : vanaf 13.00 uur

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

5.	Hamer/beslisstukke n		
----	-------------------------	--	--

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016 pagina 11 van 24
aanvang : vanaf 13.00 uur

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016 pagina 12 van 24
aanvang : vanaf 13.00 uur

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016 pagina 13 van 24
aanvang : vanaf 13.00 uur

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016 pagina 14 van 24
aanvang : vanaf 13.00 uur

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016 pagina 15 van 24
aanvang : vanaf 13.00 uur

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

**CONCEPTAGENDA
 AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
 VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016 pagina 16 van 24
 aanvang : vanaf 13.00 uur

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

f.	Verlenging samenwerkingsovereen- komst NDFF (bijgevoegd)	1. Akkoord gaan met een verlenging van de Samenwerkingsovereenk- omst NDFF met 3 jaar	Conform.
----	---	--	----------

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
		<p>met een jaarlijkse inzet van het IPO van € 500.000 per jaar, waarmee de huidige inzet wordt verlengd.</p> <p>2. De directeur IPO het mandaat geven om de verlenging van de samenwerkingsovereenkomst op 17 november te tekenen, namens de provincies.</p> <p>3. In het komende jaar wordt ingezet op het uitvoeren van een ontwikkelagenda gericht op een toekomstbestendige organisatie van de NDFF.</p>	

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016 pagina 18 van 24
aanvang : vanaf 13.00 uur

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016 pagina 19 van 24
aanvang : vanaf 13.00 uur

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
		<p>Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>	

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016 pagina 20 van 24
aanvang : vanaf 13.00 uur

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016 pagina 21 van 24
aanvang : vanaf 13.00 uur

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016 pagina 22 van 24
aanvang : vanaf 13.00 uur

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016 pagina 23 van 24
aanvang : vanaf 13.00 uur

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

6.	Rondvraag en sluiting		
----	-----------------------	--	--

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTAGENDA
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 8 en 9 september 2016 pagina 24 van 24
aanvang : vanaf 13.00 uur

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

CONCEPTVERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE VITAAL PLATTELAND OP 14 OKTOBER

- aanvang : 10.00 uur
einde : 12.00 uur
plaats : zaal In het bos, BIJ12
- aanwezig : Johan Osinga, voorzitter
art 5 1-2e
- leden : art 5 1-2e (Groningen)
Drenthe)
(Overijssel)
(Gelderland)
art 5 1-2e (Flevoland)
(Utrecht)
art 5 1-2e (Noord-Holland)
(Zuid-Holland)
art 5 1-2e (Zeeland)
art 5 1-2e (Noord-Brabant)
art 5 1-2e (Limburg)
- overigen : Jolinda van der Endt (BIJ12)
art 5 1-2e (BIJ12)
- verhinderd : art 5 1-2e (Fryslân)
IPO)

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Verslag
1.	Opening		

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Verslag
2.	Mededelingen		<p>Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>
a.	Samenwerkingsovereenkomst NDFF (mondeling)		<p>Jolinda licht toe dat 17 november de consortiumpartijen de verlenging van de Samenwerkingsovereenkomst NDFF zullen ondertekenen voor 3 jaar. Op basis van een evaluatie naar de NDFF wordt voorgesteld om het komende jaar een veranderagenda uit te voeren, gericht op een toekomstvaste organisatie van de NDFF.</p> <p>art 5 1-2e meldt dat het ministerie van EZ het signaal afgeeft dat het per januari geen activiteiten voor de beheerplannen N2000 meer zal verrichten, omdat het dan geheel bij de provincie ligt, inclusief het bezwaar en beroep. IPO gaat na wat concreet is afgesproken en meldt dit terug.</p> <p>art 5 1-2e meldt dat de Kring heeft gesproken over mededepartement EU-biodiversiteit. In de Kring is uitdrukkelijk aan de orde gesteld dat meedoen als mededepartement ook wat betekent voor de provinciale inzet. Reactietermijnen zijn namelijk erg kort. In de Kring is geconstateerd dat provincies dit beseffen en hiermee in de prioriteitsstelling rekening houden. Dat kan dus betekenen dat mensen dan ook werk uit handen moeten laten vallen.</p>

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Verslag
			<p>In iedere provincie wordt in ieder geval 1 contactpersoon aangewezen, die snel bevroegd kan worden, maar die niet perse een nieuwe werkgroep (hoeven te) vormen.</p> <p>art 5 1-2e vraagt aandacht voor de weidevogelaanpak van het ministerie van EZ. Er ligt een rapport waarbij EZ om commitment van de provincies vraagt, om een krachtig signaal richting de provincies te geven. De AAC VP heeft geen behoefte aan een verder uitgewerkte gezamenlijke aanpak. Als inbreng wordt voorgesteld om het ministerie van argumenten te voorzien waarom het weidevogelbeleid bij provincies in goede handen is. Zuid-Holland wil ook graag aangesloten zijn.</p> <p>art 5 1-2e meldt verder dat de EU bij de RVO op bezoek komt om kennis te maken met het nieuwe stelsel voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Het is belangrijk dat provincies hierbij vertegenwoordigd zijn. Zuid-Holland levert een medewerker.</p> <p>Jolinda meldt dat BIJ12 van verschillende partijen vragen krijgt over het doorleveren van GIS-informatie over de VRN. Zo vraagt het ministerie om de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland te leveren, om Tweede Kamervragen in relatie tot het groot project EHS te beantwoorden. BIJ12 brengt in beeld welke informatie daar beschikbaar is. De AAC VP besluit om het bestand van de NNN-begrenzing nu al wel aan RVO.nl te leveren. Het gaat om data die thans reeds openbaar is.</p> <p>art 5 1-2e meldt dat voor de vergadering van de Werkgroep Natuurbeleid op 8 november ook de AAC-leden worden uitgenodigd. Tijdens deze bijeenkomst zal de evaluatie Natuurpact inhoudelijk worden besproken. De rapportage zal zelf niet apart inhoudelijk worden besproken in de AAC</p>

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Verslag
3.	Bespreekpunten		VP. Het is wenselijk dat in ieder geval een aantal AAC-leden op 8 november aanwezig is. Ieder AAC-lid zal hier afzonderlijk naar kijken.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Verslag
			<p>Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14 oktober 2016
aanvang : 10.00 uur

pagina 7 van 18

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Verslag
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14 oktober 2016
aanvang : 10.00 uur

pagina 8 van 18

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Verslag
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14 oktober 2016
aanvang : 10.00 uur

pagina 9 van 18

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Verslag
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Verslag
-------	-----------	----------	---------

4.	Hamer/beslisstukken		
----	---------------------	--	--

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14 oktober 2016
aanvang : 10.00 uur

pagina 11 van 18

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Verslag
-------	-----------	----------	---------

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14 oktober 2016
aanvang : 10.00 uur

pagina 12 van 18

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Verslag
-------	-----------	----------	---------

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

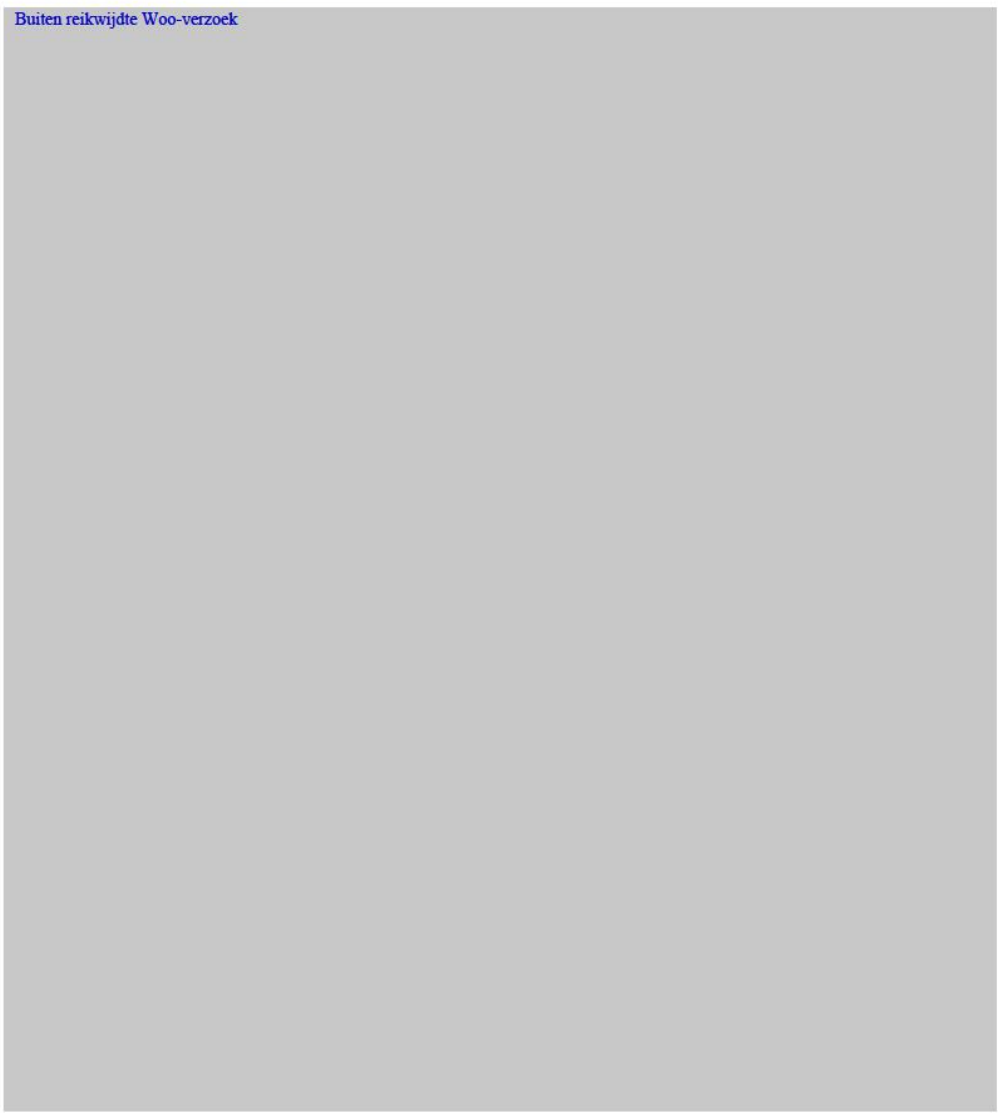
**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14 oktober 2016
aanvang : 10.00 uur

pagina 13 van 18

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Verslag
-------	-----------	----------	---------

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14 oktober 2016
aanvang : 10.00 uur

pagina 14 van 18

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Verslag
-------	-----------	----------	---------

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14 oktober 2016
aanvang : 10.00 uur

pagina 15 van 18

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Verslag
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

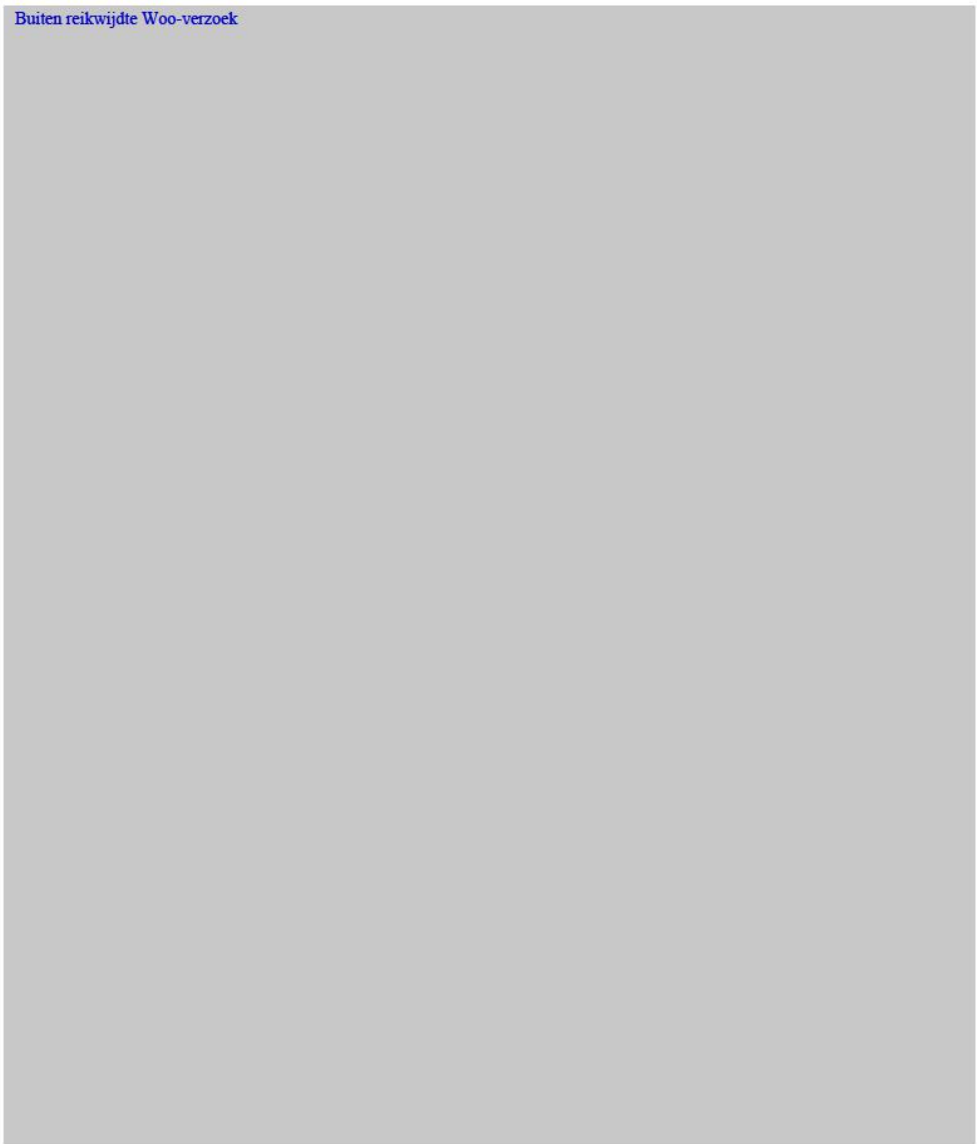
**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14 oktober 2016
aanvang : 10.00 uur

pagina 16 van 18

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Verslag
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 14 oktober 2016
aanvang : 10.00 uur

pagina 17 van 18

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Verslag
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Verslag
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

5.	Rondvraag en sluiting		
----	-----------------------	--	--

CONCEPTVERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE VITAAAL PLATTELAND OP 24 NOVEMBER 2016

aanvang	:	10.00 uur
einde	:	12.00 uur
plaats	:	zaal Op de hei, BIJ12
aanwezig	:	Johan Osinga, voorzitter art 5 1-2e
leden	:	art 5 1-2e (Groningen) art 5 1-2e ryslân art 5 1-2e (Overijssel) (Gelderland) (Flevoland) art 5 1-2e (Utrecht) art 5 1-2e (Noord-Holland) (Zuid-Holland) art 5 1-2e (Zeeland) art 5 1-2e (Noord-Brabant) art 5 1-2e (Limburg)
overigen	:	art 5 1-2e (IPO) Jolinda van der Endt (BIJ12) art 5 1-2e (IPO, agendapunt 3a en 3b)
verhinderd	:	art 5 1-2e (Drenthe)

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
1.	Opening		
<p>Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>			
2.	Mededelingen		<p>Jolinda meldt dat de samenwerkings-overeenkomst NDFF is ondertekend. Rijkswaterstaat tekent dit jaar niet mee, wel worden gesprekken gevoerd om te kijken of IenM/RWS via een ander spoor wel meebetaalt vanaf 2018. Daarnaast heeft het bestuur van de stichting de licentieovereenkomst met BIJ12</p>

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 24 november
aanvang : 10.00 uur

pagina 3 van 21

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
			ondertekend en er wordt gezamenlijk gewerkt aan de veranderagenda.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
--------------	------------------	-----------------	----------------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

3.	Bespreekpunten		
-----------	-----------------------	--	--

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 24 november
aanvang : 10.00 uur

pagina 5 van 21

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
			<p>Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 24 november
aanvang : 10.00 uur

pagina 7 van 21

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
			<p>Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 24 november
aanvang : 10.00 uur

pagina 9 van 21

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 24 november
aanvang : 10.00 uur

pagina 10 van 21

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 24 november
aanvang : 10.00 uur

pagina 11 van 21

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
--------------	------------------	-----------------	----------------

4.	Hamer/beslisstukken		
-----------	----------------------------	--	--

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
		<p>Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>	

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 24 november
aanvang : 10.00 uur

pagina 14 van 21

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
		<p>Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p> 	

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
			<p>Buiten reikwijdte Woo-verzoek</p>

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 24 november
aanvang : 10.00 uur

pagina 17 van 21

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 24 november
aanvang : 10.00 uur

pagina 18 van 21

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 24 november
aanvang : 10.00 uur

pagina 19 van 21

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

**CONCEPTVERSLAG
AMBTELIJKE ADVIESCOMMISSIE
VITAAL PLATTELAND**

vergadering : 24 november
aanvang : 10.00 uur

pagina 20 van 21

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
-------	-----------	----------	---------

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Ag.p.	Onderwerp	Voorstel	Besluit
5.	Rondvraag en sluiting	Buiten reikwijdte Woo-verzoek	

CONCEPTVERSLAG

Interprovinciaal Overleg

Betreft	AAC Vitaal Platteland
Vergaderdatum en - tijd	9 november 2017 van 10.00 – 13.00 uur (met lunch)
Locatie	BIJ12 zaal In de Wei
Deelnemers	<ul style="list-style-type: none">– Johan Osinga (Ov), voorzitter, art 5 1-2e (IPO), art 5 1-2e– art 5 1-2e (Gr), art 5 1-2e (Fr), art 5 1-2e (Dr), art 5 1-2e(Ov), art 5 1-2e (Gld), art 5 1-2e (Fl), art 5 1-2e (Utr), art 5 1-2eart 5 1-2e (NH), art 5 1-2e (ZH) art 5 1-2e (Zld), art 5 1-2e(NB), art 5 1-2e r (Li)– art 5 1-2e (IPO)– Jolinda van der Endt (BIJ12)
Verhinderd	–

1. Opening en verslag

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

2. Mededelingen

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

2.2 Ontwikkelingen NDFF

Jolinda gaat kort in op het proces van de Veranderagenda voor de NDFF. Op 1 januari 2020 moet de nieuwe samenwerkingsovereenkomst voor het NDFF ondertekend zijn. Aandachtspunt voor de AAC VP is dat hiervoor extra middelen noodzakelijk zijn, en dat ook in beeld wordt gebracht met welke partners we te maken hebben. In deze uitwerking zal onderscheid worden gemaakt tussen incidentele kosten (doorontwikkeling ICT) en structurele kosten.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

3. Bespreekpunten

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

4. Hamer/beslisstukken

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

5. Rondvraag en sluiting

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

AAC Vitaal Platteland

op 6 juni 2019

conceptverslag

Vergaderdatum en -tijd 6 juni 2019

Locatie De Beukenhof: Capucijnenstraat 46, 5074 PJ Biezenmortel

Deelnemers

- Wim Brenkman, voorzitter; art 5 1-2e (IPO), secretaris
- art 5 1-2e (Gr), art 5 1-2e (Ov), art 5 1-2e (Gld), art 5 1-2e (Fl), art 5 1-2e (Utr), art 5 1-2e (NH), art 5 1-2e (ZH), art 5 1-2e (Zld), art 5 1-2e (NB), art 5 1-2e (Li)
- art 5 1-2e (IPO)

Verhinderd

- art 5 1-2e (Fr), Jolinda van der Endt (BIJ12), art 5 1-2e (IPO), art 5 1-2e (Dr)

0. WERKWIJZE AAC VP

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Vergaderdatum en -tijd: 6 juni 2019
Locatie: De Beukenhof: Capucijnenstraat 46, 5074 PJ Biezenmortel

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

1. OPENING, AGENDA, MEDEDELING EN VERSLAG

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

conceptverslag

AAC Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 6 juni 2019

Locatie: De Beukenhof: Capucijnenstraat 46, 5074 PJ Biezenmortel

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

conceptverslag

AAC Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 6 juni 2019

Locatie: De Beukenhof: Capucijnenstraat 46, 5074 PJ Biezenmortel

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

2. STRATEGISCHE AGENDA/BESPREEKPUNTEN

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

conceptverslag

AAC Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 6 juni 2019

Locatie: De Beukenhof: Capucijnenstraat 46, 5074 PJ Biezenmortel

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

conceptverslag

AAC Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 6 juni 2019

Locatie: De Beukenhof: Capucijnenstraat 46, 5074 PJ Biezenmortel

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

conceptverslag

AAC Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 6 juni 2019

Locatie: De Beukenhof: Capucijnenstraat 46, 5074 PJ Biezenmortel

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

3. HAMERSTUKKEN (in principe niet bespreken)

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

b. Doorontwikkeling Nationale Databank Flora en Fauna

Kern van het onderwerp

De organisatie, ICT-infrastructuur en financiering van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn niet voldoende geborgd om een duurzaam gebruik in de toekomst te kunnen garanderen. Een bestuurlijk besluit voor een duurzame organisatie van de NDFF wordt dit najaar voorbereid. In afwachting van dit besluit wordt instemming gevraagd voor de verlenging van de huidige afspraken met één jaar om continuïteit van de organisatie te borgen. Tegelijkertijd wordt een start te maken met de voorbereiding van de noodzakelijke maatregelen om de data in de NDFF beschikbaar te houden voor de gebruikers.

Vergaderdatum en -tijd: 6 juni 2019

Locatie: De Beukenhof: Capucijnenstraat 46, 5074 PJ Biezenmortel

Voorstel/gevraagd besluit:

In afwachting van besluitvorming door de provincies voor een duurzame organisatie van de NDFF adviseren aan de BAC VP om de huidige exploitatie-overeenkomst met tenminste 1 jaar tot 31-12-2020 voor te zetten.

Verslag

Wim en [art 5 1-2e](#) melden dat binnen NDFF onvrede bestaat over het voorstel, omdat de middelen uit de bestemmingsreserve NDFF zouden komen. De NDFF meent dat er nu grootschalig onderhoud nodig is om te voorkomen dat het systeem omvalt. Dat wordt met dit voorstel lastig. Daarom is er in het najaar een besluit nodig over de benodigde investering. Het gaat om 'no regret'-maatregelen, waarmee nog niet wordt voorgesorteerd op een besluit over de veranderagenda. Dit voorstel zal in overleg met [art 5 1-2e](#) en [art 5 1-2e](#) worden voorbereid.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

4. TER KENNISNAME (niet bespreken)

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

conceptverslag

AAC Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 6 juni 2019

Locatie: De Beukenhof: Capucijnenstraat 46, 5074 PJ Biezenmortel

5. RONDVRAAG EN SLUITING

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

A large, solid grey rectangular area occupies the majority of the page below the section header, likely representing redacted content or a placeholder for a video recording.

op 27 juni 2019

concept-besluitenlijst

Vergaderdatum en -tijd	27-06-2019, 10.00-12.00 uur
Locatie	Provinciehuis Utrecht, Rijnauwenzaal
Deelnemers	<ul style="list-style-type: none">- Peter Drenth (Gld), voorzitter- Henk Staghouwer (Gr), Henk Jumelet (Dr), Harold Hofstra (Fl), Hanke Bruins Slot (Utr), Jack van der Hoek (NH), Esther Rommel (NH), Anita Pijperlink (Zld), Rik Grashoff (Noord-Brabant), Hubert Mackus (Li)- Wim Brenkman, voorzitter AAC VP- art 5 1-2e (IPO)- Jolinda van der Endt (BIJ12), art 5 1-2e (agendapunt 2),
Verhinderd	Johannes Kramer (Fr), Floor Vermeulen (ZH), Gert Harm ten Boscher (Ov)

1. Opening, mededelingen en verslag

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

concept-besluitenlijst
BAC Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 27-06-2019, 10.00-12.00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, Rijnauwenzaal

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

2. Strategische agenda/bespreekpunten

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

concept-besluitenlijst
BAC Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 27-06-2019, 10.00-12.00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, Rijnauwenzaal

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

concept-besluitenlijst
BAC Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 27-06-2019, 10.00-12.00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, Rijnauwenzaal

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

3. Hamerstukken

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

b. Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Kern van het onderwerp

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) bevat waardevolle en betrouwbare natuurdata die (onder andere) de provincies gebruiken bij beleidsvoorbereiding en natuur rapportages. De organisatie, ICT-infrastructuur en financiering van deze databank zijn niet voldoende geborgd om een duurzaam gebruik van de natuurdata in de toekomst te kunnen garanderen.

Een bestuurlijk besluit voor een duurzame organisatie van de NDFF wordt dit najaar voorbereid, waarmee de huidige afspraken worden vervangen door een duurzamer en toekomstvaster besluit.

In afwachting van dit besluit wordt instemming gevraagd voor de verlenging van de huidige afspraken met één jaar om continuïteit van de organisatie te borgen. Tegelijkertijd wordt een start gemaakt met de voorbereiding van de noodzakelijke maatregelen om de data in de NDFF beschikbaar te houden voor de gebruikers.

Voorstel/gevraagd besluit:

In afwachting van besluitvorming door de provincies voor een duurzame organisatie van de NDFF besluiten om de huidige exploitatie-overeenkomst met tenminste 1 jaar tot 31-12-2020 voor te zetten.

concept-besluitenlijst
BAC Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 27-06-2019, 10.00-12.00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, Rijnauwenzaal

Besluit
Conform

4. Rondvraag en sluiting

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

BIJLAGE 1: Strategisch gesprek NDFF – Conceptverslag en afspraken

Datum: 20 januari 2020
 Locatie: Provinciehuis Lelystad
 Aanwezig: Gedeputeerde Harold Hofstra (vz), Gedeputeerde Esther Rommel, Gedeputeerde Gert Harm ten Bolscher, Gedeputeerde Henk Jumelet, Jolinda van der Endt (directeur BIJ12), André van der Zande (voorzitter Stichting NDFF), [art 5 1-2e](#) af delingshoofd), [art 5 1-2e](#) (projectleider Veranderagenda NDFF - verslag) en [art 5 1-2e](#) (bestuursadviseur)

Bespreking:

De betekenis van de informatievoorziening Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) wordt algemeen onderschreven. Deze data zouden Open Data moeten zijn (ook gezien het verdrag van Aarhus en de Woo), voortzetting van de huidige PPS-constructie met abonnementen is onwenselijk. Hiervoor zijn duurzame afspraken over een gedegen financiering van deze voorziening noodzakelijk. Het belang van een goede natuur-datavoorziening ligt overigens niet alleen bij de provincies, ook het rijk zal hierin verantwoordelijkheid moeten nemen, de NDFF is niet alleen van grote betekenis voor het thema Natuur maar zeker ook voor Stikstof, Klimaat en Bouwen en Economie. Deze thema's moeten ook terug komen in de verdere onderbouwing in de stukken die worden voorbereid.

Afspraken en acties uit dit overleg:

- 1) De delegatie wil het gesprek aangaan met de minister van LNV, DG Johan Osinga; Uitgangspunt is dat er nu een eenmalige bijdrage van 1,5 miljoen voor 2021 ambtelijk is toegezegd, maar het gesprek zal gevoerd moeten worden om de totale incidentele investering van 4 miljoen bij te dragen. Zeker in het licht van de Motie-Schalk (SGP d.d. 17 december 2019) waarin ook de koppeling met de stikstofmodellen wordt gemaakt. LNV kan worden aangesproken op een rijksbrede verantwoordelijkheid voor deze datavoorziening. Punt wat daarbij ook gemaakt moet worden is dat het van belang is de borging van natuurinformatie in wet/regelgeving op te nemen, net zoals dat al wel het geval is voor water, lucht, geluid. Dit zou bv. kunnen via opname van een wettelijke in de AMvB gekoppeld aan de Omgevingswet (project DG vanuit BZK).
- 2) De delegatie wil ook de mogelijkheden verkennen of ook (op termijn) bij gemeenten en waterschappen steun gevonden kan worden voor de structurele bijdrage (via de koepels of via G40). Echter er is ook steun voor de gedachte dat dit voor de structurele kosten een provinciale verantwoordelijkheid kan zijn. Vooral ook omdat de informatiepositie van de provincies hiermee sterk verstevigd wordt. Betrouwbare data worden steeds belangrijker.
- 3) BIJ12 zal een mijlpalenplanning opstellen die gericht is op de voorjaarsnota. Mogelijk ook te agenderen bij de extra AV als deze wordt gepland.
- 4) BIJ12 zal een stuk voorbereiden voor de BAC-VP, met een onderbouwing waarom het systeem nodig is en het belang van goede data, gekoppeld aan de grote opgaven waar provincies voor staan; BIJ12 zal ook in het voorbereidende stuk de relatie per provincie laten zien hoe de gevraagde bijdrage zich verhoudt tot de totale natuuropgaven.

Op 11 december 2019

Concept-verslag

Vergaderdatum en -tijd	11 december 2019 van 9.00-11.00 uur
Locatie	Provinciehuis Gelderland, vergaderkamer N
Deelnemers	<ul style="list-style-type: none"> - Peter Drenth (Gld), voorzitter (tot 10.10) - Henk Staghouwer (Gr), Johannes Kramer (Fr), Gert Harm ten Bolscher (Ov), Henk Jumelet (Dr), Harold Hofstra (Fl), Hanke Bruins Slot (Utr, plv voorzitter), Esther Rommel (NH), Berend Potjer (ZH), Jeanette Baljeu (ZH), Anita Pijpelink (Zld), Rik Grashoff (NBr), Carla Brugman-Rustenburg (Li) - Wim Brenkman, voorzitter AAC VP - art 5 1-2e (IPO) - Jolinda van der Endt (BIJ12)
Verhinderd	

1. Opening, mededelingen en verslag

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

NDFF

De heer Hofstra meldt dat er komende tijd uitwerking gegeven wordt aan de financiering van het NDFF. Het is van belang dat naast zichzelf en de heer Jumelet ook andere BAC VP-leden hierover meedenken. Mevrouw Rommel en de heer Ten Bolscher geven aan hier graag bij te worden betrokken.

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 11 december 2019 van 9.00-11.00 uur

Locatie: Provinciehuis Gelderland, vergaderkamer N

Geconstateerd wordt dat nog niet alle verslagen van de afgelopen bestuurlijke overleggen stikstof zijn verspreid. Het IPO zal deze verzamelen en aan de BAC-leden voorleggen.

2. Strategische agenda/bespreekpunten

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 11 december 2019 van 9.00-11.00 uur

Locatie: Provinciehuis Gelderland, vergaderkamer N

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 11 december 2019 van 9.00-11.00 uur

Locatie: Provinciehuis Gelderland, vergaderkamer N

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 11 december 2019 van 9.00-11.00 uur

Locatie: Provinciehuis Gelderland, vergaderkamer N

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 11 december 2019 van 9.00-11.00 uur

Locatie: Provinciehuis Gelderland, vergaderkamer N

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 11 december 2019 van 9.00-11.00 uur

Locatie: Provinciehuis Gelderland, vergaderkamer N

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

3. Hamerstukken

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 11 december 2019 van 9.00-11.00 uur

Locatie: Provinciehuis Gelderland, vergaderkamer N

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 11 december 2019 van 9.00-11.00 uur

Locatie: Provinciehuis Gelderland, vergaderkamer N

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

4. Rondvraag en sluiting

BIJLAGE 1: Strategisch gesprek NDFF – Conceptverslag en afspraken

Datum: 20 januari 2020
 Locatie: Provinciehuis Lelystad
 Aanwezig: Gedeputeerde Harold Hofstra (vz), Gedeputeerde Esther Rommel, Gedeputeerde Gert Harm ten Bolscher, Gedeputeerde Henk Jumelet, Jolinda van der Endt (directeur BIJ12), André van der Zande (voorzitter Stichting NDFF), [art 5 1-2e](#), [art 5 1-2e](#), [art 5 1-2e](#)
 Veranderagenda NDFF - verslag) en [art 5 1-2e](#) (bestuursadviseur)

Bespreking:

De betekenis van de informatievoorziening Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) wordt algemeen onderschreven. Deze data zouden Open Data moeten zijn (ook gezien het verdrag van Aarhus en de Woo), voortzetting van de huidige PPS-constructie met abonnementen is onwenselijk. Hiervoor zijn duurzame afspraken over een gedegen financiering van deze voorziening noodzakelijk. Het belang van een goede natuur-datavoorziening ligt overigens niet alleen bij de provincies, ook het rijk zal hierin verantwoordelijkheid moeten nemen, de NDFF is niet alleen van grote betekenis voor het thema Natuur maar zeker ook voor Stikstof, Klimaat en Bouwen en Economie. Deze thema's moeten ook terug komen in de verdere onderbouwing in de stukken die worden voorbereid.

Afspraken en acties uit dit overleg:

- 1) De delegatie wil het gesprek aangaan met de minister van LNV, DG Johan Osinga; Uitgangspunt is dat er nu een eenmalige bijdrage van 1,5 miljoen voor 2021 ambtelijk is toegezegd, maar het gesprek zal gevoerd moeten worden om de totale incidentele investering van 4 miljoen bij te dragen. Zeker in het licht van de Motie-Schalk (SGP d.d. 17 december 2019) waarin ook de koppeling met de stikstofmodellen wordt gemaakt. LNV kan worden aangesproken op een rijksbrede verantwoordelijkheid voor deze datavoorziening. Punt wat daarbij ook gemaakt moet worden is dat het van belang is de borging van natuurinformatie in wet/regelgeving op te nemen, net zoals dat al wel het geval is voor water, lucht, geluid. Dit zou bv. kunnen via opname van een wettelijke in de AMvB gekoppeld aan de Omgevingswet (project DG vanuit BZK).
- 2) De delegatie wil ook de mogelijkheden verkennen of ook (op termijn) bij gemeenten en waterschappen steun gevonden kan worden voor de structurele bijdrage (via de koepels of via G40). Echter er is ook steun voor de gedachte dat dit voor de structurele kosten een provinciale verantwoordelijkheid kan zijn. Vooral ook omdat de informatiepositie van de provincies hiermee sterk verstevigd wordt. Betrouwbare data worden steeds belangrijker.
- 3) BIJ12 zal een mijlpalenplanning opstellen die gericht is op de voorjaarsnota. Mogelijk ook te agenderen bij de extra AV als deze wordt gepland.
- 4) BIJ12 zal een stuk voorbereiden voor de BAC-VP, met een onderbouwing waarom het systeem nodig is en het belang van goede data, gekoppeld aan de grote opgaven waar provincies voor staan; BIJ12 zal ook in het voorbereidende stuk de relatie per provincie laten zien hoe de gevraagde bijdrage zich verhoudt tot de totale natuuropgaven.

Op 20 februari 2020

Agenda

Vergaderdatum en -tijd	20 februari 2020, 10.00 – 13.00 uur, met lunch
Locatie	Drakesteijnzaal, Provinciehuis Utrecht
Deelnemers	<ul style="list-style-type: none"> – Peter Drenth (Gld), voorzitter – Henk Staghouwer (Gr), Klaas Fokkinga (Fr), Gert Harm ten Bolscher (Ov), Henk Jumelet (Dr), Harold Hofstra (Fl), Hanke Bruins Slot (Utr), Berend Potjer (ZH), Hubert Mackus (Li) – Wim Brenkman, voorzitter AAC VP – art 5 1-2e – art 5 1-2e (IPO) – Jolinda van der Endt (BIJ12) – Hans Mommaas, art 5 1-2e – art 5 1-2e (PBL) voor agendapunt 2a – Donné Slangen, art 5 1-2e (LNV) voor agendapunt 2a en 2b
Verhinderd	Esther Rommel (NH), Jeanette Baljeu (ZH), Anita Pijpelink (Zld), Rik Grashoff (NBr)

1. Opening, mededelingen en verslag

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Agenda

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 20 februari 2020, 10.00 – 13.00 uur, met
Locatie: Drakesteijnzaal, Provinciehuis Utrecht

2. Strategische agenda/bespreekpunten

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Agenda

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 20 februari 2020, 10.00 – 13.00 uur, met
Locatie: Drakesteijnzaal, Provinciehuis Utrecht

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Agenda**Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland****Interprovinciaal Overleg**
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 20 februari 2020, 10.00 – 13.00 uur, met
Locatie: Drakesteijnzaal, Provinciehuis Utrecht

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Agenda**Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland****Interprovinciaal Overleg**
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 20 februari 2020, 10.00 – 13.00 uur, met
Locatie: Drakesteijnzaal, Provinciehuis Utrecht

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Agenda**Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland****Interprovinciaal Overleg**
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 20 februari 2020, 10.00 – 13.00 uur, met
Locatie: Drakesteijnzaal, Provinciehuis Utrecht

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Agenda

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 20 februari 2020, 10.00 – 13.00 uur, met
Locatie: Drakesteijnzaal, Provinciehuis Utrecht

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

e. Voorbereiding besluit over Nationale Databank Flora en Fauna

Kern van het onderwerp

De NDFF is de centrale database voor alle natuurdata in Nederland. De financiering van de NDFF is achterhaald en zwaar onvoldoende om de database te laten functioneren. Op korte termijn is besluitvorming over aansturing en over structurele en incidentele middelen nodig om de NDFF toekomstbestendig te maken en te kunnen houden. Dat vraagt van de provincies een grotere rol en verantwoordelijkheid, inclusief de financiering, passend bij de rol van de provincies in het natuurdossier.

Voorstel/gevraagd besluit

De BAC VP wordt gevraagd:

Agenda

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 20 februari 2020, 10.00 – 13.00 uur, met
Locatie: Drakesteijnzaal, Provinciehuis Utrecht

1. In te stemmen met een principe besluit tot het gezamenlijk dragen van de structurele kosten (4M€/jaar) voor de verduurzaming van de NDFP door de provincies;
2. In te stemmen met het zo veel mogelijk verhalen van de incidentele kosten op het Rijk. Een bestuurlijke delegatie gaat op korte termijn in gesprek met het Rijk en mogelijk andere partijen.

Verslag:

Mevrouw Bruins Slot vraagt om inzicht in het ambitieniveau. BIJ12 brengt dit in de notitie in beeld.

De heer Mackus stelt dat zowel Limburg als Noord-Brabant vallen over de cofinanciering en vraagt hoe het zit met de bijdrage vanuit andere overheden.

De heer Hofstra antwoordt dat gesprekken over incidentele en structurele kosten nog lopen met het Rijk. Bij het definitieve besluit zal het resultaat van dit gesprek worden meegenomen.

Een aandachtspunt is hoe de extra middelen in de begrotingen geregeld worden. Ook dit punt komt terug in de definitieve notitie.

De heer Drenth stelt vast dat de BAC VP nog niet akkoord is met de gevraagde besluiten en dat er nog gesproken wordt met enkele gedeputeerden. Nadat de koppeling vanuit de BAC VP met het Rijk is besproken zal het onderwerp terugkomen op de agenda.

3. Hamerstukken

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Agenda**Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland****Interprovinciaal Overleg**
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 20 februari 2020, 10.00 – 13.00 uur, met
Locatie: Drakesteijnzaal, Provinciehuis Utrecht

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Agenda**Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland****Interprovinciaal Overleg**
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 20 februari 2020, 10.00 – 13.00 uur, met
Locatie: Drakesteijnzaal, Provinciehuis Utrecht

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

A large, solid grey rectangular area occupies the majority of the page, extending from just below the header to just above the footer. It appears to be a redaction or a placeholder for content that is not visible.

Agenda

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 20 februari 2020, 10.00 – 13.00 uur, met
Locatie: Drakesteijnzaal, Provinciehuis Utrecht

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

4. Ter kennisname

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

5. Rondvraag en sluiting

Op 13 februari 2020

Concept verslag Agenda

Betreft

Vergaderdatum en -tijd 10.00-13.00 uur

Locatie Provinciehuis Utrecht, zaal volgt

Deelnemers

- Wim Brenkman, voorzitter; art 5 1-2e (IPO), art 5 1-2e
- art 5 1-2e (Gr); art 5 1-2e (Fr) art 5 1-2e (Dr), art 5 1-2e
- (Ov), art 5 1-2e (Gld), art 5 1-2e (Fl), art 5 1-2e (Utr), art 5 1-2e
- (NH), art 5 1-2e (ZH), art 5 1-2e (Zld), art 5 1-2e (NB), art 5 1-2e
- art 5 1-2e (Li)
- art 5 1-2e (IPO)

Verhinderd

Jolinda van der Endt (BIJ12)

1. Opening, mededelingen en verslag

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept verslag Agenda
AAC Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 10.00-13.00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, zaal volgt

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

2. Strategische agenda/bespreekpunten

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept verslag Agenda
AAC Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 10.00-13.00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, zaal volgt

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept verslag Agenda
AAC Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 10.00-13.00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, zaal volgt

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept verslag Agenda
AAC Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 10.00-13.00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, zaal volgt

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept verslag Agenda
AAC Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 10.00-13.00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, zaal volgt

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept verslag Agenda
AAC Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 10.00-13.00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, zaal volgt

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

g. Voorbereiding besluit over Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Kern van het onderwerp

De NDFF is de centrale database voor alle natuurdata in Nederland. De financiering van de NDFF is achterhaald en zwaar onvoldoende om de database te laten functioneren. Op korte termijn is besluitvorming over aansturing en over structurele en incidentele middelen nodig om de NDFF toekomstbestendig te maken en te kunnen houden. Dat vraagt van de provincies een grotere rol en verantwoordelijkheid, inclusief de financiering, passend bij de rol van de provincies in het natuurdossier.

Voorstel/gevraagd besluit

De AAC VP wordt gevraagd:

1. In te stemmen met een principe besluit tot het gezamenlijk dragen van de structurele kosten (4M€/jaar) voor de verduurzaming van de NDFF door de provincies; _
2. In te stemmen met het zo veel mogelijk verhalen van de incidentele kosten op het Rijk. Een bestuurlijke delegatie gaat op korte termijn in gesprek met het Rijk en mogelijk andere partijen._

Verslag:

art 5 1-2c wenst een andere insteek. Momenteel is niet duidelijk waarom de provincies structureel 4 miljoen moeten bijdragen aan een instrument dat voor het Rijk net zo belangrijk is.

art 5 1-2c was aanwezig bij het gesprek met de bestuurders, het vragen van structurele kosten voor NDFF leek daar niet aan de orde.

art 5 1-2c geeft aan dat NDFF onder de motorkap een verouderde motor is en twijfelt of we er uit kunnen krijgen wat we willen.

Wim stelt vast dat monitoring steeds belangrijker wordt. Er wordt een signaal afgegeven richting de portefeuillehouder.

Concept verslag Agenda
AAC Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 10.00-13.00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, zaal volgt

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept verslag Agenda
AAC Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 10.00-13.00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, zaal volgt

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

A large, solid grey rectangular area that covers most of the page, likely representing a redacted section of the document.

3. Hamerstukken

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

A large, solid grey rectangular area that covers most of the page, likely representing a redacted section of the document.

Concept verslag Agenda
AAC Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 10.00-13.00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, zaal volgt

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept verslag Agenda
AAC Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 10.00-13.00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, zaal volgt

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

4. Stukken ter kennisname

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

5. Rondvraag en sluiting

Op 19 maart 2020

Concept-verslag

Vergaderdatum en -tijd	15.00-16.30 uur
Locatie	Provinciehuis Utrecht, Rijnauwenzaal
Deelnemers	<ul style="list-style-type: none">- Peter Drenth (Gld), voorzitter- Henk Staghouwer (Gr), Klaas Fokkinga (Fr), Gert Harm ten Boscher (Ov), Henk Jumelet (Dr), Harold Hofstra (Fl), Hanke Bruins Slot (Utr), Esther Rommel (NH), Jeanette Baljeu (ZH), Anita Pijpelink (Zld), Rik Grashoff (NBr), Hubert Mackus (Li)- Wim Brenkman, voorzitter AAC VP- art 5 1-2e (IPO)
Verhinderd	Jolinda van der Endt (BIJ12) Vul in

1. Opening, mededelingen en verslag

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

f. Mondelinge mededeling NDFF

Verslag:

De heer Hofstra deelt mee dat er positieve gesprekken zijn gevoerd met LNV. Het ministerie deelt de urgentie dat NDFF van essentieel belang is bij de aanpak van stikstof. Er wordt gepleit voor een financiering vanuit meerdere partijen om de databank draaiende te houden. LNV heeft hier interdepartementale gesprekken over, vanuit de provincies worden gesprekken gevoerd met VNG en Unie van Waterschappen. Deze partijen zijn ook positief en zoeken nu uit of de financiële bijdrage gerealiseerd kan worden. Op 12 mei is een gezamenlijk overleg, dan moet blijken of het daadwerkelijk rond komt.

De heer Potjer raadt aan om te kijken of BZK aan kan haken vanuit het oogpunt van de omgevingswet. Hier is nog niet over nagedacht, maar de suggestie wordt ter harte genomen en als attentiepunt richting BIJ12 gecommuniceerd.

2. Strategische agenda/bespreekpunten

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 15.00-16.30 uur

Locatie: Provinciehuis Utrecht, Rijnauwenzaal

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 15.00-16.30 uur

Locatie: Provinciehuis Utrecht, Rijnauwenzaal

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 15.00-16.30 uur

Locatie: Provinciehuis Utrecht, Rijnauwenzaal

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 15.00-16.30 uur

Locatie: Provinciehuis Utrecht, Rijnauwenzaal

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

A large rectangular area of the page is completely redacted with a solid grey color, covering the majority of the upper half of the document.

3. Hamerstukken

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

A very large rectangular area of the page is completely redacted with a solid grey color, covering the entire lower half of the document.

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 15.00-16.30 uur

Locatie: Provinciehuis Utrecht, Rijnauwenzaal

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

4. Rondvraag en sluiting

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Op 19 maart 2020

Concept-verslag

Vergaderdatum en -tijd	15.00-16.30 uur
Locatie	Provinciehuis Utrecht, Rijnauwenzaal
Deelnemers	<ul style="list-style-type: none">- Peter Drenth (Gld), voorzitter- Henk Staghouwer (Gr), Klaas Fokkinga (Fr), Gert Harm ten Boscher (Ov), Henk Jumelet (Dr), Harold Hofstra (Fl), Hanke Bruins Slot (Utr), Esther Rommel (NH), Jeanette Baljeu (ZH), Anita Pijpelink (Zld), Rik Grashoff (NBr), Hubert Mackus (Li)- Wim Brenkman, voorzitter AAC VP- art 5 1-2e (IPO)
Verhindert	Jolinda van der Endt (BIJ12) Vul in

1. Opening, mededelingen en verslag

[Buiten reikwijdte Woo-verzoek](#)

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

f. Mondelinge mededeling NDFF

Verslag:

De heer Hofstra deelt mee dat er positieve gesprekken zijn gevoerd met LNV. Het ministerie deelt de urgentie dat NDFF van essentieel belang is bij de aanpak van stikstof. Er wordt gepleit voor een financiering vanuit meerdere partijen om de databank draaiende te houden. LNV heeft hier interdepartementale gesprekken over, vanuit de provincies worden gesprekken gevoerd met VNG en Unie van Waterschappen. Deze partijen zijn ook positief en zoeken nu uit of de financiële bijdrage gerealiseerd kan worden. Op 12 mei is een gezamenlijk overleg, dan moet blijken of het daadwerkelijk rond komt.

De heer Potjer raadt aan om te kijken of BZK aan kan haken vanuit het oogpunt van de omgevingswet. Hier is nog niet over nagedacht, maar de suggestie wordt ter harte genomen en als attentiepunt richting BIJ12 gecommuniceerd.

2. Strategische agenda/bespreekpunten

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 15.00-16.30 uur

Locatie: Provinciehuis Utrecht, Rijnauwenzaal

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 15.00-16.30 uur

Locatie: Provinciehuis Utrecht, Rijnauwenzaal

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 15.00-16.30 uur

Locatie: Provinciehuis Utrecht, Rijnauwenzaal

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 15.00-16.30 uur

Locatie: Provinciehuis Utrecht, Rijnauwenzaal

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

3. Hamerstukken

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Concept-verslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 15.00-16.30 uur

Locatie: Provinciehuis Utrecht, Rijnauwenzaal

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

4. Rondvraag en sluiting

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Op 7 mei 2020

Concept verslag

Betreft

Vergaderdatum en -tijd 7 mei 2020, 13.30-15.30 uur via Teams

Locatie

Deelnemers

- Peter Drenth (Gld), voorzitter
- Henk Staghouwer (Gr), Douwe Hoogland (Fr), Gert Harm ten Bolscher (Ov), Harold Hofstra (Fl), Hanke Bruins Slot (Utr), Esther Rommel (NH), Berend Potjer (ZH), Anita Pijpelink (Zld), Hubert Mackus (Li)

- [art 5 1-2e](#) (IPO)

Jolinda van der Endt (BIJ12)

Verhindert

- Klaas Fokkinga (Fr), Henk Jumelet (Dr), Rik Grashoff (NBr), Wim Brenkman, voorzitter AAC VP

1. Opening, mededelingen en verslag

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

2. Strategische agenda/bespreekpunten

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland**Interprovinciaal Overleg**
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 7 mei 2020, 13.30-15.30 uur via Teams
Locatie:

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland**Interprovinciaal Overleg**
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 7 mei 2020, 13.30-15.30 uur via Teams
Locatie:

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 7 mei 2020, 13.30-15.30 uur via Teams
Locatie:

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 7 mei 2020, 13.30-15.30 uur via Teams
Locatie:

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 7 mei 2020, 13.30-15.30 uur via Teams
Locatie:

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

3. Hamerstukken

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 7 mei 2020, 13.30-15.30 uur via Teams
Locatie:

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Vergaderdatum en -tijd: 7 mei 2020, 13.30-15.30 uur via Teams

Locatie:

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

d. NDFF

Kern van het onderwerp

Ten aanzien van de transitie van de NDFF hierbij een korte update van de stand van zaken. Op 12 maart j.l. vond er overleg plaats tussen de provincies en de directeur Natuur van het ministerie van LNV (Dhr. Donné Slangen) waarbij Mw. Esther Rommel en Dhr. Harold Hofstra aanwezig waren namens de provincies. Op 14 mei aanstaande is het vervolgesprek gepland waar nadere afspraken over inzet voor 2021 zullen worden gemaakt waarover op 4 juni een voorstel ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de BAC-VP. In de tussentijd zijn er enkele actualiteiten die bijdragen aan de complexiteit en mogelijk de oplossing voor de dekking van de transitiekosten van de NDFF.

Voorstel/gevraagd besluit

De BAC VP wordt gevraagd:

1. Kennis te nemen van de stand van zaken en bespreking van de voorgestelde planning tot besluitvorming in deze vergadering op 4 juni aanstaande.

Verslag:

De heer Hofstra deelt mee dat er enige beweging is. LNV wil kijken naar mogelijke extra financiering op het derde spoor over de natuurinclusieve maatschappij. Hier wordt met LNV over doorgepraat.

Mevrouw Bruins Slot merkt op dat het goed is om LNV hierbij te betrekken, maar vraagt met het oog op oplopende kosten of in de notitie voor 4 juni een heldere uitleg van de verschillende varianten van de transitie met bijbehorende kosten kan worden gegeven. De heer Hofstra antwoordt dat het financiële plaatje nu wordt bekeken. Dit hangt af van de betrokkenheid van andere partners.

Mevrouw Van der Endt voegt toe dat nu is gekozen voor de minimale variant. Afhankelijk van de bijdrage van andere partijen kunnen alternatieven in beeld gebracht worden. Dat zal worden gedaan.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 7 mei 2020, 13.30-15.30 uur via Teams
Locatie:

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

4. Rondvraag en sluiting

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Op 4 juni 2020

Conceptverslag

Vergaderdatum en -tijd	4 juni 2020 van 12.30-14.30 uur
Locatie	Via Teams
Deelnemers	<ul style="list-style-type: none">- Peter Drenth (Gld), voorzitter- Henk Staghouter (Gr), Klaas Fokkinga / Douwe Hoogland (Fr), Gert Harm ten Bolscher (Ov), Henk Jumelet (Dr), Harold Hofstra (Fl), Hanke Bruins Slot (Utr), Esther Rommel, Ilse Zaal (NH), Berend Potjer (ZH), Anita Pijpelink (Zld), Ellies Lemkes-Straver (NBr), Hubert Mackus (Li)- Wim Brenkman, voorzitter AAC VP- art 5 1-2e- art 5 1-2e (IPO)
Verhinderd	Jolinda van der Endt (BIJ12)

1. Opening, mededelingen en verslag

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Conceptverslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 4 juni 2020 van 12.30-14.30 uur

Locatie: Via Teams

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

A large, solid grey rectangular area that covers most of the page, likely representing a redacted section or a placeholder for content.

2. Strategische agenda/bespreekpunten

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

A large, solid grey rectangular area that covers most of the page, likely representing a redacted section or a placeholder for content.

Conceptverslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 4 juni 2020 van 12.30-14.30 uur

Locatie: Via Teams

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Conceptverslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 4 juni 2020 van 12.30-14.30 uur

Locatie: Via Teams

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

c. NDFF

Kern van het onderwerp

Op 7 mei is de BACVP geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom de transitie van de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF). Voor een definitief besluit over de financiering van de NDFF en de bijdrage van de provincies is meer duidelijkheid nodig over de inbreng van het rijk en mogelijke andere financiers. Op 14 mei vond er overleg plaats tussen de provincies en LNV. Het rijk is bereid een bijdrage te leveren. Aan de BACVP wordt gevraagd een besluit te nemen over de bijdrage aan de financiering van de NDFF door de provincies in 2021 en verder.

Voorstel/gevraagd besluit

De BAC VP wordt gevraagd:

1. In te stemmen met het leveren van een gezamenlijke provinciale bijdrage voor de transitie van de Nationale Databank Flora en Fauna voor 2021 en verder, afgestemd op de verwachte substantiële structurele rijksbijdrage en mogelijke bijdrage van andere partijen;
2. In te stemmen met het uitvoeren van de businesscase voor de verduurzaming van de NDFF zoals gepresenteerd in de financiële bijlage 1;
3. In te stemmen met een gezamenlijke bijdrage van de provincies in 2021 van €900.000 voor de verduurzaming van de NDFF (zie tabel 1);
4. In te stemmen met het opnemen van de gezamenlijke reservering voor de NDFF voor 2022 en verder, conform de business case (zie tabel 1).

Verslag:

De heer Hofstra deelt mee dat sinds de vorige BAC VP-vergadering is doorgewerkt aan het financiële plaatje. LNV heeft haar bijdrage verhoogd en een inspanningsverplichting uitgesproken. De bijdrage wordt nu ingeschat op een miljoen euro. Verschillende scenario's zijn uitgewerkt en extra aandacht is gegeven aan provincies. Het is nu aan de provincies om in te stemmen.

Mevrouw Bruins Slot spreekt compliment uit voor het werk met LNV. Utrecht kan met de toelichting instemmen met het voorstel.

De heer Mackus geeft ook complimenten. Het percentage is in de bijdrage nu 1/5 voor LNV. Wordt bijdrage ook structureel verankerd?

De heer Hofstra antwoordt dat LNV in gesprek met andere ministeries. Wij leggen de afspraak vast met LNV, zij regelen financiering van andere departementen.

De heer Hoogland vraagt naar de verdeelsleutel. Mevrouw Van der Endt antwoordt dat die gebaseerd is op Jansen-2. Deze wordt altijd gebruikt in het natuurdomein.

De heer Potjer geeft ook complimenten. Hij merkt op dat BZK niet genoemd is als partner.

De heer Hofstra antwoordt dat BZK ook aan tafel zit. Hij spreekt ook zijn waardering uit voor de inzet van de heer Slangen van LNV. UvW en VNG willen ook bijdragen. Het huidige beeld is worst case scenario, maar er moest uitgangspunt zijn. Het percentage bijdrage vanuit het Rijk kan dus nog omhoog.

Conceptverslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 4 juni 2020 van 12.30-14.30 uur

Locatie: Via Teams

De BAC VP stemt in met gevraagde besluiten.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Conceptverslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Vergaderdatum en -tijd: 4 juni 2020 van 12.30-14.30 uur

Locatie: Via Teams

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Conceptverslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 4 juni 2020 van 12.30-14.30 uur

Locatie: Via Teams

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Conceptverslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 4 juni 2020 van 12.30-14.30 uur

Locatie: Via Teams

3. Hamerstukken

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Conceptverslag

Bestuurlijke adviescommissie Vitaal Platteland

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Vergaderdatum en -tijd: 4 juni 2020 van 12.30-14.30 uur

Locatie: Via Teams

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

A large, solid grey rectangular area that covers most of the page's content, likely representing a redacted section or a placeholder for a video recording.

4. Rondvraag en sluiting

DEFINITIEF VERSLAG 2^E STAKEHOLDERSOVERLEG TOEKOMST NATIONALE DATABASE FLORA & FAUNA (NDFF)

Datum : 19 juni 2013, 11.30 tot 13.30 uur
Locatie : Interprovinciaal Overleg
Zurichtoren, Muzenstraat 61 te Den Haag

Aanwezigen: zie lijst onder aan het verslag.

VERSLAG

- 1. Opening**
Directeur IPO (Gerard Beukema) heet iedereen welkom en geeft korte toelichting op de aanleiding en doel van het overleg
- 2. Korte voorstelronde**
Zie bijgevoegde lijst van aanwezigen.
- 3. Terugblik op het werk van de Taskforce Toekomst NDFF**
[art 5 1-2e](#) licht de werkwijze van de Taskforce toe en geeft aan op basis van welke uitgangspunten Vellekoop & Meesters een businesscase heeft opgesteld.
- 4. Presentatie Businesscase NDFF**
[art 5 1-2e](#) (V ellekoop & Meesters) licht zijn advies toe, omschrijft de vastgestelde NDFF-kern en de daarbij behorende kosten.
Afspraken naar aanleiding van zijn presentatie:
 - Betere afstemming NDFF-kern met het systeem Naturalis (catalogibeheer): afspraak zal worden belegd om mogelijkheden voor besparingen na te gaan (opgenomen in uitvoeringsagenda, zie agendapunt 6). [art 5 1-2e](#) adviseert om hierbij een onafhankelijk deskundige te betrekken;
 - Validatie/kwaliteitsborging: IPO, EZ en TBO's zijn van mening dat de kwaliteitsborging op de voorgestelde wijze goed kan werken (zie blok 4 rapport Vellekoop & Meesters: €538.000). Toch is dit belangrijk punt van aandacht bij de uitwerking in de uitvoeringsagenda en de communicatie daarover.
Over het toezicht op het gebruik van de gegevens in de praktijk (in onderzoek, bij uitvoering beleid en in beleidsprocessen) neemt EZ het initiatief om een

aparte bijeenkomst met stakeholders te organiseren. Dit staat namelijk los van de business case voor de toekomstige NDFF.

5. **Perspectief op toekomst NDFF**

Op basis van bijgevoegde notitie zijn de volgende besluiten genomen over de voorstellen:

Voorstel 1

Voor een goede inbedding van de NDFF in de (in ontwikkeling zijnde) informatievoorziening Natuur maken overheidsorganisaties en brancheverenigingen uit het bedrijfsleven voor 1 januari 2014 afspraken over een gestandaardiseerde levering (invoer of uitwisseling) van natuurgegevens in de NDFF.

VNO-NCW en MKB NL: grondhouding is positief. Afspraak is dat hierover nader overleg tussen EZ/IPO zal plaatsvinden met de intentie om dit goed te gaan organiseren.

Voorstel 2

Gebruikers van de standaard aangeleverde natuurgegevens uit de NDFF-databank zullen zelf zorgdragen voor applicaties om in hun eigen informatiebehoefte te kunnen voorzien.

Akkoord.

Voorstel 3

Instemmen met de driedeling in taken (NDFF-kern, NDFF-plus en NDFF-schil).

Nadere toelichting:

NDFF-kern: 4 basisfunctionaliteiten, invoer, opslag, validatie/kwaliteitsborging en uitvoer: gefinancierd door Consortium van stakeholders.

NDFF-plus: gebruik van data met NDFF-kern applicaties: gefinancierd door abonnementen en éénmalige leveringen.

NDFF-schil: applicaties en diensten buiten de NDFF-kern, bijvoorbeeld specifieke analysetools: gefinancierd door specifieke opdrachtgever(s) onder regie van Consortium.

Akkoord. Spreekt alle aanwezigen aan.

De volgende opmerkingen zijn gemaakt:

- Rijkswaterstaat: geeft – na nadere uitleg over de verschillen tussen kern, plus en schil - aan deel te willen nemen aan de kern financiering en zal daar nadere afspraken met IPO en EZ over maken;
- Invoerportaal vrijwilligers: is opgenomen in de NDFF-kern zonder te bepalen welk invoerportaal dit moet zijn. Op dit moment zijn er meerdere. In de uitvoeringsagenda (zie agendapunt 6) wordt nadere uitwerking meegenomen;
- Gebruikersoverleg voor abonenthouders zal worden georganiseerd.

Voorstel 4

Op basis van de huidige standpunten van de deelnemers van de Taskforce wordt voorgesteld om:

- a. in het perspectief van de nieuwe Omgevingswet een tijdelijke overbrugging (van circa drie jaar) van de exploitatie van de NDFF mogelijk te maken;*
- b. de deelnemers aan de NDFF-kern minimaal te laten bestaan uit het ministerie van EZ, provincies en TBO's. Dit Consortium zal in totaal een bijdrage van €940.000, - leveren;*
- c. het tekort van €500.000 op de exploitatie te dichten met opbrengsten uit abonnementen. Dit tekort moet worden opgehoogd met €100.000 voor de administratieve kosten die verband houden met het instandhouden van de abonnementenstructuur. Totaal te financieren: €600.000;*
- d. voorwaarde bij het instandhouden van de abonnementenstructuur is de garantie van de huidige abonnementshouders dat zij voor minimaal drie jaar een nieuw abonnement onder aangepaste voorwaarden afsluiten met de nieuwe exploitatieorganisatie van de NDFF. Als deze garantie niet gegeven wordt, kan de tijdelijke overbrugging van circa drie jaar niet doorgaan.*

IPO, EZ en TBO's zijn akkoord met dit voorstel.

Reactie VNG: kan zich goed vinden in het voorstel. VNG heeft echter geen mandaat om voor 408 gemeenten uitspraken te doen. Zegt toe actief te zullen ondersteunen om gemeenten abonnement te laten continueren en om de abonnementen om te zetten van de oude stichting naar de nieuwe stichting voor een tijdsperiode van 3 jaar.

Reactie UvW: heeft moeite met de opstelling van EZ om, gezien haar verantwoordelijkheden voor monitoring en vooruitlopend op de ontwikkelingen in het kader van de omgevingswet en basisregistratie, toch haar bijdrage aan de NDFF tot 25% te reduceren. De kostenreductie die de businesscase oplevert wordt daardoor niet gelijkmatig verdeeld over de deelnemers. Kosten vormen voor de waterschappen een wezenlijk argument in deze kwestie. Een nader gesprek over één en ander is vanzelfsprekend mogelijk. Overigens zijn de waterschappen alleen bereid om deel te nemen in een individuele (abonnementen)constructie, een meerjarige invulling daarvan is bespreekbaar.

Afspraak wordt gemaakt dat de directeurs van EZ en IPO op korte termijn nader overleg hebben met directeur UvW over de bovengenoemde garanties en de actieve ondersteuning om deze garanties te realiseren. In de uitwerking zal met de VNG nader ambtelijk worden gesproken.

De volgende opmerkingen zijn gemaakt:

- Met de term 'Tijdelijke overbrugging' kan verkeerd beeld ontstaan: hier wordt bedoeld dat een noodzakelijke voorziening als de NDFF (die straks ook in omgevingswet goed ingepast dient te worden) nu echt adequaat geregeld wordt;
- Netwerk Groene Bureaus geeft aan ook haar leden te stimuleren gebruik te maken van de NDFF.

Voorstel 5

Instemmen met het voorstel om de aansturing van de NDFF-kern onder te brengen in een stichting, met de vaste groep van stakeholders (Consortium) in het bestuur.

Afgesproken wordt om, naast de partijen in het Consortium, ook de vrijwilligers ook een rol in het bestuur te geven. Deze rol moet nog nader worden uitgewerkt.

Voorstel 6

Instemmen met het voorstel dat de vaste groep van stakeholders (consortium) en de GaN een gezamenlijke uitvoeringsagenda opstellen om de transitie op korte termijn mogelijk te maken.

Akkoord.

De volgende opmerkingen zijn gemaakt:

- Regiegroep Recreatie & Natuur breekt nogmaals een lans voor neutrale kwaliteitsborging en toezicht op het gebruik van de gegevens in onderzoek, uitvoering beleid en bij beleidsprocessen (zie ook agendapunt 4);
- GaN: blij met positieve steun voor de voorstellen. Het bestuur van de stichting GaN heeft in eerder overleg met EZ aangegeven dat zij bereid is mee te werken aan een andere opzet voor de exploitatie van de NDFF. Het voorstel wordt met positief advies aan het bestuur voorgelegd. Aandachtspunt is het op een goede manier omzetten van de huidige contracten.

6. Conclusies en vervolgafspraken

IPO zegt toe het verslag met besluiten en vervolgafspraken z.s.m. rond te sturen.

7. Afronding en sluiting

Gerard Beukema bedankt iedereen voor de positieve reactie en inbreng.

Meegezonden stukken:

- Notitie 'Perspectief op de Toekomst van de NDFF'
- Bijlage 1a: Schema over de informatie-infrastructuur Natuur
- Bijlage 1b: toelichting op het schema
- Bijlage 2a: Eindrapport Businesscase V&M
- Bijlage 2b: Samenvatting Eindrapport Businesscase V&M

Lijst van aanwezigen 2^e Stakeholdersoverleg:

1. art 5 1-2e DLO-Alterra
2. art 5 1-2e : Unie van Waterschappen
3. De heer Edwin van Huis: Naturalis
4. art 5 1-2e IPO
5. De heer Gerard Beukema (VZ): IPO
6. art 5 1-2e (SEC): IPO
7. art 5 1-2e : Natuurhistorisch Genootschap Limburg
8. art 5 1-2e : Natuurmonumenten
9. art 5 1-2e min. EZ
10. art 5 1-2e Gegevensautoriteit Natuur
11. art 5 1-2e VNG
12. art 5 1-2e : Rijkswaterstaat
13. art 5 1-2e Netwerk Groene Bureaus
14. art 5 1-2e : VNO-NCW
15. art 5 1-2e Stichting Natuurinformatie
16. art 5 1-2e Gemeente Zwolle
17. art 5 1-2e Regiegroep Recreatie & Natuur
18. art 5 1-2e Vellekoop & Meesters
19. art 5 1-2e Unie van Waterschappen
20. art 5 1-2e B ouwend Nederland
21. art 5 1-2e : min. I&M
22. art 5 1-2e : min. EZ
23. art 5 1-2e : RAVON, Zoogdiervereniging en FLORON
24. art 5 1-2e : Provincie Fryslân
25. art 5 1-2e : SOVON Vogelonderzoek Nederland
26. art 5 1-2e D e Vlinderstichting
27. art 5 1-2e mi n. EZ

Stuurgroep SNL

BIJLAGE 2.1

AACVP 17 oktober 2013 agendapunt 3m, bijlage 1.1

-- C O N C E P T V E R S L A G – 19 september 2013 --

Aanwezig:

art 5 1-2e

lid AACVP, provincie Fryslân (voorzitter)
 Veelzijdig Boerenland
 Natuurlijk Platteland Nederland
 LTO
 De 12 Landschappen
 Staatsbosbeheer
 Unie van Bosgroepen
 Natuurmonumenten
 Landschapsbeheer Nederland
 Federatie Particulier Grondbezit
 EZ
 lid AACVP, provincie Noord-Brabant (verslag)

Afwezig:

G. Beukema

art 5 1-2e

Voorzitter, IPO
 EZ
 Veelzijdig Boerenland
 Planbureau voor de Leefomgeving
 IPO
 IPO, art 5 1-2e

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Stuurgroep SNL

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Stuurgroep SNL

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

9. NDFF

De NDFF ontwikkelt zich goed qua deelname en financiering door de vaste partijen. Het komt nu aan op een gedegen uitwerking van de organisatie en een goede betrokkenheid van de vrijwilligers daarbij. De ontwikkelingen worden verder voor kennisgeving aangenomen.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Stuurgroep SNL

ACTIEPUNTENLIJST

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

provincie **HOLLAND**
ZUID

Provinciaal Monitoringsprogramma Biodiversiteit Zuid-Holland

Bijlagendocument

Bijlage 1	Overzicht monitoring voor de PAS (Pragmatische Aanpak Stikstof)
Bijlage 2	Toelichting gegevensverzameling indicatoren natuurmonitoring (NNN incl. N2000)
Bijlage 3	Planning biotische gegevensverzameling (NNN incl. 2000),
Bijlage 4:	Kosten monitoring biodiversiteit en budget

September 2014
Provincie Zuid-Holland

Bijlage 1: Overzicht PAS monitoring

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Bijlage 2

Toelichting gegevensverzameling indicatoren natuurmonitoring (NNN incl. N2000)

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Bijlage 3

Planning biotische EHS-/N2000-monitoring Provincie Zuid-Holland

art 5 1-2e (bureau Waardenburg) 1 sept 2014

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Uitgangspunten SNL-monitoring

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

- De monitoring voor de eerste beoordelingsperiode dient in 2016 rond te zijn. In uitzonderingsgevallen is uitloop tot 2017 geoorloofd. Het gaat hierbij met name om gebieden van Zuid-Hollands Landschap die in 2011 wel al onder Programma Beheer zijn gemonitord op een aantal aspecten. Indien relevant wordt in samenspraak met de Provincie beoordeeld welke bestaande gegevens (vanaf 2009) aan de SNL-eisen voldoen en meegenomen kunnen worden in de eerste beoordelingsperiode. Denk hierbij aan gegevens zoals verzameld onder Programma Beheer, gegevens uit de NDFF, en dergelijke. Deze gegevens behoeven dan niet opnieuw gemonitord te worden; de monitoring daarvan kan voor de eerste beoordelingsperiode uit de planning verwijderd worden.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Uitgangspunten N2000-monitoring

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

- De Provincie wenst voor faunasoorten (typische soorten, Provinciale doelsoorten, Doelsoorten waarvoor het gebied is aangewezen, en HR-soorten) een 3-jaarlijkse frequentie van monitoring. De belangrijkste reden hiervoor is dat er bij faunasoorten slechts naar het voorkomen per km-hok of deelgebied wordt gekeken. Omdat veel faunasoorten niet altijd even makkelijk zijn waar te nemen is het noodzakelijk tenminste twee rondes per beheerplan te hebben om tot een goede beoordeling te kunnen komen. Bovendien zijn er veel typische soorten zoals dagvlinders en sprinkhanen die jaarlijks in sterk wisselende aantallen kunnen voorkomen door bijvoorbeeld een nat of koud of juist een erg warm seizoen. Een ronde per zes jaar kan daardoor een onjuiste indruk geven over het voorkomen. Een tweede ronde in een ander jaar kan dit eenvoudig corrigeren. Dit betekent dat voor een deel van de soort(groep)en de SNL-frequentie te laag is. Voor deze soort(groep)en is een tussentijdse extensieve (zie hierboven) monitoringsronde ingepland. Indien uit bestaande informatie, zoals de NDFF, afdoende betrouwbare informatie op het geschikte detailniveau uit de betreffende periode verkregen kan worden, is een extra monitoringsinspanning overbodig.

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

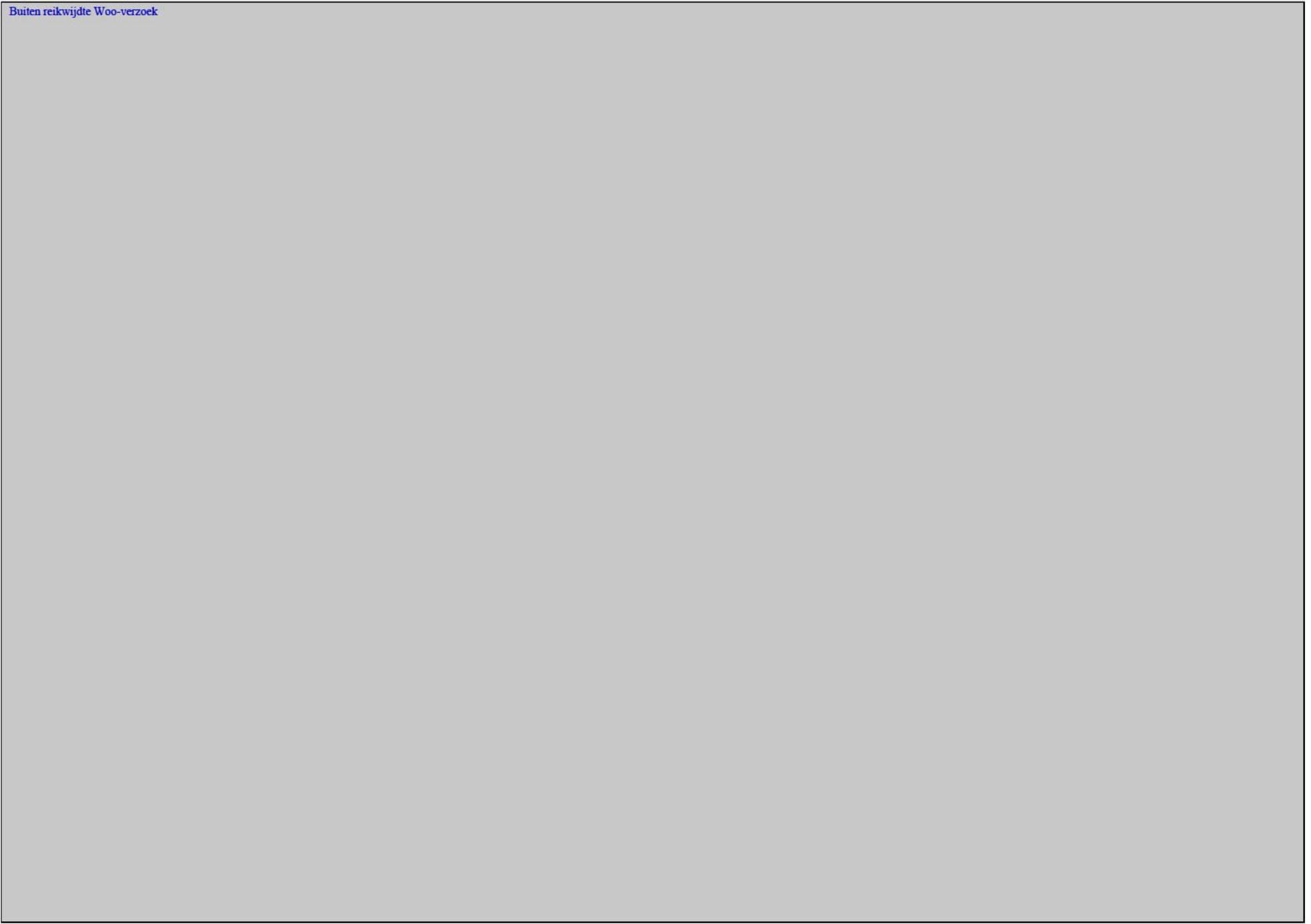
Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Buiten reikwijdte Woo-verzoek

Bijlage 4

Kosten monitoring biodiversiteit en budget en budget [REDACTED] PZH)

Buiten reikwijdte Woo-verzoek							
Buiten reikwijdte Woo-verzoek							
Algemene kosten							
Beheer en (d							
Buiten reikwijdte Woo-verzoek							

provincie **HOLLAND**
ZUID

Monitoringsprogramma Biodiversiteit

Oktober 2014
Provincie Zuid-Holland

Monitoringsprogramma Biodiversiteit (PMP-B)

Versie 23 oktober

Opdrachtgever: Provincie Zuid- Holland

Contactpersoon: [art 5 1-2e](#)

Opdrachtnemer: ATKB, adviesbureau voor bodem, water en ecologie

Opsteller: Francine van der Loop

Bijdragen van: [art 5 1-2e](#)[art 5 1-2e](#)[art 5 1-2e](#)(PZH), [art 5 1-2e](#)[art 5 1-2e](#)(DL G), [art 5 1-2e](#) (Natuurmonumenten), [art 5 1-2e](#)

Bureau

Waardenburg)

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Afbakening deelprogramma's	8
1.3	Doel van deelprogramma biodiversiteit.....	9
1.4	Afbakening PMP biodiversiteit	9
1.5	Leeswijzer	9
2	Methode: Opzet monitoring	10
2.1	Monitoring gericht op uitvoering en effect van het beleid.....	10
2.2	Van beleidsdoelen naar meetbare indicatoren	11
2.3	Monitoringsprocessen	12
2.4	Nulmeting	13
3	Van beleidsdoelen naar indicatoren	14
3.1	Inleiding.....	14
3.2	Natuurnetwerk (inclusief Natura 2000)	15
3.3	Overig beleid	18
3.4	Beleidsthema overstijgend	22
3.5	Samenvatting: indicatoren met bijbehorende monitoringsprocessen	23
4	Monitoringsprocessen	25
4.1	Monitoringsproces P&C cyclus	25
4.2	Monitoringsproces: Voorgangsrapportage natuur (nieuwe NOK)	26
4.3	Monitoringsproces Natuurnetwerk (inclusief Natura 2000)	28
4.4	Monitoringsproces gebiedsschouw	32
4.5	Monitoringsproces biodiversiteitsgraadmeter	34
4.6	Monitoringsproces biodiversiteit in recreatiegebieden	36
4.7	Monitoringsproces Agrarisch Natuurbeheer en weidevogels.....	38
4.8	Monitoringsproces Bloem- en faunarijke akkerranden.....	38
5	Rapportages	39
6	Kosten en financiering	40
7	Referenties	42
8	Begrippenlijst	43

BIJLAGEN

Bijlage 1	Overzicht monitoring voor de PAS (Pragmatische Aanpak Stikstof)
Bijlage 2	Toelichting gegevensverzameling indicatoren natuurmonitoring (NNN incl. N2000)
Bijlage 3	Planning biotische gegevensverzameling (NNN incl. 2000)
Bijlage 4:	Kosten monitoring biodiversiteit en budget

Bestuurlijke samenvatting

Aanleiding en doel

De afgelopen jaren richtte monitoring van het groenbeleid zich vooral op inzet van middelen (euro's) en prestaties (hectares). De opdracht, zowel vanuit PS als vanuit het Rijk, is om dit aan te vullen met monitoring gericht op kwaliteit om te evalueren of het beleid het gewenste effect heeft.

Er wordt daarom een monitoringsprogramma opgesteld voor de drie doelen uit de Beleidsvisie Groen en het Uitvoeringsprogramma Groen (biodiversiteit, groenbeleving en agrarisch ondernemerschap). Er worden drie deelprogramma's uitgewerkt omdat de methoden en technieken om de kwaliteit van de drie doelen te bepalen zeer verschillend zijn. Samen vormen deze deelprogramma's het Provinciaal Monitoringprogramma Groen (PMP Groen). Voor u ligt het deelprogramma Biodiversiteit (PMP-B).

Door de uitvoering van dit deelprogramma kan het provinciale beleid gericht op biodiversiteit geëvalueerd worden, wordt voldaan aan de (inter) nationale verplichtingen uit het natuurbestuur, en kan het beheer met terreinbeheerders geëvalueerd worden.

De monitoring richt zich zowel op de uitvoering van het beleid als op het uiteindelijke beleidsdoel. Er wordt dus gekeken naar:

- de input (welke middelen, processen en instrumenten worden ingezet?)
- de output (welke prestaties worden opgeleverd?)
- de "outcome" (hoe staat het met de biodiversiteit).

Door op iedere stap in deze keten periodiek te monitoren kunnen er onderlinge verbanden worden gelegd. Er zijn daarom per stap meetbare indicatoren geformuleerd. Natuurlijk spelen externe factoren ook een rol bij het uiteindelijke effect (denk aan klimaatverandering of versnippering van het landschap). Soms verrast de natuur met onverwachte en snelle resultaten, en soms reageren soorten anders of later dan verwacht. Het is dan ook niet mogelijk om de indicatoren voor outcome (= biodiversiteit) direct te relateren aan de inzet van middelen. Echter tekorten of successen kunnen wel vergeleken worden met de inzet van middelen, en de vorderingen van processen en prestaties. Hierdoor kunnen er (met in acht neming van externe factoren) verbanden gelegd worden en kan bijsturing van het beleid beter beargumenteerd worden.

Uitgangspunten voor de monitoring

Bij het opstellen van het PMP zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De uitkomsten vormen de basis voor evaluatie van natuurbeleid en beheer;
- Door middel van de monitoring moet bepaald kunnen worden of voldaan wordt aan de (inter) nationale verplichtingen;
- De methoden zijn ontwikkeld of afgestemd met andere provincies zodat benchmarking mogelijk is;
- Er is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande meetnetten en methoden om trends te kunnen bepalen
- Monitoring richt zich op (inter) nationaal vastgestelde doelsoorten, en of Rode lijstsoorten. Deze soorten vormen samen een indicator voor de totale biodiversiteit
- Gestreefd wordt naar effectiviteit en efficiency, waardoor kosten bespaard worden. Dit vertaalt zich in niet meer en vaker meten dan nodig, en één keer het veld in om meerdere gegevens te verzamelen.
- Nulmetingen zijn noodzakelijk om resultaten te meten. Bij veranderd beheer of beleid is het van belang de monitoring voor de ingreep te starten (bijvoorbeeld voor de start van het nieuwe agrarische natuurbeleid). Er is niet één nulmeting voor de gehele provincie omdat de monitoring per beleidsthema wordt opgepakt.

Opzet monitoringsprogramma

Het biodiversiteitsbeleid is onder verdeeld in een aantal beleidsthema's (bijvoorbeeld Natura 2000 en agrarisch natuurbeleid). Per beleidsthema zijn in dit PMP meetbare indicatoren opgesteld om het beleid te evalueren. Vervolgens is beschreven hoe deze informatie verzameld, opgeslagen, geanalyseerd en gerapporteerd gaat worden. Er worden in dit deelprogramma een aantal monitoringsprocessen onderscheiden die gezamenlijk de monitoring van alle beleidsthema's gericht op biodiversiteit oppakken. Per monitoringsproces worden bovenstaande stappen doorlopen. Ieder monitoringproces leidt tot een afzonderlijke rapportage, maar er wordt voor Provinciale Staten één samenvattende rapportage gemaakt. Het provinciaal monitoringsprogramma sluit af met de kosten en financiering van de monitoring, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen kosten die noodzakelijk zijn om te voldoen aan de inter (nationale) verplichtingen (**€ 740.000**), kosten die voorkomen uit aanvullende provinciale wensen (**€113.000**) en kosten die voor beide van belang zijn (**€ 150.000**).

Het monitoringsprogramma is een groeidocument, een aantal onderdelen worden de komende tijd verder uitgewerkt. Streven is dat het PMP-B per 1 januari 2016 compleet is. In de volgende paragraaf worden de monitoringsprocessen kort toegelicht. Het totaal van alle monitoringsprocessen vormt de input voor het bepalen van de biodiversiteit in Zuid-Holland.

Toelichting monitoringsprocessen

De meeste informatie over input en output (middelen, processen en prestaties) kan gehaald worden uit de **P&C cyclus**. De middelen (euro's) worden via de begroting en de jaarrekening bijgehouden. De meeste proces-indicatoren en prestatie-indicatoren zijn af te leiden uit verschillende voortgangsrapportages en het subsidieregister. Het bijhouden van de verwerving en inrichting van nieuwe natuur wordt behandeld als een apart monitoringsproces (**Voortgangsrapportage Natuur**). Deze taak krijgt de provincie er vanaf 2015 bij door het verdwijnen van Dienst Landelijk Gebied (DLG).

Naast deze kwantitatieve informatie geldt de kwaliteit van de natuur nu als belangrijke input voor de biodiversiteit. Een belangrijk monitoringsproces voor deze natuurkwaliteit is de **Natuurnetwerk monitoring (inclusief Natura 2000)**. Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de nieuwe benaming voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Door alle provincies samen is er de afgelopen jaren een methode ontwikkeld om de kwaliteit van het Natuurnetwerk te beoordelen. Dit wordt bepaald door de kwaliteit van de beheertypen te bepalen aan de hand van de aanwezigheid van flora en fauna en enkele andere kenmerken, zoals de abiotiek. Het is een vlakdekkende monitoring, die eens in de 6 jaar in het hele gebied wordt uitgevoerd. Vaker gegevens verzamelen is zeer kostbaar en voor dit monitoringsproces bovendien niet nodig omdat de kwaliteit van de beheertypen niet jaarlijks niet zal veranderen. Met terreinbeheerders en waterschappen zijn afspraken gemaakt over de uitvoering. De eerste monitoringsperiode loopt van 2011 t/m 2016. Omdat het veldwerk in 2011 nog niet volledig volgens deze nieuwe methode is uitgevoerd, zullen sommige indicatoren in de volgende periode verzameld worden. De gegevens worden ook gebruikt om de Natura 2000 doelen te monitoren al worden daarvoor ook wat aanvullende gegevens verzameld.

Net ingerichte natuurgebieden lenen zich meestal nog niet voor de reguliere EHS monitoring, vanwege de ontwikkeltijd van de beheertypen. Er wordt voorgesteld om in deze gebieden een **gebiedsschouw** uit te voeren. Het terrein wordt hiervoor bezocht door onafhankelijke experts en bestaande verspreidingsgegevens worden benut om uitspraken te doen over de kwaliteit en ontwikkeling in het gebied.

De Natuurnetwerk monitoring is niet geschikt voor trendanalyses. De **provinciale biodiversiteitsgraadmeter** waarvan nu drie jaar gebruik is gemaakt wel. Ook beperkt dit monitoringsproces zich niet tot het natuurnetwerk, maar doet het uitspraken over trends van soorten in de gehele provincie. De conclusies zijn gebaseerd op een steekproef van representatieve meetpunten die frequent geïnventariseerd worden. Data is afkomstig uit de landelijke NEM meetnetten (Netwerk Ecologische Monitoring) en het bestaande provinciale vegetatie- en weidevogelmeetnet. Onderzocht wordt of dit aangevuld kan worden met gegevens van de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) en data verzameld voor de natuurnetwerk

monitoring. Bovendien wordt bekeken of de biodiversiteitsgraadmeter uitgebreid kan worden met de ontwikkeling van de natuur in de stad.

In het PMP zijn aandachtspunten benoemd voor de weidevogelmonitoring en agrarisch natuurbeleid. Dit wordt de komende tijd verder uitgewerkt en maakt onderdeel uit van het groeimodel.

Voor de monitoring van **biodiversiteit in recreatiegebieden** zijn verschillende scenario's uitgewerkt, waarvan er één is afgeleid van de natuurnetwerkmonitoring. Voorgesteld wordt om in ieder geval het komende jaar de biodiversiteit in recreatiegebieden nog niet op deze manier te onderzoeken, omdat monitoring in het natuurwerk pas net gestart is en hier eerst de nodige ervaring mee moet worden opgedaan.

Voor **Tijdelijke natuur** is voorgesteld om over het aantal projecten, het aantal hectare en het voorkomen van beschermde soorten te rapporteren. De pilot **Bloem- en faunarijke akkerronden** (inclusief monitoring) is recent afgerond. Monitoring wordt momenteel opnieuw vormgegeven.

Monitoring van de groen-blauwe dooradering is nog niet uitgewerkt. Samen met de monitoring van de biodiversiteit in recreatiegebieden, natuur in de stad, monitoring van tijdelijke natuur, en de gebiedsschouw vormt ook dit geen landelijke verplichting.

Er is geen apart monitoringsproces voor beschermde soorten. Veel van deze soorten worden al onderzocht om de andere beleidsdoelen te kunnen monitoren. Mogelijk volgt er echter een aanvullende monitoringsinspanning met de komst van de nieuwe Wet Natuurbescherming.

Zoals gezegd is het monitoringsprogramma een groeidocument, waarin bovenstaande monitoringsprocessen aangevuld of verder uitgewerkt worden. Landelijk vindt er bijvoorbeeld afstemming plaats met Alterra, het CBS en het planbureau om de Natuurnetwerk monitoring verder te valideren en af te stemmen met de bestaande biodiversiteitsgraadmeter.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Beleidsvisie Groen

De provincie Zuid-Holland heeft haar ambities voor groen vastgelegd in de Beleidsvisie Groen. Met deze beleidsvisie geeft de provincie haar nieuwe koers en uitvoeringsstrategie aan voor de groene ruimte. Voor het opstellen van deze beleidsvisie waren verschillende aanleidingen: de veranderende maatschappelijke behoeften, de decentralisatie van rijkstaken voor groen richting provincie en de rijks bezuinigingen.

De nieuwe verantwoordelijkheden en taken voor Rijk en provincies zijn vastgelegd in zogenaamde decentralisatie-afspraken¹. De rol voor de Provincie Zuid-Holland in het groendomein is daarmee veranderd en van grotere betekenis geworden. De uitwerking van het 'wat' en 'hoe' heeft de provincie vastgelegd in de Beleidsvisie Groen. De beleidsvisie is gericht op de realisatie van de volgende drie doelen uit de provinciale begroting: groenbeleving, biodiversiteit en agrarisch ondernemerschap. In de Beleidsvisie Groen zijn deze doelen vertaald naar vijf prioriteiten waaraan de provincie in deze collegeperiode in ieder geval aandacht wil besteden:

- 1) het afronden van de projecten Recreatie om de Stad,
- 2) het realiseren van de herijkte Ecologische Hoofdstructuur (NNN)
- 3) het verbeteren van het recreatieve netwerk,
- 4) een kwaliteitsimpuls voor groengebieden en
- 5) innovatiemaatregelen voor de grondgebonden landbouw.

Kernbegrippen in de Beleidsvisie Groen zijn: meervoudig ruimtegebruik, slimme koppelingen, meer nadruk op netwerken (i.p.v. nieuwe groengebieden), kwaliteitsverbetering van bestaande groengebieden en het realiseren en verbeteren van groen dichtbij het stedelijk netwerk.

Uitvoeringsprogramma Groen

Gelijktijdig met de Beleidsvisie Groen is ook het Uitvoeringsprogramma Groen (UPG) vastgesteld. Hierin worden de middelen, processen en instrumenten beschreven die nodig zijn om de provinciale groenambities te realiseren.

Monitoringprogramma Groen

Om te meten of de beleidsdoelen worden gehaald, is monitoring nodig. Daarbij wordt ook 'gemeten' of de beschikbare middelen, processen en instrumenten toereikend zijn. Met goede monitoring kunnen Provinciale Staten grip houden op de voortgang en indien nodig onderdelen bijstellen om de beleidsdoelen te halen. De afgelopen jaren richtte monitoring zich vooral op inzet van middelen (euro's) en prestaties (hectares). De opdracht, zowel vanuit PS als vanuit het Rijk, is om dit aan te vullen met monitoring van de kwaliteit.

¹ *Decentralisatie-afspraken tussen Rijk en provincies zijn vastgelegd in het Onderhandelingsakkoord Decentralisatie Natuur (2011) en het Natuurpact (2013).*

1.2 Afbakening deelprogramma's

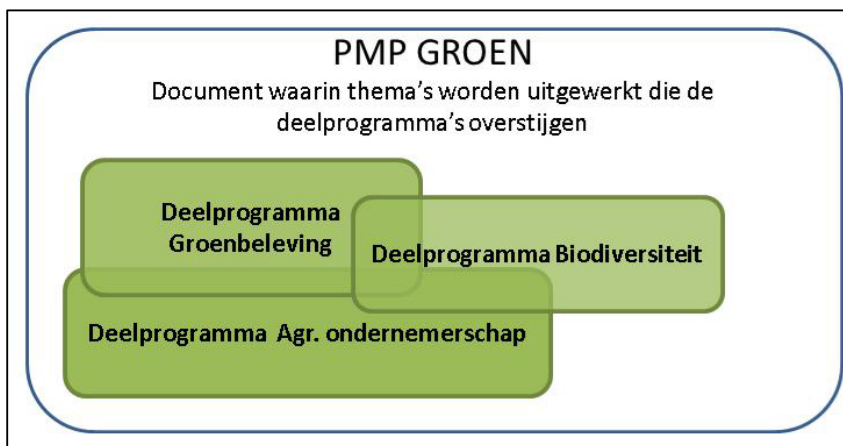
Voor de drie doelen uit de Beleidsvisie Groen (biodiversiteit, groenbeleving en agrarisch ondernemerschap) is een deelprogramma monitoring uitgewerkt. Gezamenlijk vormen deze deelprogramma's het Provinciaal Monitoringprogramma Groen (PMP Groen). In deze deelprogramma's wordt beschreven wat er gemeten wordt, hoe er gemeten wordt en wanneer gerapporteerd wordt over de resultaten.

De drie deelprogramma's kennen hun eigen meetmethoden en meetdoelen, maar kennen soms enige overlap. Geografisch kan er overlap zijn, maar ook qua investeringen. Goed voorbeeld zijn de recreatieve groengebieden die ook van belang zijn voor de biodiversiteit en anderzijds de natuurgebieden die naast het primaire natuurdoel ook van grote waarde zijn voor de groenbeleving. Biodiversiteit in recreatiegebieden wordt wel meegenomen in het deelprogramma Biodiversiteit, maar groenbeleving in natuurgebieden niet.

In het volgende schema wordt de relatie tussen de drie deelprogramma's weergegeven. Daarin is ook te zien dat sommige onderwerpen de specifieke thema's groenbeleving, biodiversiteit of agrarisch ondernemerschap overstijgen. Deze onderwerpen worden daarom niet in de afzonderlijke deelprogramma's uitgewerkt, maar in een overkoepelend document van het PMP Groen. Dit gaat bijvoorbeeld om:

- De wijze waarop een bredere financiële participatie wordt georganiseerd en tot welke daadwerkelijke cofinanciering dit leidt.
- Het functioneren van 'Netwerkend werken'.
- De Uitvoeringsregeling Groen (URG), met als onderdelen kwaliteitsimpuls, gebiedsdeals en pilots.

In het uitvoeringsprogramma (UPG) is gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak, vanwege de integrale aanpak op de thema's biodiversiteit, groenbeleving en agrarisch ondernemerschap. Omdat de effecten wel per thema onderzocht moeten worden is de monitoring niet als zodanig opgezet.

1.3 Doel van deelprogramma biodiversiteit

In dit deelprogramma wordt uitgewerkt op welke manier het beleid gericht op biodiversiteit gemonitord gaat worden. Er wordt gekeken naar

- de input (welke middelen, processen en instrumenten worden ingezet?)
- de output (welke prestaties worden opgeleverd?)
- de “outcome” (hoe staat het met de biodiversiteit?).

Dit deelprogramma geeft inzicht in de kosten voor monitoring, de wijze van monitoren, de opslag van gegevens en de rapportage. Het is een groeidocument, een aantal onderdelen wordt de komende periode verder uitgewerkt.

Met de verkregen informatie kan het provinciale beleid gericht op biodiversiteit uit het UPG geëvalueerd worden, en wordt tevens voldaan aan de (inter)nationale monitoring- en rapportageverplichtingen uit het natuurpact. Inzet is dat informatie op een zodanige manier wordt verkregen en geadmistreerd dat deze goed aansluit op de benodigde (interne) rapportages en bestaande monitoring. Dit deelprogramma biedt bovendien een handreiking voor het formuleren van nieuwe indicatoren (collegeperiode vanaf 2015).

De op te leveren rapportages zijn een sturingsinstrument voor het zo nodig bijstellen van doelen, middelen en processen. Voor Provinciale Staten wordt één samenvattende rapportage gemaakt. Ook kan de informatie worden benut voor diverse communicatieve doeleinden, zoals *‘De Staat van Zuid-Holland’*.

1.4 Afbakening PMP biodiversiteit

Het Uitvoeringsprogramma Groen 2014 (UPG) beschrijft een integrale aanpak voor de uitvoering van het provinciaal groenbeleid in de breedte. Het PMP Groen is de uitwerking van de monitoring die hiervoor nodig is. Het voorliggende deelprogramma beschrijft de specifieke informatievragen en monitoringopgaven om het **provinciaal beleid** gericht op biodiversiteit te kunnen evalueren. In hoofdstuk 3. wordt toegelicht welke beleidsvelden het betreft, waar de provinciale rol ligt en wat er in dit PMP is uitgewerkt en wat de komende tijd nog uitgewerkt moet worden.

1.5 Leeswijzer

Dit rapport is als volgt opgebouwd. In *methode* (hoofdstuk 2) wordt uitgelegd hoe de monitoring is opgebouwd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in *beleidsthema’s* (hoofdstuk 3) en *monitoringprocessen* (hoofdstuk 4). Bij *beleidsthema’s* wordt de provinciale rol, het beleidsdoel en de bijbehorende indicatoren besproken. Bij *monitoringprocessen* wordt uitgewerkt welke methodieken worden toegepast, hoe en waar data worden opgeslagen, welke partijen daarbij betrokken zijn en op welke wijze analyse en rapportage plaats vindt. Omdat het een groeidocument is, wordt bij ieder monitoringproces aangegeven welke acties nodig zijn om het proces te verbeteren en welke beslissingen nodig zijn.

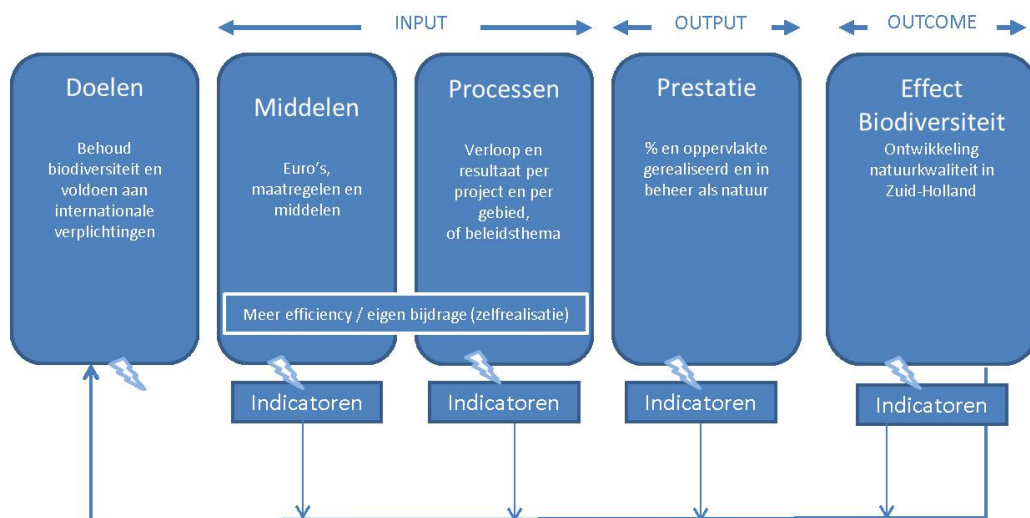
Ieder monitoringproces leidt tot een afzonderlijke rapportage voor verschillende doelgroepen, maar er wordt ook toegewerkt naar een integrale *rapportage* over biodiversiteit (hoofdstuk 5), waarbij geput wordt uit de verschillende monitoringprocessen. Tot slot worden de *kosten en financiering* voor monitoring biodiversiteit in beeld gebracht (hoofdstuk 6).

2 Methode: Opzet monitoring

2.1 Monitoring gericht op uitvoering en effect van het beleid

De beleidscyclus bestaat uit de onderdelen beleidsontwikkeling, -uitvoering en -evaluatie. Voor een goede evaluatie is monitoring noodzakelijk. De evaluatie kan vervolgens aanleiding geven om het beleid bij te stellen.

Elk deelprogramma richt zich enerzijds op de uitvoering van het beleid. Welke middelen (in euro's) worden ingezet, hoe verlopen de processen en welke prestaties worden geleverd (hoeveel hectare natuur wordt er aangelegd). Anderzijds richt de monitoring binnen dit deelprogramma zich ook op het uiteindelijke beleidsdoel (= behoud biodiversiteit). Deze keten is weergegeven in onderstaande figuur. Door op iedere stap in de keten periodiek te monitoren kunnen er onderlinge verbanden worden gelegd. Hiervoor is het noodzakelijk om per stap in de keten meetbare indicatoren te formuleren. Bij het inzetten van middelen en processen is die invloed veel groter dan bij de te bereiken effecten. Want daar spelen vaak externe factoren ook rol bij het uiteindelijke effect (denk aan klimaatverandering of versnippering van het landschap). Het is dan ook niet mogelijk om de indicatoren voor outcome (= biodiversiteit) direct te relateren aan de inzet van middelen. Echter tekorten of successen aan de outputzijde kunnen wel vergeleken worden met de inzet van middelen en de vorderingen van processen en prestaties, waardoor (met in acht neming van externe factoren) verbanden gelegd kunnen worden en bijsturing beter beargumenteerd kan worden.

Figuur 1. Effectketen monitoring en bijsturing (Bron: Aangepaste versie van figuur Royal Haskoning DHV, 2013)

2.2 Van beleidsdoelen naar meetbare indicatoren

Hoofdbeleidsdoel dat door dit deelprogramma gemonitord moet worden is het behoud van de biodiversiteit². In onderstaand kader is omschreven wat er in dit deelprogramma onder biodiversiteit wordt verstaan. Om de biodiversiteit te behouden heeft de provincie Zuid-Holland beleid ontwikkeld, dat onder te verdelen is in verschillende beleidsthema's (zoals Natuurnetwerk, Natura 2000). Vaak overlapt een beleidsthema geografisch gezien met een bepaald gebied, vaak is er ook overlap tussen beleidsthema's zoals bij de NNN en KRW. Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de nieuwe benaming voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), in dit document wordt deze nieuwe naamgeving gebruikt.

Per beleidsthema zijn één of meerdere beleidsdoelstellingen geformuleerd. Om te monitoren of de bredere beleidsdoelstelling (behoud biodiversiteit) wordt gehaald, worden de afzonderlijke beleidsdoelstellingen gemonitord. Deze beleidsdoelstellingen (bijvoorbeeld het NNN wordt conform het natuurbeheerplan beheerd) kunnen vaak niet direct gemonitord worden. Er moet bepaald worden welke informatie noodzakelijk is om te kunnen concluderen of de beleidsdoelstelling gehaald is en/of dat bijsturing noodzakelijk is (de informatievragen). Soms kunnen deze direct gemeten worden (bijvoorbeeld aantal hectare aangelegde natuur). Soms is het noodzakelijk om daarvoor indicatoren op te stellen (bijvoorbeeld voor de kwaliteit van de beheertypen binnen het Natuurnetwerk). In hoofdstuk 3 worden de afzonderlijke beleidsthema's besproken en worden per beleidsthema de indicatoren geformuleerd die de beleidsdoelen kunnen monitoren.

Biodiversiteit

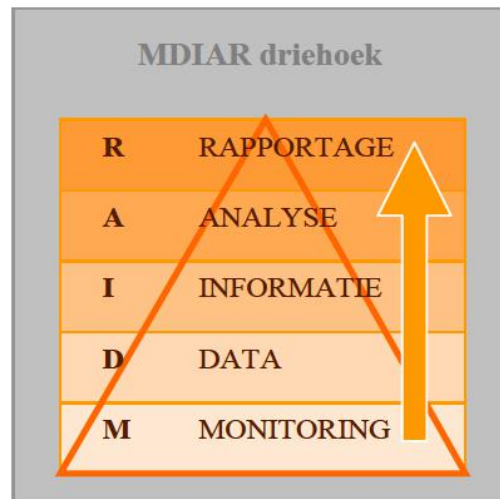
Het begrip biodiversiteit kan op vele manieren worden ingevuld variërend van een puur wetenschappelijke benadering als alle dieren en planten en micro-organismen op deze planeet tot een meer beleidsmatige die bijv. in het biodiversiteitsverdrag staat. In de begrippenlijst wordt hier verder op ingegaan. In dit PMP gebruiken we een pragmatische en eenvoudige definitie: "**het geheel aan planten en dieren in een bepaald gebied**". Om de biodiversiteit te onderzoeken worden doelsoorten gemonitord die een indicator vormen voor de totale biodiversiteit, (inter) nationale doelen soorten en of rode Lijst soorten.

².De referentie (waar wordt de huidige situatie mee vergeleken) verschilt per beleidsthema. Soms wordt een bepaald referentiejaar gebruikt, maar vaak worden de resultaten vergeleken met de doelen. In de begroting is als referentiejaar 2010 genomen, het jaar waarmee de biodiversiteitsgraadmeter van Alterra rekent.

2.3 Monitoringsprocessen

Als eenmaal bekend is op welke punten gemonitord gaat worden, moet er bepaald worden hoe deze informatie verzameld, opgeslagen, geanalyseerd en gerapporteerd gaat worden. Dit proces van verzamelen van informatie naar rapportage is verbeeld in de MDIAR driehoek (zie onderstaand figuur). Een evaluatiemodel dat ontleend is aan het milieubeleid. In onderstaand kader is een toelichting bij elk onderdeel gegeven.

Er worden in dit deelprogramma een aantal monitoringsprocessen onderscheiden die gezamenlijk de monitoring van alle beleidsthema's voor biodiversiteit (gebieden) uitvoeren. Aan het eind van hoofdstuk 3 wordt samengevat welke monitoringsprocessen noodzakelijk zijn om de vragen uit de verschillende beleidsthema's te beantwoorden.

Toelichting bij de MDIAR Driehoek

Monitoring = de gegevensverzameling in het veld door overheden, gecertificeerde beheerders, vrijwilligers en hun organisaties etc. Daarbij spelen verschillende relevante aspecten als:

- wat wordt gemeten
- welke werkwijze/methodiek, welke dichtheid en welke frequentie worden gehanteerd
- welke organisatie verricht de metingen.

Data = de invoer, opslag, validatie en uitvoer van data in één of meerdere databanken. Ook betreft dit de standaardisatie van de digitale uitwisseling.

Informatie = de verwerking van de data tot informatieproducten. Hierbij moet gedacht worden aan bijv. een rekenmodule om efficiënt de natuurkwaliteit te berekenen of een applicatie die uit de vegetatiedata de waarden van de standplaatsfactoren (=abiotiek) bepaalt (Iteratio). Ook het omzetten van veldwaarnemingen tot broedvogelterritoria kan hiertoe worden gerekend.

Analyse = de analyse en beoordeling van informatie. De verzamelde veldinformatie, vaak getransformeerd tot informatieproducten, wordt uit de databases gehaald, er wordt informatie van gemaakt en er wordt een beoordeling gedaan volgens vaste afgesproken regels (de verticale blokken in het schema).

Rapportage= het opstellen van rapportages.

T.b.v. het opstellen van een evaluatie en rapportage ga je dus als het ware van onder naar boven door deze driehoek heen en wordt de verzamelde informatie in het veld steeds verder gecomprimeerd. In de top van de driehoek dient dan het antwoord te komen op de vraag hoe we er qua biodiversiteit voorstaan. Met de vierde laag uit de driehoek kan vorm worden gegeven aan een evaluatie zoals bedoeld in de beleidscyclus. De feitelijke evaluatie zit dus in het bovenste deel van de driehoek. Vervolgens moet daarover op basis van een rapport met de beleidsbepalende instanties (GS en Provinciale Staten) het gesprek gevoerd worden en zo nodig wordt het beleid aangepast.

2.4 Nulmeting

Een belangrijk onderdeel van monitoring vormen nulmetingen. Nulmetingen zijn noodzakelijk om resultaten te meten en te vergelijken met een bepaalde referentie (jaar of doel). Bij veranderd beheer of beleid is het van belang de monitoring voor de ingreep te starten (bijvoorbeeld voor de start van het nieuwe agrarische natuurbeleid). Monitoring van het provinciale beleid gericht op biodiversiteit kent zoals gezegd verschillende sporen (in dit PMP monitoringsprocessen genoemd). Er is daarom ook niet één nulmeting voor alle beleidsthema's en voor de hele provincie. Elke eerste meting van een monitoringsproces is een nulmeting. In onderstaande tabel is weergegeven welke dit zijn binnen en buiten het Natuurnetwerk. Deze worden hieronder kort toegelicht. Meer informatie over deze monitoringsprocessen is terug te lezen in hoofdstuk 4.

Tabel 1. Nulmetingen binnen en buiten het Natuurnetwerk

BINNEN NATUURNETWERK	BUITEN HET NATUURNETWERK
1 ^e Voorgangsrapportage natuur (kwantiteit)	1 ^e Biodiversiteitsgraadmeter
1 ^e Natura 2000 beheerplannen	1 ^e monitoring Agrarisch natuurbeheer
1 ^e Natuurnetwerk Monitoring	1 ^e monitoring in recreatiegebieden
1 ^e Gebiedsschouw	

Binnen het Natuurnetwerk:

- De eerste Voorgangsrapportage natuur (ha ingericht, verworven en in beheer) opgesteld volgens de landelijk geformuleerde nieuwe definities (natuurlijk worden deze wel vergeleken met de door DLG opgestelde NOK rapportages (Natuur Op Kaart);
- Het eerste Natura 2000 beheerplan van een gebied. De beheerplannen worden na 6 jaar herzien en de ontwikkeling van de instandhoudingsdoelstelling (habitattypen en soorten) wordt geëvalueerd. Voor de PAS wordt gewerkt aan een specifieke nulmeting van de indicatoren;
- De eerste resultaten van de Natuurnetwerk monitoring van een bepaald gebied. Nog niet van alle gebieden zijn gegevens beschikbaar. De resultaten van Nieuwkoop worden 6 oktober gepresenteerd. In 2016 is in alle gebieden een eerste meting (nulmeting) uitgevoerd;
- Voor recent aangelegde natuur vormt de gebiedsschouw de nulmeting. Het betreft een eerste meting na aanleg van het gebied. Na drie jaar volgt een tweede gebiedsschouw en daarna (afhankelijk van de ontwikkeltijd van het beheertype) de reguliere monitoring. Belang van vergelijking voor en na de inrichting wordt als niet noodzakelijk gezien omdat het gehele gebied op de schop gaat.

Buiten het Natuurnetwerk:

- De Provinciale biodiversiteitsgraadmeter Alterra (2010). Trends van soorten in heel Zuid-Holland worden weergegeven (binnen en buiten het natuurnetwerk). Deze is gebaseerd op NEM meetnetten (inclusief provinciale meetnetten, weidevogels en vegetatiemeetnet);
- Monitoring voor het agrarisch natuurbeheer is nog niet compleet uitgewerkt, maar ook hier is een nulmeting noodzakelijk voordat het nieuwe beleid en het aangepaste beheer dat in de kerngebieden wordt uitgevoerd;
- Ook de rapportage van de eerste onderzoeksresultaten in de recreatiegebieden vormt een nulmeting.

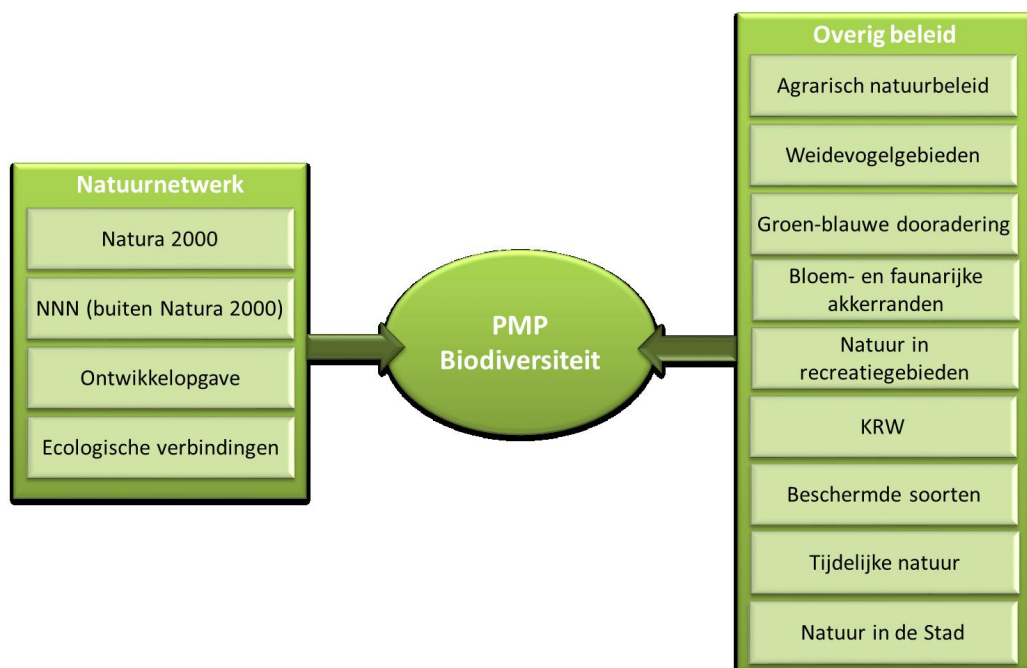
Provinciale Staten wordt wel jaarlijks doormiddel van één samenvattende rapportage geïnformeerd over de resultaten binnen alle beleidsthema's.

3 Van beleidsdoelen naar indicatoren

3.1 Inleiding

In de beleidsvisie groen is de hoofdoelstelling als volgt geformuleerd “behoud van biodiversiteit door afronding van de herijkte EHS³ (inclusief Natura 2000 en KRW) en meer natuurwaarden op het boerenland en in de recreatiegebieden. De provincie heeft beleid ontwikkeld om deze doelstelling te kunnen realiseren. In onderstaande figuur is weergegeven welke beleidsthema’s de biodiversiteit binnen de provincie moeten bevorderen. In onderstaande paragrafen worden per beleidsthema de provinciale rol, de doelen en de indicatoren besproken. Bij sommige beleidsthema’s (bijvoorbeeld de ontwikkelopgave) wordt expliciet ingegaan op de indicatoren voor middelen, processen of prestaties. Bij andere thema’s zijn deze niet onderscheidend en wordt alleen ingegaan op indicatoren voor kwaliteit.

Er worden jaarlijks in grote delen van Zuid-Holland ganzentellingen uitgevoerd in de zomer. De grote populatie zomerganzen is geen provinciaal doel. De tellingen worden gedaan om ontheffingen (Flora- en faunawet) voor populatiebeheer beter te kunnen onderbouwen. Dit onderdeel is daarom niet toegelicht in het PMP-biodiversiteit. De kosten zijn opgenomen in bijlage 4, maar niet opgeteld bij het totaal bedrag.

Figuur 2 Beleidsthema’s waardoor de biodiversiteit verhoogd moet worden.

³ In dit rapport wordt in het vervolg de nieuwe term “Natuurnetwerk Nederland (NNN) gebruikt

3.2 Natuurnetwerk (inclusief Natura 2000)

3.2.1 NNN bestaand gebied (inclusief gebieden die ook als Natura 2000 gebied zijn aangewezen)

Het merendeel van het Natuurnetwerk is al ingericht en wordt beheerd door verschillende terreinbeheerders. In het kader van decentralisatieakkoord tussen Rijk en provincies is afgesproken dat de provincies verantwoordelijk zijn voor de coördinatie van de monitoring van het natuurbeleid. De natuur binnen het natuurnetwerk is onderverdeeld in natuurbeheertypen, volgens de landelijke 'index natuur en landschap'. Hierdoor kan subsidieverstrekking, beheer en ook monitoring op een zelfde wijze georganiseerd worden. Een natuurbeheertype is een specifieke vorm van natuur, waarbij een bepaald beheer hoort en waar bepaalde dieren en planten voorkomen. Voorbeelden zijn 'duinbos' en 'vochtig weidevogelgrasland'.

DOEL (BELEIDSOPGAVE)
Het (laten) beheren van een natuurnetwerk, waarvan de kwaliteit van de afzonderlijke beheertypen (nu en in de toekomst) aansluit bij de index natuur en landschap en het provinciale beheerplan
INFORMATIEVRAGEN
<ul style="list-style-type: none"> Hoe verhouden de oppervlakten en kwaliteit van de beheertypen in het Natuurnetwerk zich m.b.t de doelen uit het beheerplan? Verandert de kwaliteit van de beheertypen (en natuurgebieden) in de loop der jaren?
INDICATOREN
<i>Prestatie:</i> <ul style="list-style-type: none"> Aantal hectares NNN
<i>Effect (outcome):</i> <ul style="list-style-type: none"> Kwaliteit beheertypen: Flora en fauna, structuur, milieu- en watercondities, ruimtelijke condities en natuurlijkheid (= expertoordeel)

In het natuurbeheerplan is de ambitie m.b.t. de kwaliteit (nog) niet opgenomen.

3.2.2 Natura 2000 (en PAS)

Voor een deel van het Natuurnetwerk, de Natura 2000 gebieden, is vanwege Europese verplichtingen specifiek beleid ontwikkeld. Voor deze gebieden worden aparte Natura 2000-beheerplannen opgesteld. Er zijn specifieke doelen geformuleerd en hiervoor bestaat een aanvullende informatiebehoefte. De provincie is voortouwnemer voor 11 gebieden en per 1 januari 2015 komen daar nog 3 gebieden bij. Provincie Zuid-Holland stelt alle 23 plannen samen met het Rijk vast. In de rijkswateren is rijkswaterstaat verantwoordelijk voor monitoring in het water. De provincie is verantwoordelijk voor de monitoring op het land in alle gebieden.

Een van de belangrijkste knelpunten voor de realisatie van de Natura 2000 doelen is de te hoge stikstofdepositie in de natuurgebieden. Het Rijk is in 2009 samen met de provincies de **Programmatiese Aanpak Stikstof** (Pas) gestart. Die aanpak gaat uit van: (1) borging van de bestaande dalende trend van de stikstofdepositie in de Natura 2000 gebieden, en (2) borging van het noodzakelijke natuurbeheer, zodat de Natura 2000 doelen gerealiseerd worden. De PAS bepaalt ook dat een deel van de daling van de ruimte voor stikstofdepositie mag worden ingezet voor nieuwe projecten, of projecten waarin uitbreiding van bestaande stikstofemissies aan de orde is. Op deze manier blijft de stikstofdepositie dalen, terwijl er ook ruimte is voor de gewenste economische ontwikkeling. Het Kabinet beoogt de normale economische ontwikkeling mogelijk te

maken, dit is een gemiddelde economische groei van 2,5 % per jaar. Individuele initiatiefnemers kunnen een beroep doen op de PAS bij hun vergunningaanvraag voor nieuwe activiteiten.

Voor de PAS moet op de volgende terreinen gemonitord worden: stikstof, natuur, maatregelen en ontwikkelruimte. Het ministerie van economische zaken (EZ) is verantwoordelijk voor de stikstofmonitoring, de provincie voor monitoring van de maatregelen en de natuuraspecten. De ontwikkelruimte is een afgeleide van de andere domeinen en wordt berekend in Aerius. Aerius wordt beheerd door EZ. In bijlage 1 is een overzicht van alle resultaten van de PAS monitoring terug te vinden, in onderstaande tabel is dit kort samengevat.

DOEL (BELEIDSOPGAVE)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Voor alle Natura 2000 gebieden is er een vastgesteld Natura 2000 beheerplan 2. De Natura 2000 instandhoudingsdoelen worden op robuuste wijze gerealiseerd 3. De stikstofdepositie in de Natura 2000 gebieden daalt 4. Er is voldoende ontwikkelingsruimte voor de gewenste economische groei
INFORMATIEVRAGEN
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe verloopt het opstellen van de beheerplannen? • Worden de afgesproken maatregelen uitgevoerd en zijn deze effectief? • Worden alle Natura 2000 instandhoudingsdoelen gehaald? • Hoe verloopt de daling van stikstofdepositie in de Natura 2000 gebieden? • Zijn ontwikkelingsbehoefte en ontwikkelingsruimte in balans?
INDICATOREN
<p><i>Proces:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Het aantal definitief vastgestelde beheerplannen • Effectiviteit van de Natura 2000 / PAS maatregelen te bepalen door procesindicatoren (planten die reageren op herstelmaatregelen) en expert judgement <p><i>Prestatie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelruimte: overschot of tekort per Natura 2000 gebied • Maatregelen: aantal hectaren waarop specifieke Natura 2000 / PAS herstelmaatregelen worden uitgevoerd • Stikstof: aantal hectaren met een stikstofdepositie boven de kritische depositiewaarde <p><i>Effect (Outcome):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Van alle instandhoudingsdoelstellingen voor soorten in al definitief vastgestelde beheerplannen: het % leefgebied met goede kwaliteit. • Van alle instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen in al definitief vastgestelde beheerplannen: het % oppervlak habitatype van goede kwaliteit.

3.2.3 Natuurnetwerk (ontwikkelopgave)

Een deel van het Natuurnetwerk moet nog ingericht worden of is recent ingericht. De provincie heeft hierin de regie.

DOEL (BELEIDSOPGAVE)
Inrichten en beheren van nog niet ingerichte delen van het Natuurnetwerk om de in het beheerplan gestelde doelen te behalen
INFORMATIEVRAGEN
<ul style="list-style-type: none"> Hoe vordert de realisatie van het natuurnetwerk? Hoe ontwikkelt de natuur zich in de nieuwe gebieden?
INDICATOREN
<p><i>Proces:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Voortgang binnen programma's (grond beschikbaar, RO, inrichtingsplan, in uitvoering) <p><i>Prestatie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> hectares NNN verworven⁴, ingericht en in beheer <p><i>Effect (Outcome):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Aantal soorten in nog niet ingerichte gebieden Expertoordeel kwaliteit beheertypen en functioneren van recent aangelegde gebieden Aantal soorten in recent aangelegde gebieden (Vogels, planten van de Rode-lijst, vlinders en Habitatrichtlijnsoorten)

3.2.4 Ecologische verbindingen

Dit zijn zones van groot ecologisch belang om de kerngebieden van het Natuurnetwerk en/of RODS met elkaar te verbinden en zo de mogelijkheid te creëren van migratie/dispersie. Zo kan inteelt en een toevallig uitsterven worden voorkomen.

DOEL (BELEIDSOPGAVE)
Verbinden van het Natuurnetwerk door goed functionerende ecologische verbindingen
INFORMATIEVRAGEN
<ul style="list-style-type: none"> Worden de gewenste verbindingen gerealiseerd? Functioneren de verbindingen?
INDICATOREN
<p><i>Proces:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Aantal verleende subsidieaanvragen voor nieuwe verbindingen <p><i>Prestatie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Aantal kilometer aangelegde ecologische verbindingen <p><i>Effect (Outcome):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Aanwezigheid van doelsoorten in reeds aangelegde (grote of belangrijke) ecologische verbindingen (PM verder uitwerken)

Het gebruik van de verbindingen wordt op dit moment niet door de provincie gevolgd. Niet alle verbindingen hoeven ook onderzocht te worden. Er is namelijk allerlei universeel onderzoek uitgevoerd naar de voorwaarden die doelsoorten aan verbindingen stellen (afmetingen, beplantingen, noodzakelijke geleiding etc.). Bij de aanleg van verbindingen wordt zoveel mogelijk aan deze voorwaarden voldaan. Desalniettemin is het gewenst om het gebruik van enkele grote of belangrijke verbindingen te gaan volgen. Er wordt op dit moment gewerkt aan een overzicht

⁴ Dit betekent dat het gebied blijvend beschikbaar is voor natuur en in bezit is bij de beoogd eindbeheerder (functieverandering naar particulier natuurbeheer wordt dus ook meegenomen).

van bestaande en gewenste verbindingen en de relevante doelsoorten. Naar verwachting is dit overzicht begin 2015 gereed, daarna kan ook de monitoringsopgave bepaald worden.

3.3 Overig beleid

3.3.1 Agrarisch natuurbeheer (ANB)

Er wordt gewerkt aan een nieuw subsidiestelsel voor agrarisch natuurbeheer dat in 2016 gereed zal zijn. Vooralsnog richt dit nieuwe stelsel zich alleen op weidevogels. Voornemen is om subsidie alleen open te stellen in de kerngebieden. Op dit moment wordt een voorstel voor de kerngebieden met belanghebbenden besproken.

Er wordt nog gekeken welke soorten kunnen “meeliften” en of het mogelijk en noodzakelijk is om de middelen gereserveerd voor het agrarisch natuurbeheer (ANB) ook voor andere natuurdoelen in te zetten, bijvoorbeeld groen blauwe dooradering, akkerranden, of beschermde soorten. Omdat het agrarisch natuurbeleid nog in ontwikkeling is wordt het beleidsdoel en onderstaande indicatoren de komende periode verder aangescherpt.

DOEL (BELEIDSOPGAVE)
Het behouden van weidevogels in het agrarisch gebied
INFORMATIEVRAGEN
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe verloopt het proces van gebiedsovereenkomsten met de Collectieven? • Wat is de populatieontwikkeling van de geselecteerde weidevogels? • Wat is het effect van de financiële middelen op de aantallen/verspreiding? • Welke gebieden (boeren, TBO's, derden) dragen wat bij aan het behoud van de weidevogels?
INDICATOREN
<p><i>Proces:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Proces gebiedsovereenkomsten: aantal ingestelde collectieven, aantal afgesloten overeenkomsten, aantal afwijkingen <p><i>Prestatie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantal ha kerngebied van de verschillende collectieven • Aantal ha ingericht kerngebied (openheid, drooglegging en verstoring) • Aantal ha waarvoor beheersubsidie is aangevraagd • <i>Wat zijn de afspraken over de samenwerking van de Collectieven met de gebiedspartners</i> <p><i>Effect (Outcome):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • PM

3.3.2 Weidevogelgebieden

Naast de weidevogelgebieden (kerngebieden) in agrarisch natuurbeheer zijn er in de Verordening Ruimte belangrijke weidevogelgebieden aangewezen⁵. Deze weidevogelgebieden overlappen deels met de voorgestelde kerngebieden. In delen zonder overlap is geen actief beleid gericht op weidevogels. Deze gebieden zijn alleen planologisch beschermd. In een deel van deze gebieden worden weidevogels geïnventariseerd door middel van het weidevogelmeetnet. Mogelijk wordt na overeenstemming over de kerngebieden, de rest van de weidevogelgebieden niet meer

⁵ Deze weidevogelgebieden stonden ook in de Ruimtelijke structuurvisie en daarvoor in de streekplannen

planologisch beschermd omdat de belangrijkste weidevogelgebieden samenvallen met de kerngebieden.

3.3.3 Groen blauwe dooradering

In het UPG is de groen blauwe dooradering genoemd als manier om de natuurwaarden in het agrarisch gebied (buiten Natuurnetwerk) te versterken. Dit type landschap bestaat uit een fijnmazig netwerk van (half) natuurlijke landschapselementen, die samen bijdragen aan de robuustheid van het grotere geheel. Er is een pilot geweest tussen de Nieuwkoopse en de Reeuwijkse plassen. Het beleid wordt momenteel uitgewerkt. Het is nog niet mogelijk om indicatoren te formuleren, dit onderdeel wordt later toegevoegd aan het monitoringsprogramma.

3.3.4 Bloem- en faunarijke akkerranden

Samen met het waterschap investeert de provincie in bloem- en faunarijke akkerranden in het agrarisch gebied. Dit beleid staat los van het agrarisch natuurbeleid (zie 3.3.1). Er wordt geprobeerd de akkerranden te financieren vanuit het POP 3 (Provinciaal OntwikkelingsProgramma). De doelen zijn niet alleen gericht op biodiversiteit, maar zijn breder. Het betreft het verhogen van biodiversiteit in akkerranden (Flora en Fauna), het verbeteren van waterkwaliteit, verbeteren plaagregulatie en bestuiving, en het verhogen van de aantrekkelijkheid van het landschap. Monitoring wordt besproken in PMP- biodiversiteit omdat biodiversiteit een belangrijke doelstelling van het beleid vormt.

De afgelopen jaren is er gestart met een pilot. Er is 550 km aangewezen als akkerrand in de Hoekse waard en Goeree over Flakkee. Momenteel wordt twee derde van deze akkerranden beheerd als grasland. Dit heeft alleen een positief effect voor de waterkwaliteit. Een derde wordt al beheerd als bloem- en faunarijke akker, waarmee alle doelen bediend worden.

DOEL (BELEIDSOPGAVE)
Beheren van 550 km bloem- en faunarijke akkerranden
INFORMATIEVRAGEN
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe vordert de realisatie? • Welke plaagregulatoren en bestuivers komen er in de akkerranden voor en is dit afhankelijk van de (ingezaaide) vegetatie?
INDICATOREN
<p><i>Prestatie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantal km in beheer als bloem- en fauna rijke akkerrand <p><i>Effect (Outcome):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanwezige plaagregulatoren (zweefvliegen, loopkevers, wantsen, sluipwespen) en bestuivers (wilde bijen, hommels en zweefvliegen) • Aanwezige flora • Aanwezige fauna: akkervogels zoals Patrijs, Veldleeuwerik, Gele Kwikstaart en wintervogels.

3.3.5 Biodiversiteit in recreatiegebieden

Het verhogen van de natuurwaarden in recreatiegebieden is in de beleidsvisie groen genoemd als één van de manieren om te investeren in biodiversiteit. Provinciaal beleid om dit te realiseren betreft:

- Subsidies verstrekken voor kwaliteitsimpuls biodiversiteit in recreatiegebieden
- In gesprek gaan met terreinbeheerder over aangepast beheer

DOEL (BELEIDSOPGAVE)
Het verhogen van de natuurwaarden in recreatiegebieden
INFORMATIEVRAGEN
<ul style="list-style-type: none"> • Wat wordt er gedaan aan verbetering van biodiversiteit in de recreatiegebieden? • Welke effect hebben deze maatregelen op de soortenrijkdom? • Welke natuurwaarden herbergen de recreatiegebieden?
INDICATOREN
<i>Proces:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Aantal overeenkomsten (ha en aantal) dat met beheerders wordt afgesloten <i>Prestatie:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Aantal afgeronde projecten met kwaliteitsimpuls • Aantal ha beïnvloed door kwaliteitsimpuls <i>Effect (Outcome):</i> <ul style="list-style-type: none"> • Effect kwaliteitsimpuls (te specificeren per aanvraag) • Kwaliteit beheertypen (planten en vogels)

3.3.6 KRW

Voor KRW oppervlaktewater ligt de monitoring- en rapportageplicht bij de waterschappen en RWS. Er wordt jaarlijks een rapport uitgebracht over de voortgang van de uitvoering van de maatregelen in Rijn-West en elke drie jaar een rapportage waarin de kwaliteit wordt besproken. Onder de titel *Schoon Water in Beeld*. In 2013 is er eenmalig een apart rapport gemaakt voor Zuid-Holland. Omdat de verantwoordelijkheid niet bij de provincie ligt wordt dit monitoringsproces niet uitgewerkt in het PMP. Wel wordt er aansluiting gezocht om monitoring zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Zo worden aquatische habitattypen en habitatrichtlijnsoorten gemonitord door de waterschappen omdat dit gecombineerd kan worden met de KRW monitoring.

De verantwoordelijkheid voor monitoring van KRW grondwater ligt wel bij de provincie. Omdat de informatie ook noodzakelijk is voor monitoring van het Natuurnetwerk en in het bijzonder de Natura 2000 gebieden wordt dit gezamenlijk opgepakt.

DOEL (BELEIDSOPGAVE)
Grondwateren verkeren in "goede toestand" in 2027
INFORMATIEVRAGEN
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe is de relatie tussen grondwater en de 'van grondwater afhankelijke' terrestrische vegetaties. • Hoe worden deze vegetaties kwantitatief (verdroging) en kwalitatief (vermesting en/of verzuring door het grondwater) beïnvloed?
INDICATOREN
<i>Effect (Outcome):</i> <ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteit grondwaterafhankelijke habitat- en beheertypen • Grondwaterstanden en kwaliteit grondwater

3.3.7 Beschermde soorten (Flora- en faunawet)

Provincies worden (met komst van de nieuwe Wet natuurbescherming) ook verantwoordelijk voor de bescherming van soorten. Veel van de via de Flora- en faunawet beschermde soorten worden al onderzocht om de andere beleidsdoelen te kunnen monitoren. Ze worden geïnventariseerd om de kwaliteit van de beheertypen te bepalen en of in het kader van de Natura 2000 monitoring. Ook buiten het Natuurnetwerk worden beschermde soorten geïnventariseerd (zie paragraaf 3.4).

Daarnaast ligt een belangrijk deel van de monitoringsverplichting bij initiatiefnemers (gemeentes, projectontwikkelaars etc.). Initiatiefnemers moeten (o.a. door onderzoek) aantonen dat ingrepen geen effect hebben op beschermde soorten.

Met de komst van de nieuwe Wet natuurbescherming moet deze wetgeving goed ingebed worden in het provinciaal beleid. Mogelijk volgt er naar aanleiding hiervan extra monitoringsinspanning. Dit kan toegevoegd worden aan het PMP. Zo heeft de groenblauwe dooradering een functie voor beschermde soorten en kan er een koppeling gemaakt worden tussen een aantal beschermde soorten die (deels) afhankelijk zijn van het agrarisch gebied en de landschapselementen.

3.3.8 Tijdelijke natuur

Tijdelijke natuur wordt benoemd in het uitvoeringsprogramma als middel om de biodiversiteit te verhogen. De provincie investeert hier zelf niet in. Tijdelijke natuur wordt ontwikkeld door gemeentes, projectontwikkelaars of bijvoorbeeld het havenbedrijf Rotterdam op locaties waar de definitieve bestemming nog niet gerealiseerd kan worden. Door initiatiefnemers wordt een ontheffing aangevraagd als het aannemelijk is dat er zich streng beschermde soorten (tabel 3) op het terrein kunnen vestigen. Door van te voren een ontheffing aan te vragen (en de noodzakelijke maatregelen te treffen) mag de definitieve bestemming gerealiseerd worden wanneer er zich streng beschermde soorten op de locatie vestigen. Wel moet er tijdens de definitieve inrichting rekening gehouden worden met deze soorten (bijvoorbeeld werkzaamheden uitvoeren in het juiste seizoen en/of het verplaatsen van individuen).

De Provincie wordt bevoegd gezag van de nieuwe “Wet Natuurbescherming” en dus ook voor de ontheffingsaanvragen tijdelijke natuur. De provincie krijgt hiermee direct inzage in de hoeveelheid projecten (aantal en ha). De provincie wil de initiatiefnemers niet verplichten om de vestiging van beschermde soorten te monitoren. Voorstel is om de locaties na drie jaar te bezoeken om te bekijken welke beschermde soorten zich gevestigd hebben.

DOEL (BELEIDSOPGAVE)
Biodiversiteit verhogen door aanleg tijdelijke natuur
INFORMATIEVRAGEN
<ul style="list-style-type: none"> • Hoeveel tijdelijke natuur wordt er aangelegd (met FF wet ontheffing) • Welke beschermde soorten vestigen zich op deze terreinen?
INDICATOREN
<p><i>Prestatie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantal projecten (hectare en aantal) tijdelijke natuur, waarvoor een ontheffing is verleend. <p><i>Effect (Outcome):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vestiging aantal beschermde soorten op aantal locaties

3.3.9 Natuur in Stad

De provincie heeft geen beleid gericht op natuur in stad. Dit wordt gezien als verantwoordelijkheid van de verschillende gemeentes. Ambities en onderzoeksinspanning variëren per gemeente. Zoetermeer en Rotterdam hebben bijvoorbeeld betrekkelijk veel onderzoek laten uitvoeren in hun stad. Daarnaast zijn er in de stad vrijwilligers actief die waarnemingen doen en opslaan in voor de provincie toegankelijke databases.

De provincie rapporteert nu niet over deze gegevens. Omdat de natuur in stad wel een wezenlijk bijdrage levert aan de biodiversiteit van Zuid-Holland, wenst PS ook meer inzicht te krijgen in de natuur in de stad.

Voorstel is om te onderzoeken of het mogelijk is om de natuur in de stad (met behulp van losse waarnemingen uit de NDFF en eventueel aanvullende gegevens van gemeentes) als apart onderdeel terug te laten komen in de biodiversiteitsgraadmeter, maar zelf geen extra gegevens te verzamelen. De mogelijkheden en kosten moeten met het Centraal bureau voor Statistiek (CBS) besproken worden. (zie ook paragraaf 4.5.6 over de mogelijkheden om met behulp van “losse” waarnemingen conclusies te kunnen trekken).

3.4 Beleidsthema overstijgend

De indicatoren uit bovenstaande paragrafen gaan specifiek in op de monitoring van de afzonderlijke beleidsthema's. Er zijn ook enkele beleids-overstijgende informatievragen (zie onderstaand kader). Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) monitort landelijk de biodiversiteit door een aantal soorten (zowel binnen als buiten het Natuurnetwerk) te volgen. Voor de provincie Zuid-Holland is dit sinds 2012 ook op provinciaal niveau uitgewerkt.

DOEL (BELEIDSOPGAVE)
Behoud biodiversiteit in Zuid-Holland (referentiejaar 2010)
INFORMATIEVRAGEN
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe ontwikkelt de biodiversiteit (soortenrijkdom) zich in de provincie Zuid-Holland en hoe verhoudt zich dit tot landelijke trends?
INDICATOREN
<p><i>Effect (Outcome):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling kenmerkende soorten per ecosysteem (bos, open duin, moeras, natuurlijk grasland en agrarisch gebied) • Populatieontwikkeling soorten (Rode lijst index)

3.5 Samenvatting: indicatoren met bijbehorende monitoringsprocessen

In onderstaande tabel is per beleidsthema samengevat door welk monitoringsproces de geformuleerde indicatoren onderzocht worden. De biodiversiteitsgraadmeter van Alterra is een beleids-overstijgend monitoringsproces.

Tabel 2. Beleidsthema met bijbehorende indicatoren en monitoringsprocessen

	BELEIDSTHEMA	INDICATOREN	MONITORINGSPROCES
INTER(NATIONALE) VERPLICHTING	NNN (bestaand gebied)	kwaliteit beheertypen: flora en fauna, abiotiek, structuur, samenhang	monitoring NNN (inclusief Natura 2000)
		Aantal ha in beheer	Nieuwe NOK
	N 2000	Status N 2000 beheerplannen	P & C cyclus
		Herstelmaatregelen	P & C cyclus
		Habitattypen: vegetatie, typ. soorten, structuur en functie, abiotiek	monitoring NNN (inclusief Natura 2000)
		Soorten: populatie en leefgebied	monitoring NNN (inclusief Natura 2000)
	PAS specifiek	Procesindicatoren en Leefgebiedkaarten	monitoring NNN (inclusief Natura 2000)
		Herstelmaatregelen, brongerichte maatregelen	P & C cyclus
		Stikstof en ontwikkelruimte	Aerius*
	NNN (ontwikkel-opgave)	Vordering binnen programma's	P&C cyclus
		Aantal ha, verworven, ingericht en in beheer	Nieuwe NOK
		- Expertoordeel aangelegde gebieden - Aantal soorten aangelegde gebieden	Gebiedsschouw
	Agrarisch natuurbeleid	PM	PM (weidevogelmeetnet gebruiken)
KRW (grondwater)	-Kwaliteit habitat- en beheertypen -Grondwaterstanden en kwaliteit	monitoring NNN (inclusief Natura 2000)	
KRW (opp.water)	-	Waterschappen*	
Beschermde soorten	Meeliftend met andere monitoring. Vooralsnog geen indicatoren opgesteld		
PROVINCIALE WENS	Weidevogelgebieden	PM	PM (vegetatiemeetnet gebruiken)
	Groen – blauwe dooradering	PM	PM (vegetatiemeetnet gebruiken)
	Bloem- en faunarijke akkers	Aantal km in beheer	P & C cyclus
		Bestuivers, plaagregulators, flora, en akkervogels	Monitoring Akkerranden
	Ecologische verbindingen	Aantal verleende subsidies	P & C cyclus
		Aantal ingerichte verbindingen	Nieuwe NOK
Gebruik verbindingen door doelsoorten		PM	
Biodiversiteit in	Proces- en prestatie indicatoren en	P&C cyclus	

	BELEIDSTHEMA	INDICATOREN	MONITORINGSPROCES
	recreatiegebieden	Effecten kwaliteitsimpuls	
		Kwaliteit beheertypen: vogels en planten	Bio- in recreatiegebieden
	Behoud biodiversiteit totaal	- Soorten per ecosysteem - Soorten (Rode lijst index)	Biodiversiteitsgraadmeter
	Tijdelijke Natuur	- Aantal en oppervlak	P&C cyclus
		- Aanwezigheid beschermde soorten**	Monitoring Tijdelijke Natuur
	Natuur in de Stad	- PM	Biodiversiteitsgraadmeter

* deze monitoringsprocessen worden door anderen uitgevoerd en worden daarom niet behandeld in dit document

** Monitoring is kort toegelicht in paragraaf 3.3.8

4 Monitoringsprocessen

4.1 Monitoringsproces P&C cyclus

De monitoring van de middelen en processen zal worden ondergebracht in de producten van de planning en control cyclus. De middelen (euro's) worden via de begroting en de jaarrekening bijgehouden. De meeste proces- en sommige prestatie-indicatoren zijn af te leiden uit verschillende voortgangsrapportages. In onderstaande tabel is samengevat door wie de gegevens bijgehouden worden en waar de data wordt opgeslagen. Het bijhouden van de prestaties gericht op realisatie van het natuurnetwerk (aantal ha en aanleg verbindingzone) wordt apart behandeld in het monitoringsproces Voortgangsrapportage natuur. Dit is de opvolger van de Natuur op Kaart (NOK).

Alle gegevens worden vervolgens samengevat door de afdeling Water & Groen en gerapporteerd aan PS in één samenvattende rapportage (zie ook hoofdstuk 5).

Tabel 3. Prestatie en procesindicatoren (Verantwoordelijkheden en dataopslag)

	INDICATOREN	MONITORING (WIE HOUDT DIT BIJ)	DATA-OPSLAG (WAAR WORDT DE INFORMATIE OPGESLAGEN)
PROCESSEN	Natura 2000		
	Status beheerplannen	W&G – N 2000	-
	Ontwikkelopgave		
	Vordering binnen programma's (grond beschikbaar, RO geregeld, inrichtingsplan vastgesteld, in uitvoering)	Projectleiders van P&P en gebiedspartijen	Voortgangsrapportages
	Ecologische verbindingen		
	Verleende subsidies voor ecologische verbindingen	Bureau subsidies	Subsidieregister
	Recreatiegebieden		
	Aantal subsidieaanvragen voor kwaliteitsimpuls bio (in rec.gebieden)	Bureau subsidies	Subsidieregister
	Aantal overeenkomsten (ha en aantal)	Bureau subsidies	Subsidieregister
	Verbeterd beheer PM		PM
Agrarisch natuurbeheer			
Aantal afgesloten convenanten PM			
PRESTATIES	Natura 2000		
	Uitgevoerde herstelmaatregelen	W&G – N 2000	Jaarverslagen terreinbeheerders en Excel voor BIJ12
	Natuurnetwerk		
	Verkoop van gronden	OGZ	Grondadministratiesysteem.

	INDICATOREN	MONITORING (WIE HOUDT DIT BIJ)	DATA-OPSLAG (WAAR WORDT DE INFORMATIE OPGESLAGEN)
	Agrarisch natuurbeleid		
	PM		
	Biodiversiteit in recreatiegebieden		
	Aantal afgeronde projecten met kwaliteitsimpuls	Bureau subsidies	Subsidieregister
	Aantal ha beïnvloed door kwaliteitsimpuls	Bureau subsidies	Subsidieregister
	Verbeterd beheer ?		
	Tijdelijke natuur		
	Aantal ontheffing en aantal ha	W & G	PM

4.1.1 Actie's en beslispunten

Acties

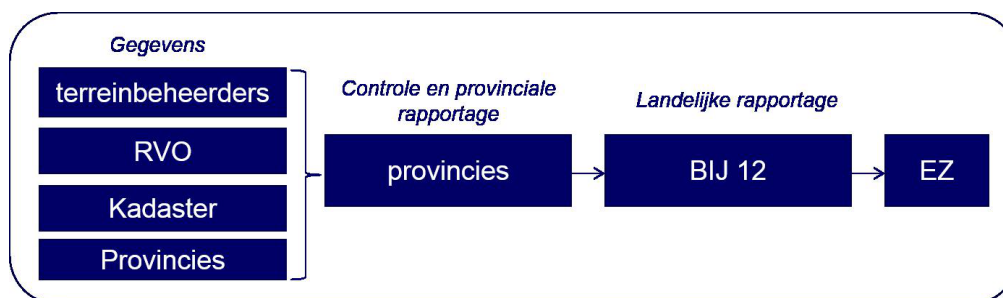
- Bij inkomen van subsidieaanvragen voor de kwaliteitsimpuls recreatiegebieden, duidelijke afspraken maken over prestaties (ook in ha).
- Bespreken noodzaak om dataopslag voor processen en prestaties te centreren.

4.2 Monitoringsproces: Voorgangsrapportage natuur (nieuwe NOK)

4.2.1 Inleiding

Voor dit monitoringsproces is een werkgroep opgericht door BIJ12. Het betreft een jaarlijks terugkerend proces dat vanaf 1 januari 2015 door de provincie uitgevoerd moet worden. Met de overdracht van deze werkzaamheden van DLG naar de provincie wordt eveneens gestreefd naar een efficiëntere manier om de werkzaamheden uit te voeren.

Binnen de provincie wordt een projectgroep geformeerd (met projectleider, gisanalist en beleidsmedewerker) om de provinciale taken uit te kunnen voeren. Er wordt op dit moment gewerkt aan een provinciaal implementatieplan voor deze werkzaamheden. In de onderstaande figuur is het globale proces van gegevensverzameling tot rapportage voor dit monitoringsproces weergegeven. In onderstaande paragrafen wordt dit verder toegelicht.

4.2.2 Monitoring (meetsysteem en organisatie)

De gegevens (aantal hectaren verworven, ingericht en in beheer) worden door een aantal partijen bijgehouden. Terreinbeheerders (inclusief particulieren) beschikken over gegevens van hun terreinen. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) houdt bij voor welke percelen subsidies worden verleend (van belang om het beheer te bepalen). De provincies zelf beschikken over aanvullende data van nieuw verworven (of pas ingerichte gronden) die nog niet zijn overgedragen aan een eindbeheerder. Ook het kadaster houdt eigendomsgegevens bij, deze gegevens worden gebruikt om gegevens van terreinbeheerders en provincie te controleren.

Definities zijn vastgelegd in IMNA (Informatie Model Natuur). Er wordt een gegevensleveringsprotocol opgesteld en toegestuurd aan de terreinbeheerders zodat uniforme data worden verzameld.

4.2.3 Data (opslag)

Terreinbeheerders hebben vaak hun eigen systeem om deze data op te slaan. In het kader van dit project wordt in opdracht van BIJ12 een webservice gebouwd waardoor informatie (volgens een bepaalde standaard) doorgeleverd kan worden. Informatie van RVO wordt periodiek aangeleverd in een Excel-bestand. Informatieopslag van gegevens van PZH zelf wordt gedaan in het grondadministratiesysteem. Dit is momenteel in ontwikkeling en wordt bijgehouden door de afdeling Ontwikkeling en Grondzaken.

Alle verzamelde gegevens worden vervolgens in het provinciale GIS-systeem opgeslagen. Hiervoor is in opdracht van BIJ12 een Gishandleiding geschreven, waarbij de afdeling I&A betrokken bij is geweest.

4.2.4 Informatie en analyse

De informatie moet vervolgens gecontroleerd worden door de provincie. Na een eerste analyse van de gegevens op basis van de GIS-handleiding wordt een werksessie gepland ter controle van de gegevens. Hiertoe worden terreinbeheerders, projectleiders van P&P, informatiespecialisten van I&A en beleidsmedewerkers en een informatiespecialist van W&G uitgenodigd. De afdeling I&A verwerkt de resultaten (in samenwerking met informatiespecialist W&G) tot gegevens die verstuurd worden naar BIJ12.

4.2.5 Rapportage

BIJ12 combineert de gegevens en informeert EZ. De provincie kan een provinciale rapportage voor PS maken (zie beslispunt).

4.2.6 Actie's en beslispunten

Acties

- Schrijven en uitvoeren implementatieplan
- Afstemmen planning NOK met begroting PZH (P&C cyclus).
- Test met gegevens uit 2014

4.3 Monitoringsproces Natuurnetwerk (inclusief Natura 2000)

4.3.1 Inleiding

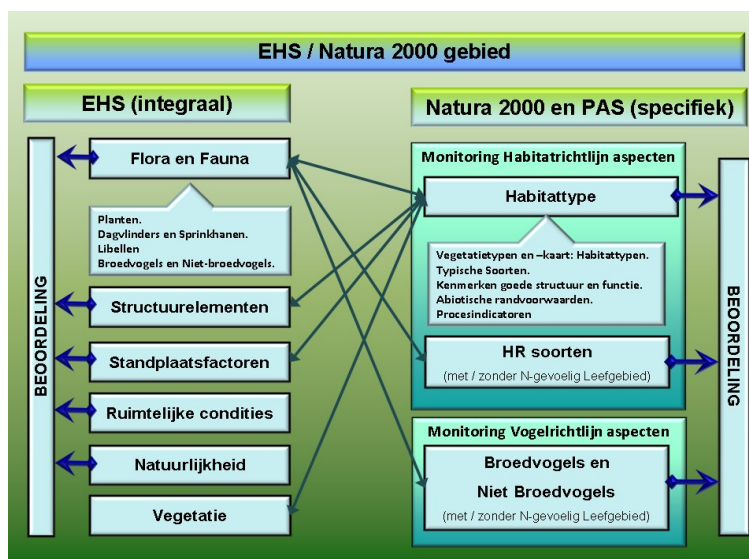
Er is recent een aanpak voor analyse en beoordeling ontwikkeld voor het natuurnetwerk. Het is een vlakdekkende monitoring om de kwaliteit van de beheertypen in een bepaald gebied te bepalen. In dit document wordt het monitoringsproces aangeduid als monitoring Natuurnetwerk (inclusief Natura 2000). De methode staat ook wel bekend als de SNL monitoring, het Spaanse ruiterdocument of de EHS graadmeter.

De methode is niet geschikt voor trendanalyses omdat de gegevens maar één keer in de 6 jaar verzameld worden. Daarom wordt de komende tijd ook de provinciale biodiversiteitsgraadmeter nog gemaakt (zie paragraaf 4.5). Aan mogelijkheden om met de resultaten van de nieuwe natuurmonitoring uitspraken te doen op provinciaal of landelijk niveau wordt nog gewerkt. BIJ12 werkt aan validatie van de methode en afstemming tussen beide monitoringsprocessen en betreft ook het CBS, Alterra en het planbureau daarbij.

BIJ12 heeft een handleiding geschreven, waarin een uitgebreidere toelichting op de methode staat (<http://www.portaalnatuurenlanschap.nl/assets/Werkwijze-Monitoring-Beoordeling-Natuurnetwerk-N2000-050320141.pdf>). Er wordt een uniforme werkwijze binnen de provincies beoogd zodat de vergelijkbaarheid van resultaten en optelbaarheid van data gegarandeerd zijn. Het directeurenoverleg manifestpartijen Natuurpact en de provinciale AACVP hebben in hun vergadering van begin december resp. eind november 2013 ingestemd met de nieuwe werkwijze.

4.3.2 Monitoring (meetsysteem en organisatie)

In onderstaand figuur is samengevat welke informatie wordt verzameld om de kwaliteit van de beheertypen te bepalen. In de werkwijze monitoring en beoordeling natuurnetwerk zijn voor al deze indicatoren programma's van eisen opgesteld voor de verzameling van de gegevens. In onderstaande figuur staan de indicatoren afgebeeld.

Figuur 3 Indicatoren voor de beoordeling van de natuurkwaliteit NNN en N2000

De monitoring van de Natura 2000 doelen wordt grotendeels gebaseerd (voor ca. 80%) op de – monitoring van het gehele natuurnetwerk, daarnaast is er aanvullende monitoring noodzakelijk. In bijlage 2 wordt toegelicht door wie en met welke frequentie de data in Zuid-Holland worden verzameld, dit is in onderstaande tabel samengevat. In bijlage 3 is de planning van de monitoring opgenomen.

Tabel 4. Samenvatting gegevensverzameling: Door wie, met welke frequentie en op wat voor manier)

	INDICATOREN	WIE	FREQUENTIE	GEGEVENSVERZAMELING
NATUURNETWERK NEDERLAND	Flora, fauna structuur	Terreinbeheerders, Waterschappen	1 x per 6 jaar ⁶	Gebiedsdekkende inventarisatie en provinciaal vegetatiemetnet
	Abiotiek (vegetatiekaart)	Terreinbeheerder	1 X per 12 jaar	Vegetatiekaart
	Abiotiek (grondwatermetingen)	Provincie	PM	KRW > afstemmen bestaand meetnet
	Ruimtelijke samenhang	Provincie	1 x per 6 jaar	Afleiden kaartmateriaal (Gisanalyse)
	Natuurlijkheid	Provincie	1 x per 6 jaar	Expertoordeel
AANVULLEND NATURA 2000	Extra soorten (typische soorten, habitatrichtlijnsoorten en procesindicatoren)	Provincie, waterschappen (aquatische soorten) en terreinbeheerders (meeliftend op NNN)	1 x per 3 jaar	NEM meetnet, provinciale watervogelvogelstellingen NNN monitoring en aanvullende inventarisaties PZH
	Leefgebieden	Provincie	?	Op basis van bestaande kennis

4.3.3 Data (opslag)

Voor de dataopslag worden de volgende landelijke voorzieningen getroffen.

- In de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) moeten de verspreidingsgegevens van soorten opgeslagen worden. Er wordt door de NDFF gewerkt aan een invoermogelijkheid om gegevens verkregen uit dit monitoringsproces te clusteren en te herkennen.
- BIJ12 werkt ook aan een landelijke database voor vegetaties incl. de habitattypen
- Grondwaterdata gaan naar de landelijke database DINO, dan wel de opvolger ervan, de Basis Registratie Ondergrond (BRO).

⁶ Weidevogels worden eenmaal per 3 jaar gemonitord, vogels in bossen eens in de 12 jaar.

- Voor de NNN data betreffende de structuur en ruimtelijke samenhang dient de provincie deze data zelf op te slaan. Hiervoor kan het beste een eenvoudige voorziening worden geregeld, zoals één Excel document waarin de resultaten van alle gebieden worden opgeslagen.

Omdat deze systemen nog niet gereed zijn slaat de provincie op dit moment zelf de gegevens op. Tijdens het opstellen van het PMP is geïnventariseerd waar de data in IDMS worden opgeslagen. Er wordt in IDMS één overzicht bijgehouden met verwijzingen naar deze data. Hier worden ook de landelijk vastgestelde handleidingen en protocollen (of verwijzingen) opgeslagen. Dit wordt besproken, afgestemd en waar mogelijk verbeterd met de afdeling Informatie Management . Voor de PAS wordt het systeem Aeries gebruikt. Dit systeem verwerkt de gegevens die partijen aanleveren en berekent aan de hand van de gegevens hoeveel ontwikkelruimte er is. Uit dit systeem kunnen diverse rapportage worden gehaald.

4.3.4 Informatie & Analyse

Bepalen kwaliteit van de beheertypen binnen het Natuurnetwerk

Per beheertype uit het provinciaal natuurbeheerplan is aangegeven welke soorten dieren en planten daar behoren voor te komen en welke externe factoren dit beïnvloeden, zoals ruimtelijke condities, standplaatsfactoren en structuur. De in het veld verzamelde gegevens worden vergeleken met deze vastgestelde normen. De uitslag wordt aangegeven in stoplichtkleuren: groen, oranje en rood, resp. het beheertype staat er goed, matig of slecht voor. Dit is de zgn. integrale kwaliteitsbeoordeling. In onderstaande figuur is als voorbeeld de kwaliteitsbepaling van de Nieuwkoopse plassen afgebeeld.

Tabel 5 Voorbeeld kwaliteitsbepaling (Nieuwkoopse plassen)

Beheertype	Opp. (ha)	Flora en fauna	Structuur	Abiotiek	Ruimtelijke samenhang	Eindoordeel
Moeras	80	goed	matig	goed	goed	goed
Gemaaid rietland	54	matig	n.v.t.	n.v.t.	goed	matig
Veenmosrietland en moerasheide	339	matig	n.v.t.	matig	goed	matig
Trilveen	0.5	matig	n.v.t.	slecht	slecht	slecht
Nat schraalland	4	goed	n.v.t.	matig	goed	goed
Vochtig hooiland	32	matig	n.v.t.	matig	goed	matig
Kruiden en faunarijk grasland	147	matig	goed	n.v.t.	goed	goed
Hoog-laagveenbos	115	matig	n.v.t.	matig	goed	matig

Disclaimer

Door bovenstaande analyse wordt beoordeeld of het beheertype voldoet aan de van te voren vastgesteld norm (uit het beheerplan) en hierdoor wordt bepaald of het beleidsdoel wordt gehaald. De kleuren zeggen niets over de biodiversiteit van een beheertype. Een zeer soortenrijk beheertype zoals trilveen kan bijvoorbeeld matig scoren, maar wel meer (bijzondere) soorten herbergen dan een minder soortenrijk type dat een goede kwaliteit heeft.

Bepalen kwaliteit Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen

Vanwege internationale verplichtingen is een specifieke beoordeling voor de Natura 2000 gebieden verplicht. De beoordeling is landelijk vastgelegd in de profieldocumenten van de soorten en habitattypen en uitgewerkt in de beheerplannen. Ook dit resulteert in een eindoordeel goed, matig of slecht. De kwaliteitsbepaling wordt per deelgebied gedaan en er wordt in het beheerplan toegelicht waarom een indicator goed, matig of slecht scoort.

Tabel 6. Voorbeeld kwaliteitsbepaling habitatype Grijze duinen (in Natura 2000 gebieden Duinen van Goeree)

Deelgebied	Oppervlak (ha)	Vegetatietypen	Typische soorten	Structuur en functie	Eindoordeel
Zeewering Havenhoofd	0,2	onbekend	onbekend	Matig: verstruiking	onbekend
Middel- en Oostduinen	50,3	6 opnamen: 100 % goed	Goed: 80% aanwezig	Goed: open vegetatie met weinig opslag	goed
Westduinen	129,1	17 opname: 76 % goed	onbekend	Matig: lokaal verstruiking	Matig

Ontwikkelingsruimte (specifiek voor de PAS)

In de PAS wordt bepaald hoeveel ontwikkelruimte er per gebied is voor de periode van 6 jaar. De ontwikkelruimte komt beschikbaar voor een aantal categorieën (prioritaire projecten, segment 2 en niet vergunningsplichtig). Bij een tekort aan ontwikkelruimte kunnen er geen vergunningen meer afgegeven worden.

4.3.5 Rapportage**Natuurnetwerk**

Landelijk wordt er in opdracht van BIJ12 gewerkt aan een applicatie om op basis van de verzamelde gegevens geautomatiseerd een kwaliteitsbeoordeling uit te voeren. Het is nog niet bekend wanneer deze beschikbaar is. Omdat het veldwerk per beoordelingsgebied is georganiseerd kan de rapportage ook het beste op dit niveau worden uitgevoerd. Wel kunnen na zes jaar ook de resultaten per terreinbeheerder gerapporteerd worden. Er is nog niet besloten tot welk detailniveau er per gebied gerapporteerd gaat worden. De provincie is verantwoordelijk voor het opstellen van deze rapportages.

Natura 2000 specifiek

Om de internationale verplichtingen voor Natura 2000 na te komen wordt per gebied een beheerplan opgesteld. Dat plan wordt opgesteld in overleg met de gemeentes, waterschappen, eigenaren en overige belanghebbenden. De uitvoering en resultaten worden na 3 jaar geëvalueerd. De looptijd van een beheerplan is 6 jaar, daarna begint een nieuwe beheerperiode. In een nieuwe beheerperiode wordt opnieuw de ambitie bepaald. In de eerste beheerperiode is gekozen voor behoud van de huidige omvang en kwaliteit van de natuurdoelen. In volgende planperiodes zal voor een aantal natuurdoelen een verbetering gerealiseerd moeten worden. Om de doelstelling te halen worden in het beheerplan de instandhoudingsmaatregelen beschreven.

4.3.6 Acties en beslispunten

Acties in samenwerking met BIJ12

- Validatie methode en mogelijkheden onderzoeken voor trendanalyse en aggregatie
- Dataopslag landelijk
- Inhoud rapportages specificeren

Acties provincie

- PAS (Leefgebiedkaarten en procesindicatoren)
- Grondwatermeetnet afstemmen met terreinbeheerders
- Tijdelijke dataopslag (uitwerken met I&A)
- Planning monitoring uitwerken (beheerders zonder SNL-subsidie & particulieren)

Beslispunten

Omdat dit een landelijke methode is ligt de methodiek (en beoordeling) grotendeels al vast. De volgende beslispunten zullen komende tijd wel aan de orde komen:

- Inhoud en detailniveau rapportages

4.4 Monitoringsproces gebiedsschouw

4.4.1 Inleiding

Bij het natuurbeleid worden nieuwe gebieden ingericht. De daar ontstane natuur wordt conform de hierna beschreven werkwijze de eerste jaren na inrichting niet gemeten, omdat de situatie dan nog sterk in ontwikkeling is. Toch worden daar in die eerste jaren soms verrassende resultaten geboekt. Er wordt daarom voorgesteld een gebiedsschouw naar de nieuwe biodiversiteit in die gebieden te doen. Dit voorstel is in 2014 uitgewerkt in een pilot. De resultaten (bijvoorbeeld vestiging van een aansprekende soort als de Lepelaar) kunnen gebruikt worden in de communicatie met burgers. De methode van de gebiedsschouw wordt hieronder kort toegelicht.

De komende jaren zal deze pilot ook op andere gebieden worden toegepast. Het gaat dan om een areaal van globaal 3000 ha. Vooraf wordt (op basis van de ontwikkeltijd van de beheertypen) bepaald vanaf wanneer een gebied via de reguliere monitoring (paragraaf 4.3) onderzocht moet worden.

De resultaten van de gebiedsschouw zijn in de pilot vergeleken met bestaande natuurgebieden.

4.4.2 Monitoring (meetsysteem)

Kwaliteit beheertypen

Het terrein wordt bezocht door onafhankelijke experts⁷. Tijdens dit veldbezoek worden de indicatoren van de beheertypen uit de natuurnetwerk monitoring (zie paragraaf 4.3) gescoord (op basis van expert judgement). Dat oordeel is een eerste indruk, alleen een echte grondige monitoring doet recht aan alle aspecten. Desalniettemin wordt in de pilot geconcludeerd dat de schouw een mogelijkheid biedt om dit soort snelle beoordelingen te doen. Er moet dan wel bij de veldbezoeken ook concreet op de verschillende indicatoren gescoord worden.

Ontwikkeling soortenrijkdom

Er wordt gebruik gemaakt van bestaande gegevens (NDFF, waarneming.nl, terreinbeheerders) Dit wordt aangevuld met de waarnemingen gedaan tijdens de door experts uitgevoerde veldbezoeken.

Algemene beschrijving en functioneren systeem

Door gesprekken met de beheerders, het literatuuronderzoek en de verkregen indruk tijdens het veldbezoek wordt een expertoordeel gegeven over het “slagen” van de inrichting en het functioneren van het systeem. Er wordt een advies gegeven over de inrichting en het gevoerde beheer en indien nodig worden wijzigingen in de inrichting van het terrein voorgesteld. Er wordt bovendien informatie ingewonnen over de betrokkenheid van publiek en vrijwilligers in de gebieden omdat zij een belangrijke bron van ondersteuning zijn.

4.4.3 Data (opslag)

De aanvullende verspreidingsgegevens van soorten worden opgeslagen in de NDFF. De overige data zijn beschrijvend van aard en zijn terug te vinden in de rapportages.

4.4.4 Informatie & Analyse

Omdat dit monitoringsproces bestaat uit een expertoordeel zijn er niet voor alle indicatoren ruwe meetgegevens die vervolgens geanalyseerd moeten worden. Bij de beoordeling van de kwaliteit van de beheertype wordt aangesloten bij de natuurnetwerk monitoring. Bij het bepalen van de soortenrijkdom wordt een vergelijking gemaakt met vergelijkbare bestaande natuurgebieden.

4.4.5 Rapportage

De resultaten van de gebiedsschouw van een aantal gebieden worden samengevat in één rapportage. Er wordt een beschrijving van de verschillende gebieden gegeven (ondersteund met veel beeldmateriaal) en er wordt in het algemeen (met voorbeelden uit de afzonderlijke gebieden) ingegaan op de volgende onderwerpen.

- Kwaliteit van de beheertypen
- Biodiversiteit (aantal soorten) in de gebieden

⁷ De onafhankelijke experts zijn werkzaam bij groene adviesbureaus (aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, NGB) en niet afhankelijk van de resultaten uit het onderzoek. De onafhankelijkheid wordt daarnaast gewaarborgd doordat de beoordeling is opgebouwd uit meerdere (te herhalen) indicatoren en er niet slechts een eindoordeel wordt gegeven. Bij de pilot is vooral gelet op ecosysteemkennis van de experts, niet op mate van betrokkenheid met het gebied. Bij een volgende pilot kan dit meegenomen worden door.

- Belang van vooronderzoek
- Belang van goede inrichting
- Belang van goed beheer
- Belang van vrijwilligers en recreanten
- Evaluatie

De resultaten worden gebruikt voor evaluatie en bijsturing van het beheer, maar ook voor (ad hoc) communicatie met burgers en belanghebbenden.

4.4.6 Acties en beslispunten

Acties

- Verfijnen van de methode (eerste pilot geeft aanleiding om methode een beetje aan te passen)

Beslispunten

- Het voorstel is om in alle nieuw ingerichte natuurgebieden een gebiedsschouw te doen om de eerste resultaten zichtbaar te maken

4.5 Monitoringsproces biodiversiteitsgraadmeter

4.5.1 Inleiding

Landelijk is er door BPL in samenwerking met Alterra en het CBS een biodiversiteitsgraadmeter ontwikkeld (Ten Brink 2002; Reijnen et al., 2010). Deze wordt jaarlijks uitgevoerd. De provincie Zuid-Holland heeft Alterra in 2012 gevraagd een provinciale graadmeter te ontwikkelen, gebaseerd op de landelijke methode en aangevuld met provinciaal beschikbare verspreidingsgegevens (De Knecht et al., 2012).

Dit betreft (in tegenstelling tot de nieuwe natuurmonitoring) geen vlakdekkende monitoring, de conclusies zijn gebaseerd op een steekproef van representatieve meetpunten die frequent (jaarlijks tot eens in de drie jaar) geïnventariseerd worden. Hierdoor kunnen (provinciale) trends bepaald worden. Ook beperkt dit monitoringsproces zich niet tot het Natuurnetwerk.

4.5.2 Monitoring (meetsysteem)

De graadmeter maakt gebruik van onderstaande meetnetten.

- Landelijk NEM meetnetten (Netwerk Ecologische Monitoring) voor broedvogels, dagvlinders, reptielen, amfibieën, libellen, bospaddestoelen en zoogdieren)
- Landelijk Meetnet Flora - Natuur en Milieu (LMF)
- Provinciaal vegetatiemeetnet

Een uitgebreide toelichting op de meetnetten is te vinden op de volgende website:

www.netwerkecologischemonitoring.nl/home. Door het CBS wordt (landelijk) gewerkt aan een nieuwe provinciale graadmeter waarbij nog meer informatie wordt betrokken (zie beslispunten van dit hoofdstuk).

4.5.3 Data (opslag)

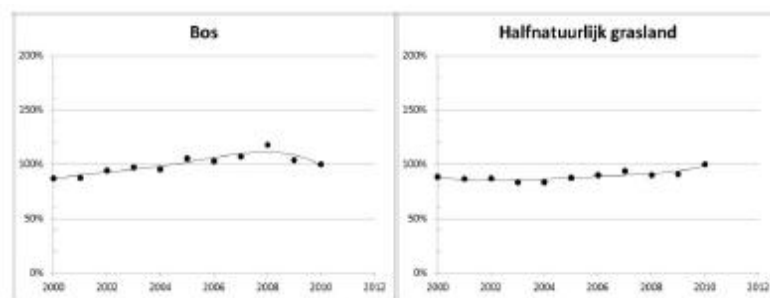
Een deel van de NEM-data zijn gekoppeld aan de NDFF. De provincie slaat de data die voortkomen uit haar eigen meetnetten zelf op. Deels worden deze ook doorgegeven aan de landelijke databases.

4.5.4 Informatie & Analyse

Kwaliteit ecosystemen

Per ecosysteem is een set van kenmerkende soorten (broedvogels, dagvlinders, vaatplanten en reptielen) geselecteerd die representatief zijn voor de verschillende onderdelen van het ecosysteem⁸. Dit kunnen zowel algemeen voorkomende soorten als zeldzame soorten zijn. Zodoende vormt deze set een dwarsdoorsnede van het ecosysteem. De resultaten voor één ecosysteem worden bij elkaar “opgeteld” (zie onderstaande figuur als voorbeeld).

Voor een toelichting op de methode en de statische onderbouwing van de landelijke en provinciale graadmeters zie Ten Brink 2002; Reijnen et al., 2010 & De Knecht et al., 2012.

Figuur 4. Trendlijnen voor twee natuurtypen (voorbeeld uit De Knecht et al., 2012)

Rode lijst index

Voor de Rode lijst index worden de gegevens niet geordend per ecosysteem, maar worden de totalen bij elkaar opgeteld. Naast gegevens van broedvogels, dagvlinders en reptielen, worden ook amfibieën, libellen, bospaddenstoelen en zoogdieren betrokken bij de analyse. Er wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Totaal aantal soorten
- Rode Lijst soorten
- Bedreigde Rode Lijstsoorten

⁸ Voor agrarisch gebied is alleen gebruik gemaakt van het weidevogelmeetnet. Door Alterra wordt aanbevolen om dit uit te breiden met vegetatiegegevens

4.5.5 Rapportage

De graadmeter kan betrekkelijk eenvoudig jaarlijks voor de provincie geactualiseerd worden, mits de gebruikte meetnetten gehandhaafd blijven.

Voordeel van de biodiversiteitsgraadmeter is dat er jaarlijks trends geanalyseerd kunnen worden en dat de resultaten vergeleken kunnen worden met landelijke trends. Beperking is dat resultaten in nieuwe natuurgebieden niet of slechts indirect bijdragen aan de eindconclusie en dat er geen uitspraken gedaan kunnen worden op gebiedsniveau.

4.5.6 Acties en beslispunten

Acties

- Afstemmen monitoring Natuurnetwerk (inclusief Natura 2000) en de biodiversiteitsgraadmeter: slechts een beperkt deel van de gegevens wordt gebruikt voor beide monitoringsprocessen. Dit moet beter op elkaar afgestemd worden (zie ook laatste beslispunt).

Beslispunten

- (Voorlopig) ongewijzigd handhaven van NEM meetnetten (Rijksbijdrage stopt mogelijk) en provinciale meetnetten (vegetatie en weidevogels).
- Alterra jaarlijks opdracht geven deze analyse uit te voeren. Dit is geen (inter)nationale verplichting.
- Door het CBS wordt gewerkt aan nieuwe (provinciale) graadmeters. Hierbij wordt niet alleen de informatie uit de meetnetten betrokken, maar worden ook de gegevens verzameld in het kader van de nieuwe natuurmonitoring (zie monitoringsproces 4.3) en andere verspreidingsgegevens uit de NDFF. De Nationale Data Bank Flora en Fauna bevat veel "losse waarnemingen" ingevoerd door gemeentes, waterschappen, vrijwilligers etc. Door gebruik te maken van een nieuwe wetenschappelijke techniek, die deze waarnemingen "vergelijkt" met de waarnemingen uit het meetnet zijn ook deze gegevens te analyseren. Trends in verspreiding van soorten kunnen hiermee op provinciaal niveau weergegeven worden. De provincie kan hierbij aanhaken en deze graadmeter laten specificeren voor de provincie Zuid-Holland. Waarschijnlijk gaat ook het Planbureau voor de leefomgeving (PBL) gebruik maken van deze techniek voor de landelijke drie jaarlijkse evaluatie van de biodiversiteit.

4.6 Monitoringsproces biodiversiteit in recreatiegebieden

4.6.1 Inleiding

Op dit moment wordt er over de recreatiegebieden niet apart gerapporteerd. Wel liggen er ongeveer 111 vegetatieopnamen in dit gebied. Daarnaast worden losse waarnemingen en informatie over de verspreiding beschermde soorten opgeslagen in de NDFF. Beheerders zijn geïnteresseerd om structureler te monitoren, maar het ontbreekt hen aan financiële middelen.

Zuid-Holland kan er voor kiezen om alle (natuurlijke terreinen) in de recreatiegebieden te monitoren of alleen de gebieden waar een aangepast beheer wordt uitgevoerd om de biodiversiteit te verhogen. De wens is een natuurlijker beheer in de gebieden. Hier zijn echter nog geen concrete afspraken over gemaakt met de terreinbeheerders. Daarnaast moet bepaald worden wat je wil gaan meten en met welke methode. Hieronder zijn twee opties beknopt uitgewerkt. Natuurlijk kan er ook voor worden gekozen om het aantal opnamen in het

vegetatiemeetnet uit te breiden en dit in de rapportage als aparte categorie te benoemen. Op dit moment liggen er ongeveer 110 vegetatieopnamen in de recreatiegebieden.

De monitoring van de resultaten van de kwaliteitsimpuls is als verplichting in de subsidievoorwaarden opgenomen en hier worden per project afspraken overgemaakt (zie paragraaf 4.1).

4.6.2 Aansluiten bij de monitoring van het Natuurnetwerk

DLG heeft voorgesteld om wat methodiek betreft aan te sluiten bij de zesjaarlijkse NNN-monitoring, maar alleen de vogels, vlinders en flora te inventariseren.

Met GZH en SBB is bekeken in welke terreintypes de monitoring plaats zou moeten vinden (Zie onderstaande tabel). Frequent gemaaid speelgazons worden bijvoorbeeld niet geïnventariseerd omdat dit weinig bijdraagt aan de biodiversiteit. In paragraaf 6.1.1. zijn de kosten van deze aanpak opgenomen. Eén variant waarbij alleen de kosten van monitoring binnen de RodS-begrenzing is weergegeven en één variant met alle recreatiegebieden.

Tabel 7. Terreintype en te monitoren soortgroepen in recreatiegebieden

Terreintype recreatiegebied	Te monitoren
Bos en beplanting	Broedvogels
Extensief beheerd grasland	Broedvogels, Dagvlinders, Flora
Moeras, riet, ruigte en oever	Broedvogels, Dagvlinders, Libellen, Flora

4.6.3 Monitoring gericht op beschermde soorten

De provincie kan er ook voor kiezen om niet alle soorten te monitoren, maar een select aantal beschermde soorten of soorten die men wil bevorderen door een vorm van aangepast beheer. Ook kan er (zeker bij lastig te monitoren soorten) voor gekozen worden om uitspraken te doen over verbeteringen van kwaliteit of oppervlakte van het leefgebied.

Een aantal van deze soorten wordt al geïnventariseerd door vrijwilligers of om te voldoen aan de verplichtingen uit de Flora- en faunawet. Doordat een beperktere set aan gegevens wordt verzameld, kan voor dezelfde kosten vaker het veld in gegaan worden waardoor veranderingen beter gevolgd kunnen worden.

Voorbeelden van beschermde soorten in recreatiegebieden:

Reeuwijkse plassen: Ringslang, Groene Glazenmaker, Waterspitsmuis

Rottmeren: Rivierdonderpad, Oeverwaluw

Midden Delfland: Kleine Modderkruiper, Lepelaar

IJsselmonde: Kerkuil, Bever

Voorne Putten Rozenburg: Noordse Woelmuis

Grevelingen: Bijenorchis

Bentwoud: Bijenorchis en veel vogelsoorten zoals Velduil en Dodaars

4.6.4 Acties en besispunten

Acties

- Duidelijkere afspraken met terreinbeheerders maken over natuurwaarden verhogen door aangepast beheer.
- Monitoringsstrategie hier op afstemmen.
- Indien gewenst kosten van monitoring van (beschermde) soorten uitwerken.

Besispunten:

- Het komende jaar de biodiversiteit in recreatiegebieden nog niet onderzoeken.
Toelichting: Natuurnetwerk monitoring is pas net in het Natuurnetwerk gestart, er is nog discussie over deze methode, en er zijn nog geen rapportages gemaakt. Bovendien zijn er nog geen duidelijke afspraken gemaakt over het aanpassen van het beheer.

4.7 Monitoringsproces Agrarisch Natuurbeheer en weidevogels

Het huidige weidevogelmeet bestaat nu in totaal uit 111 plots van gemiddeld ruim 50 ha. Hiervan liggen er 33 binnen het Natuurnetwerk en 78 in het agrarisch gebied. Met de komst van het nieuwe agrarische natuurbeleid moet ook de weidevogelmonitoring aangepast worden omdat niet alle informatievragen beantwoord kunnen worden met het huidige meetnet.

Komende tijd wordt er door BIJ12 gewerkt aan een landelijke aanpak voor monitoring van het agrarisch natuurbeleid. De provincie Zuid-Holland heeft de volgende uitgangspunten voor de monitoring geformuleerd:

- Er moet een nulmeting plaatsvinden voordat er maatregelen worden getroffen in de kerngebieden.
- De methodiek binnen en buiten het natuurnetwerk moet vergelijkbaar zijn.
- Het huidige weidevogelmeetnet moet voortgezet worden om trends in tijd te kunnen bepalen.
- Daarnaast wordt een aantal graslandgebieden gebiedsdekkend geïventariseerd om op korte termijn (periode van één beheerplan, zes jaar) uitspraken te doen over de effectiviteit Deze gebieden worden zo gekozen dat ze representatief zijn voor geheel Zuid-Holland, bijvoorbeeld Midden-Delfland, een gebied in het westelijk en het oostelijk veenweidegebied.
- De gegevens die verzameld worden door de collectieven worden gebruikt om ook het beheer in de andere kerngebieden te kunnen evalueren. Vanaf 2016 hebben de collectieven immers de plicht om een aantal soorten te monitoren.

4.8 Monitoringsproces Bloem- en faunarijke akkerranden

De Universiteit van Amsterdam heeft binnen de lopende pilot onderzoek gedaan naar de effectiviteit van het beheer van akkerranden. Zij hebben daarbij gekeken naar:

- Aanwezige plaagregulatoren (zweefvliegen, loopkevers, wantsen, sluipwespen) en bestuivers (wilde bijen, hommels en zweefvliegen)
- Aanwezige flora
- Aanwezige fauna: akkervogels zoals Patrijs, Veldleeuwerik, Gele Kwikstaart en wintervogels

De resultaten zijn gepresenteerd aan GS. Nu de eerste pilot is afgerond wordt monitoring voor akkerranden opnieuw vormgegeven. Nu, de provincie is aangesloten bij de NDDF (Nationale Databank Flora en Fauna) zullen de gegevens in ieder geval hierin opgeslagen worden.

5 Rapportages

Onderstaande tabel is opgenomen om duidelijk te maken welke rapportages (jaarlijks) aan wie opgeleverd worden. De gegevens die naar EU gerapporteerd moeten worden, worden verzameld en gerapporteerd door BIJ12. Deze rapportages zijn daarom niet in dit overzicht opgenomen.

Jaarlijks wordt er voor Provinciale Staten een samenvattende rapportage gemaakt. Hierin wordt het beleid geëvalueerd aan de hand van inzet van middelen, de voortgang van processen en prestaties en het uiteindelijke effecten (invloed op de biodiversiteit).

Door DLG is een eerste voorstel gedaan om de resultaten m.b.t. biodiversiteit van alle beleidsthema's samen te vatten. Deze mozaïekgraadmeter is momenteel in ontwikkeling. Belangrijke keuze daarbij is de resultaten te presenteren in 'goed', 'matig' en 'slecht' ten opzichte van de vooraf gestelde doelen en niet aan de hand van bijvoorbeeld aantal soorten of individuen.

Met behulp van de rapportages worden niet alleen het Rijk en PS geïnformeerd. De rapportages vormen ook een belangrijk hulpmiddel voor de evaluatiegesprekken met de beheerders. Alle rapportages worden beschikbaar gesteld voor geïnteresseerde burgers. Daarnaast worden voor hen de resultaten samengevat in de Staat van Zuid-Holland.

Tabel 8 Rapportage voor monitoring van Biodiversiteit

	WELKE RAPPORTAGE	FREQUENTIE
RIJK	Voorgangsrapportage natuur (nieuwe NOK)	Jaarlijks
	Natura 2000 gegevens (volgens leveringsprotocol)	Jaarlijks
PS	Samenvattende rapportage UPG	Jaarlijks
	Natura 2000 beheerplannen	1x per 6 jr per gebied (evaluatie na 3 jr)
BEHEERDERS EN INTERN	NNN monitoring per beoordelingsgebied	1x per 6 jr een gebied (jaarlijks nieuwe gebieden)
	Biodiversiteitsgraadmeter	Jaarlijks
	Provinciale voorgangsrapportage natuur	Jaarlijks
	Weidevogelrapportage/ANB PM	
	Gebiedsschouw	1 x per 3 jaar
	Rapport effectiviteit Akkerranden	
BURGES	Staat van Zuid-Holland	Jaarlijks

Acties

- Afstemmen Staat van Zuid-Holland (bepalen welke informatie daarin te publiceren)
- Samenvattende rapportage verder uitwerken.

6 Kosten en financiering

In dit hoofdstuk worden de hoofdlijnen gegeven. Meer details zowel qua kosten als qua dekking staan in bijlage 4. De personele inzet van de provincie is hierbuiten gelaten.

6.1.1 Kosten PMP-B

Er is in onderstaande opsomming een onderscheid gemaakt in monitoring waarvoor landelijk afspraken gemaakt en de extra monitoringsinspanning van de provincie. Een deel van de kosten (gemeenschappelijke kosten) is voor beide noodzakelijk.

Inter (nationale) verplichting (€ 740.000)

- Voor het uitvoeren van de monitoring in het gehele Natuurnetwerk is jaarlijks € 387.500 nodig voor het veldwerk en de data-invoer. Analyse, rapportage en proceskosten bedragen € 50.000. Voor de extra benodigde monitoring in de Natura 2000 gebieden (dus aanvullend op de NNN monitoring) is jaarlijks € 224.000 nodig. Inclusief rapportage en analysekosten bedraagt de monitoring van het gehele natuurnetwerk € 676.500. Deze kosten zullen apart door een accountant worden gecontroleerd. Deze monitoring krijgt dus een eigen accountantsverklaring.
- De kosten voor monitoring van het Agrarisch natuur- en landschapsbeheer moeten nog beter uitgewerkt worden. Er is een bedrag van € 60.000 beschikbaar en opgenomen in de totale kosten.

Aanvullende provinciale wensen (€ 113.000)

- Aan het Monitoringsproces P & C cyclus en de Voortgangsrapportage Natuur zijn alleen interne kosten (personele inzet provincie) verbonden.
- Kosten voor een gebiedsschouw in nieuw aangelegde terreinen bedraagt jaarlijks ongeveer € 50.000
- Voor biodiversiteitsgraadmeter worden de NEM meetnetten gebruikt (gefinancierd door het Rijk) en de provinciale weidevogel- en vegetatiemeetnetten. De analysekosten bedragen € 10.000.
- Als de monitoring van de recreatiegebieden binnen de RodS op een vergelijkbare manier wordt opgepakt als binnen het Natuurnetwerk bedragen de kosten € 31.000 .
- Kosten voor monitoring van tijdelijke natuur is geschat op € 7500 per jaar.
- Kosten voor monitoring specifiek gericht op groen-blaauwe dooradering, en het functioneren van de ecologische verbindingen zijn nog niet opgenomen.
- De kosten voor het uitwerken van een samenvattende rapportage voor PS is begroot op € 15.000. Deze kostenpost is het eerste jaar waarschijnlijk wat hoger en de volgende jaren wat lager.

Gemeenschappelijke kosten (€ 150.000)

- De provinciale meetnetten (weidevogel en vegetatiemeetnet) kosten samen €130.000 en vormen ten dele een (inter)nationale verplichting. Ongeveer 40 % van het vegetatiemeetnet van de provincie maakt onderdeel uit van het landelijke NEM (Netwerk Ecologische Monitoring), en een deel van de opnamen wordt gebruikt voor de Natura 2000 beoordeling. Het behouden van het weidevogelmeetnet is van groot belang om uitspraken te kunnen doen over trends van weidevogels in heel Zuid-Holland. Er zijn hierover landelijk echter nog geen afspraken gemaakt.
- Daarnaast zijn er enkele overstijgende kostenposten voor dataopslag, en communicatie. In totaal betreft dit € 20.000.

In totaal zijn de kosten gerelateerd aan de informatievoorziening natuur globaal iets minder **dan € 1 mln. per jaar**. Naast structurele jaarlijkse kosten zijn er ook enkele eenmalige investeringen nodig voor onder andere het verbeteren van het grondwatermeetnet.

6.1.2 Dekking en omvang budget

De kosten worden uit verschillende budgetten gefinancierd o.a. de decentralisatiegelden natuur en wel voor € 781.500 en provinciale middelen voor natuur à € 218.122.

In het kader van de verdeling van de decentralisatiemiddelen natuur over de provincies (advies commissie Janssen 2) is gewerkt met een "richtsnoer" van 5% van dit decentralisatie budget om aan monitoring t.b.v. de biotiek- en structuurparameters te besteden mede vanwege de afspraken die daarover in het Natuurpact zijn gemaakt. Aanbevolen is eveneens om geen schotjes in de monitorbudgetten voor EHS en Natura 2000/PAS te maken zodat sprake kan zijn van een flexibel in te zetten budget. De provincie Zuid Holland volgt deze lijn.

Het jaarlijks provinciaal beheerbudget voor EHS, Natura 2000 en de groene recreatiegebieden is € 16,5 mln. Het monitordeel hiervan is globaal 6%. Als de ANB beheergelden erbij worden betrokken, daalt dit percentage tot 4%.

In dit percentage zitten de noodzakelijke kosten van het meten van de abiotische parameters en de eigen provinciale monitorwensen zoals voor de eigen meetnetten, de gebiedsschouw en de monitoring in groene recreatieterreinen.

7 Referenties

Dienst Landelijk Gebied (2014) Pilot Gebiedsschouw Nieuwe Natuur Prov. Zuid-Holland.
Onderzoekers: K. Vertegaal & Tom van den Broek, Samenstelling en redactie: P. van der Molen (DLG) In opdracht van Provincie Zuid-Holland

Knegt, B. de, J.G.M. van der Gref-van Rossum en R. Pouwels 2012. Biodiversiteitsgraadmeter Zuid-Holland. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 2365. 46 blz.; 9 fig.; 2 tab.; 21 ref.

Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn-West (2014) Voortgangsrapportage Rijn-West 2013
Schoonwater in beeld

Reijnen, M.J.S.M., A. van Hinsberg, M.L.P. van Esbroek, B. de Knegt, R. Pouwels, S. van Tol & J.Wiertz (2010). Natuurwaarde 2.0 land. Graadmeter natuurkwaliteit landecosystemen voor nationale beleidsdoelen. WOt-rapport 110. Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, Wageningen.

Spaargaren J.J. G&G rapport 2012-35 Meetnetweidevogels in Zuid-Holland 2012 in opdracht van de provincie Zuid-Holland

Ten Brink 2002; Reijnen et al.,2010. Biodiversiteitsgraadmeter

Van Beek, J. (juni 2014) Provinciaal Monitoring Programma Biodiversiteit Zuid-Holland, concept (gebruikt als achtergronddocument)

Van Beek, J.G, R.F. van Rosmalen, B.F. van Tooren, en P.C. van der Molen (allen red.)
Werkwijze Na-tuurmonitoring en –Beoordeling Natuurnetwerk en Natura 2000/PAS (+ 2 bijlagedocumenten) (<http://www.portaalnatuurenlanschap.nl/assets/Werkwijze-Monitoring-Beoordeling-Natuurnetwerk-N2000-050320141.pdf>).

8 Begrippenlijst

Aangewezen soorten

Soorten die binnen een Natura 2000 gebied zijn aangewezen om de populatie ervan in stand te houden dan wel te verbeteren.

ANB = Agrarisch Natuurbeheer

Subsidiestelsel zal per 2016 zijn vernieuwd.

AERIUS

Rekeninstrument van de PAS dat de stikstofdepositie van projecten en plannen op Natura 2000-gebieden berekent, de vergunningverlening voor economische activiteiten die gepaard gaan met uitstoot van stikstof ondersteunt en monitort of de totale stikstofbelasting blijft dalen.

Beheertype.

Zie vegetatietype.

BIJ12

BIJ12 is opgericht door de samenwerkende provincies verenigd in IPO (Interprovinciaal Overleg). IPO bundelt in BIJ12 eigen, reeds bestaande en nieuwe uitvoerende taken die het gevolg zijn van de decentraliserende rijksoverheid. Ook het PAS-bureau is hier ondergebracht. Dit is een onafhankelijk interbestuurlijk bureau van de provincies en de ministeries EZ, I&M en Defensie. Het bureau ondersteunt bevoegde gezagen bij het verlenen van vergunningen volgens de Natuurbeschermingswet bij de uitvoering van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS).

Biodiversiteit

Biodiversiteit of biologische diversiteit is een begrip voor de graad van verscheidenheid aan levensvormen binnen een gegeven ecosysteem, regio of een gehele planeet.

In het verdrag over biodiversiteit is biodiversiteit als volgt beschreven: De variabiliteit in organismen uit de gehele wereld waaronder terrestrische, mariene, en andere aquatische ecosystemen en de ecologische verbanden waar ze deel van uitmaken; de diversiteit betreft de variatie binnen soorten, tussen soorten en tussen ecosystemen.

In dit PMP gebruiken we de definitie: "het geheel aan geselecteerde planten en dieren in een bepaald gebied/domein".

Groenblauwe dooradering

Fijnmazig netwerk van sloten, oevers, bermen en andere (landschaps-)elementen in het agrarisch landschap. Deze elementen herbergen ook natuur.

Gebiedsschouw

Een gebiedsbezoek door deskundigen om een oordeel over de kwaliteit van net ingerichte natuurterreinen te geven. Deze methode wordt vooral toegepast omdat de standaard monitoraanpak pas gebeurt als de situatie stabiel is.

Habitatype.

Zie vegetatietype.

Indicatorsoort

Een soort (in veel gevallen planten), die een sterke binding heeft met een bepaalde milieuconditie. De aan- of afwezigheid van deze soort kan daarmee een indicatie geven voor deze milieuconditie.

Iteratio

Een database-applicatie, ontwikkeld door Staatsbosbeheer waar in hoofdlijnen twee bewerkingen mee uitgevoerd kunnen worden:

- a. Het toekennen van indicatiewaarden en gewichten aan soorten op basis van een set vegetatieopnamen waarbij ook metingen aan standplaatsfactoren (bijv. pH, grondwaterstanden, trofiegraad, zoutgehalte) zijn uitgevoerd.
- b. Het afleiden van vlakdekkende kaarten van de abiotiek/standplaatsfactoren op basis van vegetatiekaarten, bijvoorbeeld een vlakdekkende pH-kaart of verdrogingskaart voor een Natura 2000-gebied.

Kwalificerende soort

Soort die als kwaliteitsindicator geldt om een oordeel over de EHS beheertypen te geven

Leefgebied

Dit kan het gebied zijn waar een soort gebruik van maakt in alle levensstadia. Voor een libel kan dit zowel de waterbodem zijn (als larve), als de oeverbegroeiing (om uit te sluipen), als de wijdere omgeving (om als imago te jagen). Voor een vogelsoort is dit zowel het broedgebied, als het foerageergebied. In het kader van de vogel- en habitatrichtlijnen is "leefgebied" een belangrijk aspect wanneer het aankomt op de bescherming van soorten.

Natura 2000 beheerplan

In een beheerplan voor een Natura 2000-gebied staat welke natuur beschermd moet worden en hoe dit plaatsvindt, ook zitten hier vaak vergunningprocedures aan vast voor activiteiten van burgers en ondernemers.

NDDF = Nationale Databank Flora en Fauna

Opslag van biotische data met uitzondering van vegetatiedata

NEM = Netwerk Ecologische Monitoring

Het samenwerkingsverband tussen organisaties die landelijke meetnetten financieren o.a. teneinde overlap in meetinspanningen te vermijden. Deze meetnetten zijn landelijk georganiseerd en werken met steekproeven en meten hoogfrequent. Vaak worden via de PGO's vrijwilligers ingezet om te tellen. De samenwerkende organisaties zijn het departement van EZ, provincies en RWS. Provincies dragen thans financieel bij aan met name de boerenland vogelmeetnetten en een meetnet van vegetatieopnames (het zgn. LMF). Het CBS verzorgt de analyses, rapportages en kwaliteitsborging.

PAS = Programmatisch Aanpak Stikstof.

Het beleid waarmee Nederland het hoofd biedt aan de stikstofproblematiek. De PAS borgt dat doelstellingen van het Europese natuurbeleid worden gehaald en creëert tegelijk ruimte voor noodzakelijke economische ontwikkeling.

PMP = Provinciaal monitoring programma

Een notitie waarin GS de informatievoorziening m.b.t. de natuur beschrijft .

Provinciaal natuurbeheerplan

Het provinciale beleidsdocument waarin de provincies keuzes maken m.b.t. het brede natuurbeleid. Dit provinciaal natuurbeheerplan geeft aan waar de provincie bepaalde beheertypen wil behouden of realiseren en geeft hiermee ook ruimte voor inrichtings-, beheer- en monitoringsubsidies.

SDF = Standaard Data Formulier

Formulier voor het vullen van de EU Natura 2000 database.

Typische soorten

Soorten die een kwaliteitsindicator zijn voor een bepaald habitatype in het kader van Natura 2000 kwaliteitsbepaling.

UPG = Uitvoeringsprogramma Groen

Jaarlijkse uitwerking van de Beleidsvisie Groen die op 10 oktober 2012 en 30 januari 2013 door Provinciale Staten is vastgesteld.

Vegetatiekartering

Een vegetatiekartering is de ruimtelijke weergave (kaart) van de ligging van afgebakende vegetatietypes in een bepaald gebied.

Vegetatieopname

Een weergave van meestal enkele vierkante meters vegetatie. Hierbij worden de aanwezige plantensoorten en hun abundantie genoteerd evenals enkele aanvullende gegevens. Deze opnamen zijn nodig om vegetaties te kunnen in delen in vegetatietypes

Vegetatietype / habitatype / beheertype

Een vegetatietype betreft een afgebakende, min of meer uniforme weergave van een werkelijk aanwezige begroeiing.

Een beheertype tenslotte, is een beleidsmatige beschrijving van natuurtypen die min of meer hetzelfde soort beheer nodig hebben. Deze staan in de index die door provincies en beheerders is opgezet als een gemeenschappelijke taal.

Een habitatype is een beleidsmatige omschrijving van op elkaar gelijkende vegetaties in het Natura 2000 domein.

Door de verschillende doelen in de omschrijvingen kan het zijn dat er op één locatie in het veld of op een kaart sprake is van overlap tussen deze drie terminologieën, waarbij niet altijd 1 op 1 vertaling mogelijk is.

VHR = Vogel- en Habitatrichtlijn

De Vogelrichtlijn is een EU-richtlijn (EU-richtlijn 79/409/EEG van 2 april 1979) die tot doel heeft om alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het grondgebied van de Europese Unie te beschermen, inclusief en in het bijzonder de leefgebieden van kwetsbare en bedreigde soorten. De Habitatrichtlijn is een EU-richtlijn (EU-richtlijn 92/43/EEG van 21 mei 1992) die als doel heeft de biodiversiteit in de Europese Unie in stand te houden door het beschermen van natuurlijke en half natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.